

REPUBLIQUE DU MALI

UN PEUPLE-UN BUT-UNE FOI

MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE

DIRECTION DE L'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR
ET DE LA RECHERCHE SCIENTIFIQUE

UNIVERSITÉ DE BAMAKO

FACULTE DE MEDECINE, DE PHARMACIE
ET D'ODONTO-STOMATOLOGIE

ANNEE ACADEMIQUE 2004 -2005

N °

TITRE :

**Prise en charge de la
douleur post-opératoire
dans le service de
chirurgie pédiatrique de
l'hôpital Gabriel Touré**

PRESENTEE ET SOUTENUE PUBLIQUEMENT LE/...../2004

DEVANT LA FACULTE DE MEDECINE , DE PHARMACIE ET D'ODONTO-STOMATOLOGIE

PAR

MONSIEUR *DOUMBIA MADJOUA ALIOU BADARA*

POUR OBTENIR LE GRADE DE DOCTEUR EN MEDECINE

(DIPLOME D'ETAT)

JURY:

PRESIDENT : PROFESSEUR MAMADOU MAHAROUF KEÏTA

MEMBRE : DOCTEUR MAMBY KEÏTA

CODIRECTEUR DE THESE: DOCTEUR BROULAYE SAMAKE

DIRECTEUR DE THESE : DOCTEUR YOUSOUF COULIBALY

Dédicaces

Je dédie ce travail :

☺ A **ALLAH**, le très Miséricordieux, le tout Miséricordieux, Seigneur des hommes.

Merci de m'avoir maintenu en bonne santé et de m'avoir permis d'achever cette œuvre.

☺ A mes parents :

✓ A mon père, homme de principe, travailleur méthodique et talentueux. Tu as toujours été présent aux cotés de ta Famille, de tes enfants particulièrement en ce qui concerne leurs études.

✓ A ma mère, femme d'une bravoure hors du commun. Tu as toujours répondu présente à l'appel des tiens. Tu as toujours assumé ton rôle de mère de famille avec brio et cela des décennies durant.

Chers parents ; sachez que je suis fier d'être votre enfant ; je suis fier de vous et j'espère que vous serez un jour fier de votre fils.

☺ A mes frères Ismael et Thierno Mohamed Hady(l'agriculteur de la famille).
Merci pour votre soutien.

☺ A mes sœurs Rokia, Fatoumata, Bintou. Vous êtes admirables à plus d'un titre. Merci !

☺ A ma sœur Mariam, in mémorium. Tu as été prématurément arrachée à notre affection mais nous ne t'oublierons jamais.

☺ A mon cousin Amadou Camara ; entrepreneur hors pair. Tu as été et reste une référence pour le cadet que je suis. Merci !

☺ A ma grand-mère Rokia Diakité. Tu as souhaité de tout cœur que ton petit-fils devienne un jour médecin. J'espère avoir été à la hauteur de tes espérances. Merci !

- ☺ Au docteur Mamadou Maïga, médecin chef du service de santé de Trans-Rail dont l'excellence n'est plus à démontrer. Maître, je suis fier d'avoir été votre élève. Merci pour tout !
- ☺ Au docteur Bakary Cissé. Sans votre soutien, je n'aurai peut être jamais vécu toutes ces belles années d'études médicales. Merci pour tout !
- ☺ Aux Familles Doumbia et Diarra et à toutes les Familles qui leurs sont liées.
- ☺ A tous les enfants de notre chère planète qui sont victimes de douleur quel qu'en soit l'(es) étiologie(s).

Remerciements

Mes remerciements sont destinés :

- 🙏 A mes amis : Cheick Konté, Daouda Guissé, Cheick Abou Cissé, Brahim dit A Cissé.
- 🙏 Aux membres du club des anciens élèves de l'école de la République.
- 🙏 A monsieur Mohamed Camara
- 🙏 A madame Traoré Aïssata Traoré(tu as été une grande source de motivation).
- 🙏 A mademoiselle Bibiane Dorine Ambadiang. Merci pour ton soutien de chaque instant.
- 🙏 A mesdemoiselles : Mariam Sylla, Assitan Sow, Fanta Diarra, Fatoumata Bathily.
- 🙏 A mes professeurs de l'école privée catholique de Mopti.
- 🙏 A mes professeurs de l'école de la République.
- 🙏 A mes professeurs du lycée Askia Mohamed.
- 🙏 A mes professeurs de la Faculté de médecine, de pharmacie et d'odonto-stomatologie.
- 🙏 A tout le personnel de l'ex dispensaire de la régie des chemins de fer du Mali particulièrement à monsieur Zakaria Diabaté et à madame Assétou Koné.
- 🙏 Hommage au docteur Sidi Y Touré, premier anesthésiste-réanimateur du Mali, chef de service. Votre sens du devoir bien accompli et votre grande capacité à rassembler forcent l'admiration et le respect. Maître, merci d'avoir participé à mon éducation.

- ☯ Hommage au docteur Abdoulaye Diallo, médecin colonel, anesthésiste-réanimateur. Maître, avec vous j'ai été à « l'école du soldat » et je ne le regrette point. Vous m'avez adopté et fais confiance ; j'espère avoir été un « troufion » acceptable.
- ☯ Aux docteurs : Nouhoun Diani, Diango Djibo. Chers maîtres ; vos apports quotidiens tant pour la formation des étudiants que pour le fonctionnement des 2 services d'urgences médicales et chirurgicales sont inestimables. Merci pour tout.
- ☯ Aux docteurs : Souleymane Sidibé, Siaka Sanogo, Mamadou Mariko, Halimatou Touré, Bareye Ouologuem, Abdoulaye Sanogo, Dramé, Keïta, Kassambara, Sogodogo, Aliou Bah, Cheick Oumar Koné, Mama Kanta, Hassane Diomandé, Alou Bagayogo, Issa Diarra, Nanko Bagayogo, Modibo Togora.
- ☯ A mes collègues : Baba Fané, Boubacar Diakité, Armelle Imboua, Fatou Diawara, Fabrice Djeutcheu, Bakary Diarra, Jean Paul Magadji, Cheick Diarra, Sandrine SA'A, Michèle Mahob, Cécile Iboklène, André Kassogué, Brahima dit A Cissé.

J'ai vécu des évènements formidables à vos cotés. Je suis fier d'avoir fait parti de votre groupe.

- ☯ A mes cadets : Madane Diop, Ramata Samaké, Yacouba H Koné, Nadège Tchikangoua, Ibrahima Traoré, Tako Traoré, Cissé Bouaré, Fatoumata N Samaké, Christian S Tientcheu, Bibiane D Ambadiang, Ousmane Goïta, Cathérine Traoré, Seydou Koné, Mamadou Zié Traoré, Moussa Sougané, Mahamoud Traoré, Bassaba Koné, Sira Coulibaly, Abdoulaye Touré, Assan Traoré, Sidiya Maïga, Mohamed Haïdara,

Maimouna Traoré, Daouda Goïta, Lamine Diakité, Madame Traoré
Kadiatou Eve, Birama Touré, Ramata Samaké.

Nous avons choisi un art difficile mais je reste convaincu que vous continuerez à faire preuve de tout le courage et de toute la détermination qui sont vôtre.

- ☯ Aux majors, infirmier(e)s, aides soignantes, manœuvres du service d'anesthésie et de réanimation de l'hôpital Gabriel Touré.

Chacun à votre niveau contribue au bon fonctionnement de ce service aux conditions de travail souvent pénibles ; ce qui est tout à votre honneur. Vous m'avez adopté et cela je ne l'oublierai pas.

- ☯ Aux majors Bagayogo et Diakité du bloc opératoire « a froid ».
- ☯ Aux infirmières du service de chirurgie pédiatrique de l'hôpital Gabriel Touré.
- ☯ Aux assistants médicaux, anesthésistes de l'hôpital Gabriel Touré.
- ☯ Au personnel chargé de la sécurité de l'hôpital Gabriel Touré.

Hommage

aux

Membres du Jury

□ A notre maître et président du jury ;

Docteur Keïta Mamadou Maharouf

- ⇒ Professeur en pédiatrie
- ⇒ Chef de service de la pédiatrie de l'hôpital Gabriel Touré
- ⇒ Président de l'association malienne des pédiatres
- ⇒ Président du comité d'éthique de la faculté de médecine, de pharmacie et d'odonto-stomatologie .

Cher maître, vous nous avez fait un immense honneur en acceptant de présider ce jury. Votre nom est intimement lié à celui de la pédiatrie au Mali. La passion avec laquelle vous pratiquez votre spécialité et votre grande disponibilité à transmettre le savoir vous ont valu la reconnaissance de vos pairs et de vos élèves.

On ne se lassera pas de vous remercier pour la tâche gargantuesque que vous accomplissez au quotidien.

□ A notre maître et juge :

Docteur Keïta Mamby

- ⇒ Spécialiste en chirurgie pédiatrique
- ⇒ Chef de service de la chirurgie pédiatrique de l'hôpital Gabriel Touré.

Maître, vous êtes l'initiateur de cette thèse.

Votre grande disponibilité, votre souci de transmettre le savoir, votre complicité avec vos collaborateurs ne peuvent que forcer l'admiration.

Vous faites des miracles au quotidien en rendant le sourire à des enfants et à des mamans en détresse.

Nous avons été honorés de vous voir siéger dans ce jury.

□ A notre maître et codirecteur de thèse ;

Docteur Samaké Broulaye

- ⇒ Spécialiste en anesthésie-réanimation en fonction à l'hôpital Gabriel Touré.
- ⇒ Chargé de cours d' anesthésie-réanimation au centre de spécialisation pour technicien supérieur.

Votre sens du devoir bien accompli et votre sens pratique sont à votre honneur. Votre très grande disponibilité et votre complicité avec vos élèves ne peuvent inspirer que respect et admiration.

Ceux qui vous connaissent ont l'occasion d'apprécier tout ce que vous apportez au service d'anesthésie-réanimation de l'hôpital Gabriel Touré.

Soyez en remercié !

□ A notre maître et directeur de thèse

Docteur Coulibaly Youssouf

- ⇒ Spécialiste en anesthésie-réanimation en fonction à l'hôpital du point G.
- ⇒ Maître assistant en anesthésie-réanimation à la faculté de médecine, de pharmacie et d'odonto-stomatologie.
- ⇒ Chargé de cours d' anesthésie-réanimation au centre de spécialisation pour technicien supérieur.

Nous avons été très honorés que vous ayez accepté de diriger cette thèse.

Nous n'avons malheureusement pas bénéficié de vos cours ; en revanche ce que nous avons appris à votre contact dans le cadre de cette thèse est immense.

Perfectionniste chevronné, votre grande disponibilité et votre grande culture médicale imposent respect et admiration. Merci pour tout cher maître.

Abbréviations

- ✓ **A.A.C** :analgésie auto-controlée
- ✓ **A.L.R**: anesthésie loco-régionale
- ✓ **A.I.N.S** : anti-inflammatoire non stéroïdien
- ✓ **CDME**: corne dorsale de la moelle épinière
- ✓ **CHEOPS** : Children's Hospital Of Eastern Ontario Postoperative Scale
- ✓ **CID**: contrôle inhibiteur diffus
- ✓ **CRIES** : Crying Requier Oxygen Incrased vital signs Expression Sleepless
- ✓ **DEGR**: Douleur Enfant Gustave Roussy
- ✓ **DPO** : Douleur post-opératoire
- ✓ **EDIN** : Echelle de Douleur et d'Inconfort du Nouveau né
- ✓ **EN** : Echelle Numérique
- ✓ **EVA**: échelle visuelle analogue
- ✓ **EVS**: échelle verbale simple
- ✓ **Exp**: exemple
- ✓ **H⁺**: ion hydrogène
- ✓ **H₀, H₆, ..., H₄₈** :réveil, 6eme heure,, 48eme heure
- ✓ **IAPS**: association internationale de l'étude de la douleur
- ✓ **K⁺**: ion potassium
- ✓ **ME**: moelle épinière
- ✓ **mm**: millimètre
- ✓ **MPQ** : Mac Gill Pain Question
- ✓ **OMS** : organisation mondiale de la santé
- ✓ **OPS**: objective pain scale
- ✓ **P**: pain= douleur
- ✓ **PA**: potentiel d'action
- ✓ **PCA=ACP** : analgésie contrôlée par le patient

- ✓ **PCAE=AECP** : analgésie péridurale contrôlée par le patient
- ✓ **QDSA** : Questionnaire Douleur Saint-Antoine
- ✓ **SPSS**: Statistical Package for the Social Sciences
- ✓ **SPI**: Soins post-interventionnelle
- ✓ **X²**: Chi carré
- ✓ **TENS**: Transcutaneous electrical nerve stimulation

Sommaire

1	☛ <i>Introduction</i>	1
2	☛ <i>OBJECTIFS</i>	7
3	☛ <i>Généralités sur la douleur</i>	8
4	☛ <i>METHODOLOGIE</i>	48
5	☛ <i>RESULTATS</i>	55
6	☛ <i>COMMENTAIRES ET DISCUSSION</i>	73
7	☛ <i>CONCLUSION</i>	82
8	☛ <i>RECOMMANDATIONS</i>	83
9	☛ <i>BIBLIOGRAPHIE</i>	84
10	☛ <i>Annexes</i>	88

Introduction

1 • Ενονχί δυ προβλήμε

Δε τουτ τεμπσ λα δουλευρ α ιντερογί, ιντερπελλί, τουρμεντί μί δεχινσ ετ πηιλοσοπηεσ.

Ηιποχρατε γριωαιτ :

↔ φε διριγεραι λε ρίγιμε δεσ μαλαδεσ ∅ λευρ απανταγε, σιωαντ μεσ φορχεσ ετ μον φυγεμεντ, ετ φε μαβστιενδραι δε τουτ μαλ ετ δε τουτε ινφυστιχε ≈[1].

Αυ δβυτ δυ σιχλε ιλ γταιτ χουραντ δεντενδρε[1]€

- ↔€Θυειλ νεψ α πασ δε χηιρυργιε σανσ δουλευρ€€
- ↔€Λεσ γρανδεσ δουλευρσ σοντ μυεττεσ€;
- ↔€Λε πετιτ ενφαντ νε ρεσσεντ πασ λα δουλευρ χαρ σεσ τερμιναισονσ νερωευσεσ σοντ ιναχηεωίεσ€;
- ↔€Λα πλαστιχιτί δυ σψστίμε νερωευξ δε λενφαντ λε προτίγε δε λα δουλευρ€.

Λα δουλευρ εστ λε μαίτρε συμπτί με εν ποστ-οπίρατοιρε μαισ ελλε νεεστ πασ υν ε φαταλιτί€, λα συμπορτερ χονφορμίμεντ ∅ χερταινεσ ιδίεσ ρε|υεσ νε περμετ πασ δε μιευξ λυι ρίσιστερ. Ελλε ρετεντιτ συρ λε μοδε δε πιε θυοτιδιεν εν αλτίρα ντ λε χονφορτ ετ λα θυαλιτί δε πιε.

Εν ουτρε λε περσοννελ σοιγναντ ∅ λεοβλιγατιον λίγαλε δε σουλαγερ τουτ πατιεντ δοντ λείτατ λε νίχεσσιτε€

- Λα χονπεντιον ευροπίεννε συρ λα βιομίδεχινε ετ λεσ δροιτσ δε ληομμε, δανσ σον ραμπορτ εξπλιχατιφ δε 1996, σουλιγνε δανσ σον αρτιχλε Α-1110-5 δε

λα Λοι δυ 4 μαρσ 2002 ρελατιπε αυξ δροιτσ δεσ μαλαδεσ πρίχισε εντρε αυτ ρεσ θυε << τουτε περσοννε α λε δροιτ δε ρεχεωοιρ δεσ σοινσ πωσαντ ∅ σουλαγερ σα δουλευρ. Χελλε-χιδοιτίτρε εν τουτε χιρχονστανχε πρίπεννε, γωα λυίε, πρισε εν χομπτε ετ τραιτίε.

Λεσ προφεσσιοννελσ δε σαντί μεττεντ εν οευωρε τουσ λεσ μοψενσ ∅ λευρ δισποσιτιον πουρ ασσυρερ ∅ χηαχυν υνε πιε διγνε φυσθυε ∅ λα μορτ >>[2].

- Εν Φρανκε
- Πουρ λε μ'δεχιν, εν περτυ δυ δ'χρετ δυ 6 σεπτεμβρε 1995 δυ Χοδε δε δ'οντολογιε μ'διχαλε, √€εν τουτες χιρχονστανχεσ, λε μ'δεχιν δοιτ σεεφορχερ δε σουλαγερ λεσ σουφφρανχεσ δε σον μαλαδε€√
- Πουρ λεινφιρμιερ(ι\ρε), εν περτυ δε λεαρτιχλε 1 δυ δ'χρετ 93-345 δυ 15 μαρσ 1993 ρελατιφ αυξ αχτεσ προφεσσιοννελσ ετ ∠ λεξερχιχε δε λα προφεσσιον δεινφιρμιερ(ι\ρε). Ιλ πρ'χισε θυε √€λεσ σοινσ ιν φιρμιερσ οντ πουροβφετ δε πρ'πενιρ ετ Γπαλυερ λα σουφφρανχε ετ λα δ'τρεσσε δεσ περσοννεσ ετ δε παρτιχιπερ ∠ λευρ σουλαγεμεντ€√[3].
- Αυ Μαλι, λε χοδε δε δ'οντολογιε μ'διχαλε δανσ σεσ αρτιχλεσ 24€; 25€; 26€; 28 οβλιγε λεσ μ'δεχινσ (δ'σ θυειλσ αχχεπτεντ δε πρενδρε εν χηαργε υν μαλ αδε):€
 - ∠ πρενδρε τουτ λε τεμπσ ν'χεσσαιρε ∠ λε'λαβορατιον δειν διαγνωστιχ
 - ∠ δοννερ τουσ λεσ σοινσ μ'διχαυξ θυε ρεθυιερτ σον Γτατ, σανσ πρ'φυδιχε πουρ λε μαλαδε ετ απεχ τουτε λα δουχευρ ετ λα χορρεχτιον ποσσιβλεσ[4].

Νοτονσ αυσσι θυεν δ'πιτ δε προγρ\σ νοταβλεσ ρ'αλισ'σ δανσ λα χομπρ'ηενσιον δε σεσ μ'χανισμεσ ετ λεαμ'λιορατιον δεσ τεχηνιθυεσ ανταλγιθυεσ, λα δουλευρ π οστ- οπ'ρατοιρε δεμευρε ινσυφφισαμμεντ πρισε εν χηαργε[3; 5]:

∩ 8 μιλλιονσ δεανεστη'σιεσ σοντ ρ'αλισ'εσ χηαθυε ανν'ε ετ 20 % σευλεμεντ δε χεσ οπ'ρατιονσ σοντ μεν'εσ σουσ ανεστη'σιε λοχο-ρ'γιοναλε[3].

∩ Εν 1998, λεσ ανταλγιθυεσ (εσσεντιελλεμεντ δεσ προδουιτσ δ'ριω'σ δε λα μορπηινε) νειντ Γτ' πρεσχηριτσ θυε δανσ 475.000 χασ, σοιτ 0,06 % δειν τοταλ αννυελ δε 775 μιλλιονσ δε πρεσχηριπτιονσ[3].

- ✎ 40 % δεσ πατιεντσ νε δεμανδεντ πασ δθανταλγιθουσ σαιλσ οντ μαλ, μ| με σαιλσ σοντ χορρεχτεμεντ ινφορμ| σ[3].
- ✎ Υν σερπιχε δε χηιρυργιε συρ δευξ νευτιλισε φαμαιοσ λα μορπηινε[3].
- ✎ Λα μοιτι| δεσ οπ| ρ| σ γαρδεντ υν μαυπαιοσ σουπενιρ ταυτ δυ ρ| πειλ θ υε δεσ ηευρεσ θυι συιπεντ[3].

- ✎ Συρ διξ πατιεντσ εν απτεντε δδυνε ιντερπεντιον χηιρυργιχαλε, δευξ σευλεμεντ ρει οιπεντ υνε ινφορματιον συρ λα δουλευρ[3].
- ✎ Α πεινε 30 % δεσ σερπιχεσ δε π| διατριε ποσσ| δεντ δεσ προτοχολεσ | χριτσ δε πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ[3].
- ✎ 22 % σευλεμεντ δε χεσ σερπιχεσ ποσσ| δεντ δεσ προτοχολεσ | χριτσ δε σον | παλυατιον[3].
- ✎ 15 % δεσ σερπιχεσ δθανεστη| σιε σευλεμεντ | παλυεντ λα δουλευρ χηε ζ | λεσ μοινσ δε 6 ανσ[3].
- ✎ 50 % δεσ σερπιχεσ ηοσπιταλιερσ δε χηιρυργιε νευτιλισεντ φαμαιοσ λα μορπηινε[3].
- ✎ Λθαναλγ| σιε αυτο-χοντρ | λ| ε νεεστ θυε ραρεμεντ υτιλισ| ε χηεζ λενφ αντ[8].
- ✎ 5 ◊ 10 % σευλεμεντ δεσ δουλευρσ δε λενφαντ σοντ σουλαγ| εσ αλορσ θυειλ σεραιτ ποσσιβλε δθεν σουλαγερ δε 70 ◊ 80 %[3].
- ✎ Υν σερπιχε δυργενχε συρ θυατρε σευλεμεντ| μανιε πλυσ δε δευξ ανταλγιθουσ, υν συρ τροισ εν χηιρυργιε[3].

Λεσ ραρεσ | τυδεσ θυι εξιστεντ σοντ αχχαβλαντεσ. Λδυνε δεσ δερνι| ρεσ, λα πλυσ παστε αυσσι, ρεμοντε ◊ νοπεμβρε 1998. Ελλε μοντρε€

- ✎ θυεαυ μοινσ λα μοιτι| δεσ μ| δεχινσ ουβλιεντ, ν| γλιγεντ ου τραιτεντ μ αλ λα δουλευρ δε λενφαντ μαλαδε, μοντραντ θυε χε προβλ| με δεμευρ ε χρυελλεμεντ αχτυελ[5].

☞ Λάττα δεσ λιευξ μενί δανσ 91 σερωιχεσ πυβλιχσ ετ πριωί σ δαίλε-δε-Φρανχε, Βρεταγνε, Νορδ ετ Προβενχε-Αλπες-Χίτε δαζυρ, μοντρε χερτες δεσ προγρ\σ ννεττεμεντ περχεπιβλεσ, μαισ λα μοιτιί δεσ Γταβλισσεμεντσ ννοντ ενχορε ριεν χηανγί ν ρ λευρ αττιτυδε[5].

☞ Σευλεμεντ 15 % δεσ Γταβλισσεμεντσ νναυδιτ\σ νοντ ρεχουρσ, πουρ λεσ μοινσ δε σιξ ανσ, αυξ μίτηοδεσ δαυτο-Γπαλυατιον δε λα δουλευρ. Θυαντ αυξ μίτηοδεσ δεστινίεσ αυξ πλυσ γρανδσ, λευρ υτιλισατιον νεστ εφφεχτιωε θυε δανσ ενωιρον 40 % δεσ σερωιχεσ[5].

☞ Σελον λα μίμεί τυδε, σευλεμεντ 30 % δεσ σερωιχεσ δαυργενχεσ πιδιατριθυεσ σε σερωεντ δε προδυιτσ δεστινίσ ρ πριωενιρ λεσ δουλευρσ λιίεσ ρ λα ράλισατιον δε συτυρεσ. Ετ ιλ σε τρουωε ενχορε δεσ μίδεχινσ (πασ φορχίμεντ λεσ πλυσ ρίσ) πουρ σουτενιρ θυε ↔ ελεσ πο νχτιονσ λομβαιρεσ, | α νε φαιτ πασ μαλ ε=[5].

☞ Πρ\σ δε λα μοιτιί δεσ σερωιχεσ δε χηιρυργιε νευτιλισεντ φαμαισ δε μορπηνε. Ετ λεσ πομπεσ δαναλγίσιε χοντρ | λίεσ παρ λε πατιεντ σοντ ραρεμεντ μισεσ ρ λα δισποσιτιον δεσ ενφαντσ. ζισιβλεμεντ, λα χροψανχε σελον λαθυελλε λεσ ενφαντσ νεαυραιεντ πασ μαλ α λα ωιε δυρε πυισθυε λεσ ενδοσχοπιεσ βρονχηιθυεσ ου διγεστιωεσ (ράλισίεσ σουσ ανεστηίσιε χηεζ λεσ αδυλτεσ) σοντ ενχορε παρφοισ εφφεχ τυίεσ συρ δεσ ενφαντσ ου δεσ νουρρισσονσ... σανσ αυχυνε ανεστηίσιε[5].

- Λεσ παψσ ωοισινσ δε λα Φρανχε νε σεμβλεντ γυίρε μειυξ λοτισ εν ματιίρε δε πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ, σελον υνεί τυδε συίδοισε μενίε δανσ 105 χεντρεσ ηοσπιταλιερσ δε 17 παψσ δαευροπε ετ πυβλιίε εν 1998 δανσ λε Ευροπεαν θουρναλ οφ Αναεστηεσιολογψε

- ☒ 55 % δεσ ανεστησιστες σε δ'χλαραιεντ ∇πευ∇ ου ∇πασ∇ σατισφαιτο
 δυ τουτ δε λα πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ δανσ λεσ σερωιχεσ δε χ
 ηιρυργιε. 64 % δεσ η |πιταυξ νεαπαιεντ πασ νον πλυσ δε σερωιχεσ
 στριχτεμεντ δ'δι'σ ∇ λα πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ αιγυ_[3].
- ☒ Σευλεμεντ 40 % δεσ Γταβλισσεμεντσ ιντερρογ'σ υτιλισαιεντ δεσ Γχηελ
 λεσ δεΓ'παλυατιον δε λα δουλευρ[3].

- Αυ Μαλι, αυ χουρσ δε σεσ διξ δερνι'ρεσ ανν'εσ, σευλεσ χινθ τη\σεσ οντ τρ
 αιτ' δυ τη\με δε λα ΔΠΟ ετ αυχυνε δεελλε νεα σπ'χιφιθυεμεντ Γτυδι' λα ΔΠ
 Ο δε λενφαντ.
- Α'τυδε μεν'ε παρ Σ.Β Κε|τα α μοντρ'θυε 47,5% δεσ πατιεντσ πρ'σενταιεντ
 υνε δουλευρ μοδ'ρ'ε ετ 7,5% υνε δουλευρ ιντενσε 24 ηευρεσ απρ\σ υνε
 λαπαροτομιε[6].
- Α.Μ Διαρρα δανσ στον Γτυδε α μοντρ'θυε 14 ηευρεσ εν ποστ-οπ'ρατοιρε;
 43,7% δεσ πατιεντσ πρ'σενταιεντ υνε δουλευρ φαιβλε ετ 14% δεσ πατιεντσ
 υνε δουλευρ ιντενσε[7].
- Δανσ λε'τυδε μ'ν'ε παρ Α.Μ Σανογο; 52,5% δεσ πατιεντσ πρ'σενταιεντ υνε
 δουλευρ μοδ'ρ'ε αυ ρεποσ (2 ηευρεσ απρ\σ λειντερπεντιον χηιρυργιχαλε) ε
 τ 25% δεσ πατιεντσ πρ'σενταιεντ υνε δουλευρ μοδ'ρ'ε 24 ηευρεσ απρ\σ
 λειντερπεντιον[8].

- 40% δεσ πατιεντσ προσενταιεντ υνε δουλευρ μοδρρε εν ποστ-οπραιοιρε δανσ λατρυδε μενρε παρ Κ. Κονιπο [9].

Ιλ νεεστ πασ δεσγε πουρ σουφφριρ βιεν θυε λαον αιτ πυ λε νιερ ετ χε δε φαον ενχ ορε ρρχεντε. Λε νουρρισσον νε πευτ νουσ διρε ↔ φεαι μαλ ≈ μαισ ιλ συφφιτ δεχ ουτερ σεσ πλευρσ ετ χρισ, δε ρεγαρδερ σα ποστυρε παρτιχυλιρε πουρ ρεχονν αλτρε θυειλ σουφφρε.

Λα δουλευρ δε λαενφαντ εστ αχτυελλεμεντ ρεχονννε μαισ λεσ αχθουσ δε λα λυττε χοντρελα δουλευρ δε λαενφαντ σοντ ενχορε φραγιλεσ ετ μαλ ασσυρσ μαλγρ λε σ προγρσ ταντ δανσ λεινφορματιον ετ λαπαλυατιον δυ νιπεαυ δε λα δουλευρ θυ ε δανσ λαπενταιλ δεσ μοψενσ μισ ρ νотре δισποσιτιον[5]. Λα πρισε εν χηαργε δε χεσ δουλευρσ εστ λωιν δελτρεταβλιε παρτουτ ετ λε τραιτεμεντ δε λα δουλευρ ρελλπε τουφουρσ δυ ηασαρδ : *νιλ εξιστε υνε τρσ γρανδε δισπαριτρε εντρε λεσ/ταβλισσεμεντο, ποιρε αυ σειν δυν μ/μεταβλισσεμεντ, ετ δανσ υν μ/μεη/πιταλ, λα δουλευρ πευτ/τρε εξχελλεμεντ τραιτρε εν πρδιατριε ετ χομπλτεμεντ νγλιγε αυξ υργενχεσ* [5].

Νουσ απονσ ινιτιχε τραπαιλ ρ χαυσε:

- Δε λα προπορτιον πλυσ ου μοινσ γρανδε δε πατιεντσ σουφφραντ εν ποστ-οπραιοιρε μαλγρ λεσ μοψενσ μισ εν οευρε πουρ λυττερ χοντρε λα δουλευρ;
- Δε λα γρανδε δισπαριτρε θυι πευτ εξιστερ δανσ λα πρισε εν χηαργε δε λα ΔΠΟ;
- Δε λαβσενχε δελτρυδε σπρχιφιθυε συρ λα πρισε εν χηαργε δε λα ΔΠΟ δε λαενφαντ αυ Μαλι.

Objectifs

3.1 ◀ Οβφεχτιφ πρινχιπαλ€:

Επαλυερ λα πρατιθυε δε λα αναλγι σιε ποστ-οπ ρατοιρε χηεζ λεσ πατιεντσ δε μοινσδε 15 ανσ.

3.2 ◀ Οβφεχτιφσ σπ χιφιθυεσ€:

↪ Δτεριμινερ λειντενσιτ δε λα ΔΠΟ σελον λε τυπε δε χηιρυργιε.

↪ Δτεριμινερ λα φφιχαχιτ δεσ μολ χυλεσ ανταλγιθυεσ σελον λε τυπε δε χηιρυργιε.

↪ Επαλυερ λε χοτ δε λα πρισε εν χηαργε δε λα ΔΠΟ χηεζ λενφαντ.

↪ Εταβλιρ υν προτοχολε δε τραιτεμεντ δε λα ΔΠΟ χηεζ λενφαντ.

Généralités

sur

la douleur

3.1 Δφινιτιον€

Λα χομπλεξιτϑ δυ πηϑ νομ\νε δουλευρ ετ λα γρανδε διφχιυλτϑ ϑ χαραχτϑ ρισερ λε χοντενυ δεσ σενσατιονσ περ| υεσ ρενδεντ νομβρευσεσ λεσ δϑ φινιτιονσ δε λα δουλευρ €

ϣ Λε χομιτϑ δε ταξινομιε δε λεασσοχιατιον ιντερνατιοναλε δε λεϑ τυδε δε λα δουλευρ ου ΙΑΠΣ[10] α προποσϑ λα δϑ φινιτιον δε Μερσκεψ δυ μοτ δο υλευρ:

↔ Λα δουλευρ εστ υνε εξπϑ ριενχε σενσοριελλε ετ ϑ μοτιοννελλε δϑ σαγρϑ α βλε λιϑ ε ϑ υνε λϑ σιον τισσυλαιρε εξισταντε ου ποτεντιελλε ου δϑ χριτε εντερμε δε υνε τελλε λϑ σιον ≈.

Λε ΙΑΠΣ ρατταχηε δεαβορδ λα δουλευρ αυ δομμαγε θυελλε ινφλιγε αυξ τισσυσ χορπορελσ. Εν ινσισταντ συρ λεϑ μοτιον ετ λε δϑ σαγρϑ μεντ, ελλε ρε χοννα|τ λε ποιδσ δε λα δουλευρ ετ σον ρετεντισσεμεντ συρ λενσεμβλε δε λα περσοννε. Αινσι, λα δουλευρ χορπορελλε απαρα|τ χομμε υν ↔ α *ωοιρ-μαλ* ≈ πονχτυελ τανδισ θυε λα σουφφρανχε τενδ ϑ σεινσχιριε δανσ λα δυρϑ ε ετ ϑ ωολυε χομμε λε ραππελλε Νανχψ[11] εν υν / *τρε-μαλ* θυι αττειντ λε πατιεντ δανσ λενσεμβλε δεσ χομποσαντεσ δε σα περσοννε : πηψσιθυε, πσψχηολογιθυε, αφφεχτιωε, σπιριτυελλε, σοχιαλε.

ϣ Εν πηψσιολογιε, λα δουλευρ εστ δϑ φινιε χομμε υνε σενσατιον πϑ ριπηϑ ριθ υε ανορμαλε ετ πϑ νιβλε ϑ περχεπτιον χορτιχαλε χονσχιεντε. Χεττε πρισε δε χονσχιενχε παρ ιντϑ γρατιον συπϑ ριευρε εστ λα ρϑ συλταντε φιναλε δε αυτρεσ ιντϑ γρατιονσ ϑ δεσ νιωε αυξ ρελαισ δεσ ωοιεσ διτεσ ↔ δε λα δουλευρ ≈.[12]

Χεπενδαντ, ιλ νεψ α πασ υνε δουλευρ μαισ δεσ δουλευρσ, ετ λα φα|ον δο ντ υνε περσοννε ρεσσεντ λα δουλευρ πηψσιθυε, ινδϑ πενδαμμεντ δε σα δυρϑ ε, ρελ\ωε δε σα περχεπτιον ετ δε σα σενσιβιλιτϑ αυ μομεντ ο|ελλε συρωιεντ. Ελλε εστ αυρϑ ολϑ ε δε υνε τοναλιτϑ αφφεχτιωε θυι δϑ πενδ δε

λεχεται ψυχγιθνε δανσ λεθυελ ελλε σε τρουπε ετ θυι πα φουερ υν ρ |
λε χονσιδ ραβλεπουρ λα ρενδρε πλυσ ου μοινσ συππορταβλε.

☞ Πουρ Κρακοωσκι[13] ↔ λα δουλευρ εστ υνε εξπ ριενχε ιντιμε. Χεττε
σενσατιον εστ μοδιφι ε παρ λεσ ρμοτιονσ, λεσ εξπ ριενχεσ αντ ριευρε
σ, λα σιτυατιον γ ν ραλε δυ μαλαδε μαισ αυσσι παρ δεσ φαχτευρσ χ
υλτυρελσ ≈. Ιλ σθαγιτ δυνε εξπ ριενχε θυι δεμανδε ρ | τρε χομπρισε σαν
σ φαμαισ πουωοιρ | τρε παρταγε. Ελλε σεινσχιριτ δανσ λε χορποσ μαι
σ σε διφφυσε δανσ λε π χυ.

☞ Λα δουλευρ ποστ-οπ ρατοιρε εστ υνε δουλευρ παρ εξχ σ δε νοχιχεπτιον
; δουλευρ αιγυ ινδυιτε παρ υν αχτε χηιρυργιχαλ.

3.2 ☛ Λεσ διφφ ρεντσ τυπεσ δε δουλευρ[14]:

Λα δουλευρ πευτ | τρε αιγυ ου χηρονηθε (σι λαον τιεντ χομπτε δυ φαχτευρ τεμπσ
).

Σελον λε μ χανισμε δε συρωενυε, νουσ πουωονσ αυσσι αωοιρ :

- Λεσ δουλευρσ παρ εξχ σ δε νοχιχεπτιον
- Λεσ δουλευρσ νευρογνεσ
- Λεσ δουλευρσ ιδιοπατηθυεσ ετ ψυχηογνεσ

3.2.1 ☛ Λα δουλευρ αιγυ[14]:

- Σα πρινηπιαλε χαραχτ ριστιθυε εστ λα πλαχε θυελλε οχχυπε δανσ λε τεμπ
σ; ελλε εστ ρ χεντε, τρανσιτοιρε ετ δισπαραιτ ραπιδεμεντ.
- Ελλε εστ ρεσσεντιε ηαβιτυελλεμεντ χομμε ιντενσε; ελλε εστ γ ν ραλεμεντ
σεχονδαιρε ρ λααχτιωατιον δυ σψστ με δε τρανσμισσιον δυ μεσσαγε
δουλουρευξ.
- Ελλε εστ προωοθυ ε παρ δεσ αγρεσσιονσ τελλεσ θυε λα βρυλ ρρε, λα πιθ ρρε,
λεσ πινχεμεντσ.

- Ελλε περσιστε λε πλυσ σουπεντ φυσθυεϑ λα φιν δυ προχεσσυσ δε χιχατρις ατιον ετ δισπαραιτ εν γνϋ ραλ απεχ λε τραιτεμεντ δε λα χαυσε.
- Ελλε χονστιτυε υν σιγναλ δεαλαρμε χαρ ελλε πα παρτιχιπερ αυ διαγνωστιχ δουνε λϋσιον, τϋμοιγνερ δε σα πρϋσενχε ετ χεεστ ελλε θυι πα αμενερ λε πα τιεντ ϑ χονσυλτερ.
- Ελλε α πλυσιευρσ χονσϋθυενχεσ πηψσιοπατηολογιθυεσ νοταμεντ χαρδιο-πασχυλαιρεσ ετ ενδοχρινιεννεσ.

3.2.2 ◀ Λα δουλευρ χηροنيθυε[14]:

- Παρ ραππορτ ϑ λα δουλευρ αιγυϋ, ελλε νεα πλυσ αυχυνε φονχτιον, νι αυχυν οβφεχτιφ βιολογιθυε: ελλε εστ δεπενυε ∇μαλαδιε∇.
- Ελλε πα χονδιτιοννερ λα πιε δε λεινδιπιδου; ενπαηιρ στον υνιπερσ αφφεχτιφ; ρετεντιρ συρ στον πϋχυ θυοτιδιεν απεχ δεσ ρεπερχυσσιονσ σοχιαλεσ, προφ εσσιοννελλεσ ετ φαμιλιαλεσ.
- Ελλε πα μοβιλισερ λα τοταλιτϋ δεσ στρυχτυρεσ νερωευσεσ ετ πα δεπενιρ λα α πρϋοχχυπτιον πρϋδομιναντε.
- Ον αδμετ δε φα|ον αρβιρτραιρε θυευνε δουλευρ δεπιεντ χηροنيθυε λορσθυε ελλε δυρε πλυσ δε 3 ϑ 6 μοισ.

3.2.3 ◀ Λεσ δουλευρσ παρ εϋχϋσ δε νοχιχεπτιον[14]:

✖ Λεσ χαραχτϋριστιθυεσ:

- Ελλεσ σοντ τρϋσ παριϋεσ.
- Ελλεσ πευπεντ|τρε χοντινυεσ ου ιντερμιττεντεσ, πευ ιντενσεσ, χομμε δανσ λεσ δουλευρσ δεσ ρεπϋτεμεντσ υπερφιχιελσ(ον νοτε αλορσ δεσ σιγνεσ δεαχχομπαγνεμεντ λιϋσ ϑ λϋϋτιολογιε χομμε ληψπεραλγιε λοχαλε).
- Ελλεσ πευπεντ αυ χοντραιρε|τρε τρϋσ ιντενσεσ ου αφφεχταντ δεσ ρϋγιονσ δε ε λεοργανισμε ηαβιτυελλεμεντ σιλενχιευσεσ, χομμε δανσ λεσ δουλευρσ πισχϋραλεσ, πασχυλαιρεσ ου μυσχυλαιρεσ.
- Λευρ τραιτεμεντ ρεποσε συρ λεινηιβιτιον δε λα τρανσμισσιον δεσ μεσσαγεσ λε λογγ δε λευρ τραφετ περσ λεσ χεντρεσ συπρασπιναυϋ παρ δεσ αναλϋϋ

σιθουσ π[ριπη[ριθουσ ετ χεντραυξ, δεσ βλοχσ νερωευξ ου δεσ νευρολψ
σεσ νευροχηιρυργιχαλεσ.

✘ Λε προφιλ [πολυτιφ:

Λεσ δουλευρσ παρ εξ[σ δε νοχιχεπτιον πευωεντ [πολυερ συρ :

- Υν ρψημη με μ[χανιθυε:
 - Λα δουλευρ εστ μαξιμαλε εν φιν δε φουρν[ε,
 - Ελλε εστ χαλμ[ε παρ λε ρεποσ;
 - Ελλε νε ρ[πειλλε πασ λα νυιτ;
 - Ελλε εστ προωοθυ[ε παρ λα μοβιλισατιον.
- Υν ρψημη ινφλαμματοιρε:
 - Λα δουλευρ εστ νοχτυρνε;
 - Ελλε εστ σουωεντ αρτιχυλαιρε;
 - Ελλε εντραινε υνε ραιδευρ ματιναλε;
 - Ελλε διμινυε αωεχ λα μοβιλισατιον.

3.2.4 ✘ Λεσ δουλευρσ παρ δ[σαφ[ρεντατιον[14]€

- Χε σοντ δεσ δουλευρσ ◊ τυπε δε βρ[λυρε ου δααρραχημεντ [πολυαντ συρ
υν φονδ δουλουρευξ περμανεντ αωεχ ρενφορχεμεντσ παροξψστιθυεσ, εν [χ
λαιρ, δ[χριτσ χομμε δεσ [λανχεμεντσ, δεσ χουπσ δε ποιγναρδ ου δεσ δ[χη
αργεσ [λεχτριθυεσ.
- Ιλ ψ α υνε πρ[σενχε δε σιγνεσ δ[φιχιταιρεσ(ηψποεστη[σιε, ανεστη[σιε) ου δ
ε ρ[πονσεσ εξαγ[ρ[εσ(ηψπερεστη[σιε, αλλοδψνιε ου ηψπερπατηε).
- Ιλ ψ α υν ρετεντισσεμεντ πσψηολογιθυε ρεω[ταντ σουωεντ υνε αλλυρε
οβσεσσιοννελλε.
- Ον νοτε υνε αβσενχε δε χαυσε [πολυτιωε.
- Χερταινσ τρουβλεσ σοντ διρεχτεμεντ εν ρελατιον αωεχ λα λ[σιον, δαυτρε
σ σεμβλεντ σεχονδαιρεσ ◊ δεσ μ[χανισμεσ ↔ €ρ[φλεξεσ€ μετταντ εν
φευ λε σψστ[με νερωευξ παρασψμπατηθυε.

3.2.5 ✘ Λεσ δουλευρσ ιδιοπατηθυεσ ετ πσψηολ[νεσ[14]€

- Ελλεσ ρεποσεντ συρ υνε σμιολογιε πσψχηποατηολογιθυε βιεν πρϋχισε.
- Ελλεσ σοντ λε πλυσ σουπεντ ϋοθυϋεσ αυ σταδε χηρονηυε απρ\σ αωοιρ ϋλ ιμινϋ τουτε αυτρε χαυσε(απρ\σ νϋγατιωατιον δυν βιλαν χλινηυε ετ παραχ λινηυε ριγουρευξ).

3.3 ϙ Γεν\σε δε λα σενσατιον δουλουρευσε[14,15]:

Απρ\σ στιμυλατιον, ιλ ψ α υνε αχτιωατιον διρεχτε (μϋχανιθυε, χημιθυε, τηερμιθ υε) ου ινδιρεχτε δεσ νοχιχεπτευρσ παρ δεσ συβστανηεσ χημιθυεσ (ιονσ H^+ , K^+ , ηισταμινε, σϋροτονινε, βραδψκινινε, ΑΤΠ, προσταγλανδινεσ, συβστανηε Π).

Λε μεσσαγε δουλουρευξ εμπρυντε λεσ φιβρεσ νοχιχεπτιωεσ θυι ρεφοιγγεντ λα μοε λλε παρ λεσ ραχινεσ δορσαλεσ πυισ, παρ λεσ ωοιεσ ασχενδαντεσ μϋδυλλαιρεσ, λε μεσσαγε δουλουρευξ εστ τρανσμισ αυξ χεντρεσ συπϋριευρσ.

Λε χηεμινεμεντ δε λεινφλυξ δουλουρευξ εμπρυντε τρωισ νευρονεσ:

- λε προτονευρονε χονδυιτ λεινφλυξ δεσ νοχιχεπτευρσ φυσθυεδ λα χορνε ποστϋριευρε δε λα μοελλε
- λε δευτονευρονε ασσυρε λα τρανσμισσιον σπινοτηαλαμιθυε (ωοιεσ ασχενδαντεσ μϋδυλλαιρεσ)
- λε τρωισι\με νευρονε ασσυρε λα τρανσμισσιον τηαλαμο-χορτιχαλε.

Λεοργανισμε ϋραγιτ παρ λειντερμϋδαιρε δε φιβρεσ νερωευσεσ εφϋρεντεσ παρταν τ δεσ χεντρεσ νερωευξ συπϋριευρσ, παρχουραντ λα ΜΕ παρ λεσ ραχινεσ ωεντρα λεσ ετ σε τερμιναντ αυ νιωεαυ δεσ εφφεχτευρσ.

3.4 Ραππελ ανατομοπυσιολογιθνε

3.4.1 Στρυτυρεσ ανατομιθυεσ[12,15,16]

□ Λεσ ρ[χεπτευρσ δε λα δουλευρ :

Ιλ νεψ α πασ δε ρ[χεπτευρ προπρε ρ λα δουλευρ. Ιλ εξιστεεδεσ νοχιχεπτευρσ χυτ αν[σ, αρτιχυλαιρεσ, μυσχυλαιρεσ ετ πισχυ[ραυξ εν ρελατιον απεχ λεσ φιβρεσ Α δελτα ετ Χ. Νουσ πουπωνσ χιτερ:

- Λεσ μ[χανονοχιχεπτευρσ : σενσιβλεσ αυξ στιμυλατιονσ μ[χανιθυεσ φορτεσ (Α δελτα)
- Λεσ νοχιχεπτευρσ πολυμοδαυξ : σενσιβλεσ
 - αυξ στιμυλατιονσ μ[χανιθυεσ, χημιθυεσ ου τηερμιθυεσ φορτεσ (Χ).
 - μαισ[γαλεμεντ ρ :
 - H+
 - K+
 - βραδυκινινε
 - Ηισταμινε (ινφλαμματιον, ρ | λε δεσ προσταγλανδινεσ)
 - ΑΤΠ
 - Σεροτονινε

- Ιλ εξιστε δεσ χοννεξιονσ εντρε χεσ 2 τυπεσ δε ρεχεπτειρσ.
- Λεσ νοχιχεπτειρσ αυ νιπεαυ δε λα πριπηριε δεσ οργανεσ πλεινσ, δεσ μυσχλεσ δεσ πισχιρεσ χρευξ, δεσ παροισ πασχυλαιρεσ ετ δεσ μυσχλεσ στ ρις.

□ Νερφοσ στοματιθυεσ :

Ιλ εξιστε 3 γρουπεσ δε φιβρεσ :

- Α αλπηα ετ Α βι τα μψλι νισεσ, δε γροσ χαλιβρε, ρ χονδυχτιον ραπιδε
- Α δελτα μψλι νισεσ, δε πετιτ χαλιβρε
- Χ σανσ μψλινε, τρισ φινεσ, ρ χονδυχτιον λεντε
- Λεσ φιβρεσ Α αλπηα ετ Α βι τα σοντ σενσιβλεσ ρ δεσ στιμυλυσ δε φαιβλε ιντενσιτε ετ σοντ ρεσπονσαβλεσ δε λα σενσιβιλιτε ταχτιλε.
- Λεσ φιβρεσ Α δελτα μψλι νισεσ σοντ σενσιβλεσ ρ δεσ στιμυλυσ δε φορτε ιντενσιτε.
- Λεσ φιβρεσ Χ σοντ χονδυχτριχεσ δε δουλευρ διφυσε.

□ Λεσ αφφρενχεσ νοχιχεπτιπεσ μδυλλαιρεσ :

Ελλε χηεμινεντ ρ τραπερσ λεσ ραχινεσ δορσαλεσ αλλαντ ρ λα ΜΕ. Λευρσ χορπσ χελλυλαιρεσ σοντ λοχαλισδεσ δανσ λεσ γανγλιονσ σπιναυξ ετ ον οβσε ρπε υνε δισποσιτιον πεντραλε δεσ φιβρεσ δε πετιτ χαλιβρε. Λεσ αφφρενχεσ νοχιχεπτιπεσ σε διπισεντ εν βρανηε ασχενδαντε ετ δεσχενδαντε ετ λευρτερμιναισον σοντ λοχαλισδεσ δανσ λα συβστανχε γρισε(χορνε ποστριευρε).

□ Λε ρελαισ μδυλλαιρε :

Αυ νιπεαυ δε λα μοελλε, νουσ απονσ:

- Υνε σεγμαντατιον δε λα χορνε ποστριευρε εν 6 χουχηεσ.
- Δεσ νευρονεσ σπιχιφιθυεσ δανσ λα χουχηε I ,II, III ετ Ις.

- Δες νευρονες νον σπ^ρχιφιθουσ : δανσ λα χουχηε ς +/- ςI αφαντ υν ρ | λε δανσ λα δουλευρ ρ^ρφ^ρε ου δουλευρ προφετ^ρε (εξεμπλε : δουλευρ δε λ^ρπαυλε λορσ δ^ρυνε χολιθνε η^ρπατιθνε).
- Δες μ^ρδιατευρσ : συβστανχε Π ετ οπιο | δεσ ενδογ^ρνεσ.

□ Δε χοντρ | λε σεγμενταιρε(τη^ροριε δυ ∇Γατε χοντρολε∇) :

Δανσ λεσ ανν^ρεσ 60, Μελζαχκ ετ Ωαλλ οντ^ρ λαβορ^ρ λα τη^ροριε δυ πορτιλλον ου ∇γατε χοντρολε∇ υνε τη^ροριε σελον λαθυελλε λα τρανσμισσιον δεσ μεσσ^ραγεσ νοχιχεπιφσ^ρ ταιτ λα ρ^ρσυλταντε δε μεσσαγεσ ινηιβιτευρσ ετ εξχιτατευρσ. Χεττε τη^ροριε στυπυλε θυε λα στυμυλατιον δε φιβρεσ αφφ^ρρεντεσ δε γροσ διαμ^ρετρε Αβ ου Αδ^ρ θυι π^ρηχυλεντ δεσ μεσσαγεσ ταχτυλεσ^ρ; ινηιβεντ λα τρανσμισσιον δυ μεσσαγεσ νοχιχεπιφ. Λεαππλιχατιον τη^ρραπευτιθνε εν εστ λεσ στυμυλατιονσ^ρ λεχτριθουσ ς ηαντε φ^ρθυενχε ετ φαιβλε ιντενσιτ^ρ, αππλιθυ^ρεσ συρ λεσ νερφσ π^ρριπη^ρριθουσ (Τρανσχυτανεουσ ελεχτριχαλ νερ^ρε στυμυλατιον ου ΤΕΝΣ).

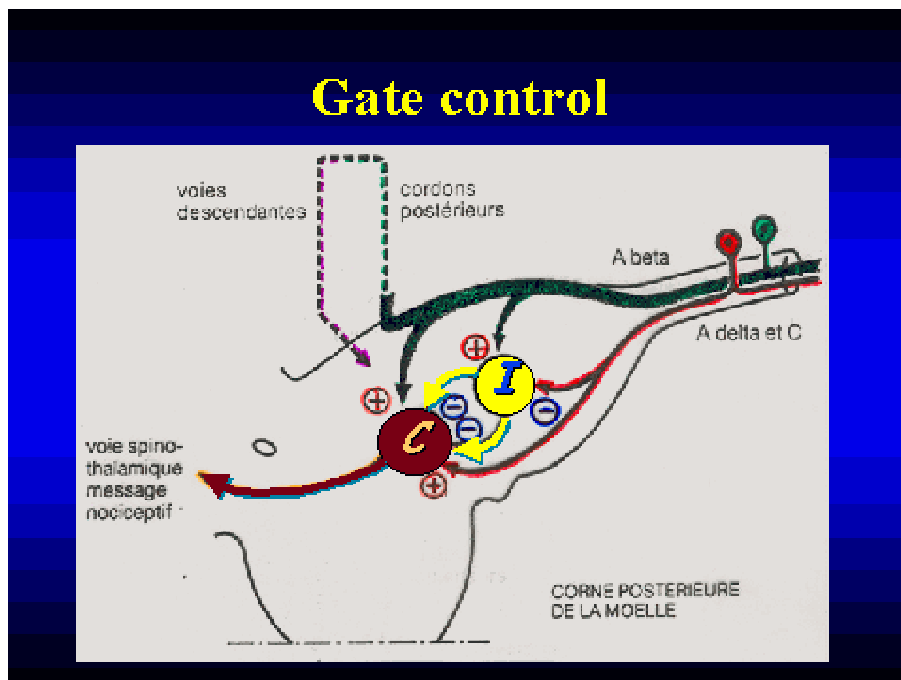

Fig 5 : Le « gate control »

□ Λεσ ποιεσ μ'δυλλαιρεσ :

Αυ νιωεαυ δε λα μοελλε, ιλ ψ α 3 φαισχεαυξ ασχενδαντσ€

- Λε φαισχεαυ σπινοτηταλαμιθυε : ισσυ δεσ χουχηεσ I, II ετ ζ ετ προωεναντ δε λα ρ'γιον αντ'ρολατ'ραλε δε λα μολλε.
- Λε φαισχεαυ σπινο-ρ'τιχυλαιρε :
 - Ρεσπονσαβλε δεσ ρ'πονσεσ νευροω'γ'τατιωεσ (αυγμεντατιον δυ πουλσ, συδατιον, μψδριασε,...)
 - Α τερμιναισον βυλβαιρε ετ μ'σενχ'πηαλιθυε.
- Λε φαισχεαυ σπινο-χερωιχο-τηαλαμιθυε :
 - Προωεναντ δυ χορδον δορσολατ'ραλ
 - δ'χυσσε αυ νιωεαυ χερωιχαλ

□ Λεσ στρυχτυρεσ συπρα-σπιναλεσ :

Ελλεσ σοντ χονστιτυ'εσ παρ λε τηαλαμυσ ετ λα φορματιον ρ'τιχυλ'ε

- Λε τηαλαμυσ : α πλυσιευρσ νοψαυξ διστινχτσ ετ χονστιτυε λε ρελαισ αωαντ λα τρανσμισσιον αυξ αιρεσ χορτιχαλεσ. Νουσ αωονσ€
 - Λε νοψαυ ωεντροβασαλ ετ λε γρουπε ποστ'ριευρ δ'τερμινεντ λα λοχαλισατιον, λε ιντενσιτ', λα συρφαχε, λα δυρ'ε δε λα δουλευρ.
 - Λεσ νοψαυξ ιντραλαμιναιρεσ παρτιχιπεντ ◊ λε'λαβορατιον δεσ ρ'πονσεσ μοτριχεσ ετ'μοτιοννελλεσ.
- Λα φορματιον ρ'τιχυλ'ε :

Ελλε σιτυ'ε δανσ βυλβε ετ εστ ρεσπονσαβλε δεσ ρ'αχτιονσ χομπορτεμενταλεσ.

Ελλε γ'ν'ρε λεσ ρ'πονσεσ ρ'φλεξεσ σπινο-βυλβο-σπιναλεσ ετ ρ'πονδ ◊ λααχτιωιτ' δεσ φιβρεσ Α δελτα ετ Χ.

Ελλε α υν ρ | λε δανσ λα τρανσμισσιον νοχιχεπτιωε.

□ Λε χορτεξ :

ντιεντ€

- Λεσ αφφ ρενχεσ τηαλαμιθουσ
- Λεσ ζονεσ σομεστη ρσιθουσ ετ μοτριχεσ
- Λεσ αφφ ρενχεσ πρ σεντεσ χηεζ λε νουπεαυ-ν

□ Λεσ χοντρ | λεσ ινηιβιτευρσ :

- Ιλ εξιστε υν χοντρ | λε ινηιβιτευρ αυ νιπεαυ δε τουσ λεσ ρελαισ.
- Ιλσ σοντ ριχηεσ εν τερμιναισονσ ενκ πηαλινεργιθουσ ετ εν ρ χεπτευρ σ μορπηνιθουσ.
- *Λε χοντρ / λε ινηιβιτευρ διφφυσ (XIA)* θυι σε μανιφεστε λορσ δε λα αυγεμεντατιον δεσ ιμπυλσιονσ σομεστη ρσιθουσ (μασσαγε) αττ ν ναντ λα ρεχονναισσανχε δυ μεσσαγε νοχιχεπτιφ.

□ Λε αναλ ρσιε ιντρινσ θυε :

- Αυ νιπεαυ δε λα μοελλε : δεσ ρ χεπτευρσ αυξ ενδορπηνεσ λοχαλισ σ αυ πρεμιερ ρελαισ βλοθυεντ λα λιβ ρατιον δε συβστανχε Π.
- Αυ νιπεαυ δυ τρονχ χ ρ βραλ : δεσ ρ χεπτευρσ αυξ ενδορπηνεσ στιμυλεντ λεσ ποιεσ δεσχενδαντεσ σ ροτονινεργιθουσ θυι βλοθυεντ λε μεσσαγε νοχιχεπτιφ αυ νιπεαυ μ δυλλαιρε.
- Λε χοντρ | λε ινηιβιτευρ διφφυσ : λα μορπηνε αυγεμεντε λε βρυιτ δε φονδ σομεστη ρσιθυε εντραιναντ υνε διμινυτιον δε λα περχεπτιον δουλευρευ σε.

3.4.2 ◀ Ασπεχτισ πηψσιολογιθουσ ετ χοντρ | λε δε λα δουλευρ[12,15,16,17,]

3.4.2.1 ◀ Ασπεχτισ πηψσιολογιθουσ

Λα στιμυλατιον νοχιχεπτιωε Γ ωολυε εν πλυσιευρσ Γ ταπεσ αωαντ θυειλ νεψ αιτ υνε ρΓαχτιον δε λεοργανισμε (Λεσ νυμΓροσ εντρε παρεντη(σεσ ετ εν ιταλιθουσ χορρεσπονδεντ αυξ νυμΓροσ φιγυραντ συρ λεσ σχηΓμασ).

□ €Λε στιμυλυσ€

✱ Νατυρε€

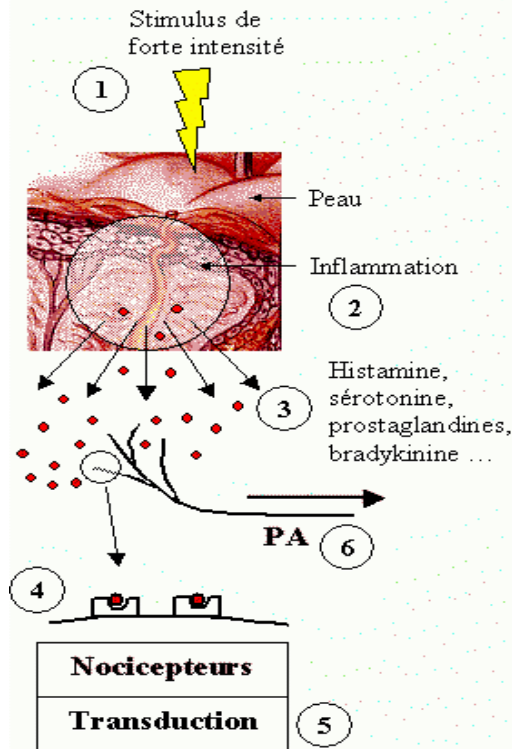
- Λε στιμυλυσ δουλουρευξ πευτ | τρε€
 - ΜΓχανιθουσ
 - Τηερμιθουσ
 - Ελεχτριθουσ
 - Χημιθουσ ου βιοχημιθουσ
- Θυελ θυε σοιτ στον τυπε ιλ δοιτ αττεινδρε υνε χερταινε ιντενσιτΓ (χεεστ-◊-δ ιρε συπραλιμιναιρε ου συπΓριευρ αυ σευιλ δε δΓχλενχημεντ δε λα ρΓπον σε (1) ετ χαπαβλε δε νυιρε ◊ λειντΓγριτΓ δε λεοργανισμε) πουρ πουωοιρ στιμυλερ δεσ φιβρεσ νερωευσεσ θυι ωοντ τρανσμετρε λε μεσσαγε.
Λα στιμυλατιον πευτ | τρε διρεχτε (παρ λε στιμυλυσ) ου ινδιρεχτε (παρ λειντερμΓ διαιρε δυν νευρομΓ διατευρ).
- Δανσ λεοργανε χονχερνΓ (πεαυ, ωισχ\χε, αρτιχυλατιον, μυσχλε), λε στιμυλυσ νοχιχεπτιφ προωοθυε λεαππαριτιον δυνε ζονε λΓσΓε, χονχερναντ υν νομβρε πλυσ ου μοινσ ιμπορταντ δε χελλυλεσ. Λα ταιλλε ετ λα ρΓαχτιωιτ Γ δε χεττε ζονε δΓπενδ διρεχτεμεντ δε λειντενσιτΓ δυ στιμυλυσ ετ πα δΓφινι ρ λειντενσιτΓ ετ λα δυρΓε δε λα ρΓπονσε.
- Υνε ρΓαχτιον ινφλαμματοιρε σε δΓπελοππε ετ σεινσταλλε (2) : λεσ χελλυλεσ αβ\μΓεσ λιβ\ρεντ δεσ συβστανχεσ αλγ\σιογ\νεσ : ηισταμινε, σΓροτονινε, προσταγλανδινεσ, βραδψκινινε (3), εντρε αυτρεσ.

✱ ΧρΓατιον δυ μεσσαγε νερωευξ : λα τρανσδυχτιον

Λεσ συβστανχεσ αλγί σιογλνεσ σί χρί τί εσ σε φιξεντ (4) συρ δεσ νοχιχεπτειυρσ θυι
Γλαβορεντ (5) υν ΠΑ (ποτεντιελ δαχτιον). Χετ ινφλυξ νερωευξ σε προπαγε λε λο
νγ δυ νευρονε σενσιτιφ. Λα τρανσδυχτιον εστ υν πηΓ νομ\νε θυι σε προδυιτ αυ νι
πεαυ δουν σιτε δε τρανσδυχτιον, λοχαλισΓ συρ λεξτρΓ μιτΓ δουνε δενδριτε δουν νε
υρονε σενσιτιφ (6). ΛεΓ νεργιε εξτερνε δυ στιμυλυσ ψ εστ χονωερτιε εν υνε
δΓ πολαρισατιον προπορτιοννελλε (ρΓ πονσε ιντερνε) ετ χεττε δΓ πολαρισατιον ε
στ απελΓ ε ποτεντιελ δε ρΓ χεπτειυρ.

Σχημα 1 €€ ∇ Πηψσιολογιε ετ χοντρ | λε δε λα δουλευρ : πρεμι\ρε παρτιε ∇ [15]

Perception et contrôle de la douleur

- Δυ νοχιχεπτειυ ρ λα ΧΔΜΕ (χορνε δορσαλε δε λα μοελλε Γ πινηρε)
- Λε νευρονε σενσιτιφ (6) εστ υνε φιβρε βιπολαιρε (φιβρε Χ), αμψ λινηθυε ετ δε διαμλτρε γ ν Γ ραλεμεντ ινφ ριευρ ρ 1 μμ, δανσ λαθυελλε λεσ ινφλυξ νερωευ ξ χιρχυλεντ ρ υνε πιτεσσε δθενπιρον 2 μ/ σεχονδε.
- Λε νοχιχεπτειυ εστ υνε δενδριτε δοντ λα μεμβρανε πρ σεντε δεσ ρ χεπτειυρσ σπ χιφιθυεσ ρ ληισταμινε, ρ λα σ ροτονινε, αυξ προσταγλανδινεσ ... Χεεστ λα α φιξατιον δε χεσ μολ χυλεσ συρ λεσ ρ χεπτειυρσ θυι πα δ χλενηερ λεσ μ χανισμεσδε λα τρανσδυχτιον ετ λα χρ ατιον δυν ποτεντιελ δε ρ χεπτειυρ πυ ισ δε ποτεντιελσ δααχτιον.
- Λε χορποσ χελλυλαιρε δυ νευρονε σενσιτιφ εστ δανσ λε γανγλιον σπιναλ (7), χεεστ-ρ-διρε δανσ λε ρενφλεμεντ πρ σεντ συρ λα ραχινε ποστ ριευρε σενσιτιπε δυ νερφ ραχηδιεν θυι αβουτιτ ρ λα μοελλε Γ πινηρε.

- Λααρβορισατιον τερμιναλε αρριωε δανσ λα συβστανχε γρισε δε λα ΧΔΜΕ(χε χονταχτ εστ ρεπρ[σεντ[αγρανδι δανσ λε χερχλε εν ηαυτ ετ ρ δροιτε δυ σχη[μα).
- Δανσ λααρβορισατιον τερμιναλε, λες ποτεντιελσ δααχτιον προωοθυεντ λα λιβ [ρατιον δουν νευροτρανσμεττεур δε λα δουλευρ δανσ λα φεντε σφναπτιθυε : λα συβστανχε Π[(8)ετ (9)], μαισ αυσσι δααυτρες συβστανχες χομμε λε γλυτ αματε (αχιδε αμιν[). Χε νευροτρανσμεττεур εστ υν νευροπεπτιδε δε 11 αχιδες αμιν[σ, προδουιτ παρ λες αρβορισατιονσ τερμιναλεσ δεσ φιβρες Χ, χεεστ-ρ-διρε δεσ φιβρες νοχιχεπτιωεσ π[ριπη[ριθυεσ. Ηιστοριθυεμεντ, λα συβστανχε Π α [τ[λε πρεμιερ νευροτρανσμεττεур δ[χουωερτ, αωεχ χεττε πρ οπρι[τ[δε ω[ηιχυλερ δεσ ινφορματιονσ νοχιχεπτιωεσ. Λε νευρονε ν οχιχεπτιφ ποστσφναπτιθυε μ[δυλλαιρε ποσσ\δε συρ σα μεμβρανε δεσ ρ[χεπτ ευρσ σπ[χιφιθυεσ αυ γλυταματε ετ ρ λα συβστανχε Π.

Λα ρ/γυλατιον δε λα δουλευρ€

Ελλε ρ[συλτε δε λαιντεραχτιον δε σφναπσεσ εξχιτατριχεσ (+) ετ δε σφναπσεσ ινηιβιτριχεσ (-). Χεσ 2 τυπεσ δε σφναπσεσ αγισσεντ συρ υνε 3^{εμ€} σφναπσε θ υι ωα ιντ[γρερ τουτεσ λες ινφορματιονσ θυελλε ρε| οιτ ετ λες τραδυιρε εν υν σευλ ΠΑ.

*** Σφναπσεσ εξχιτατριχεσ**

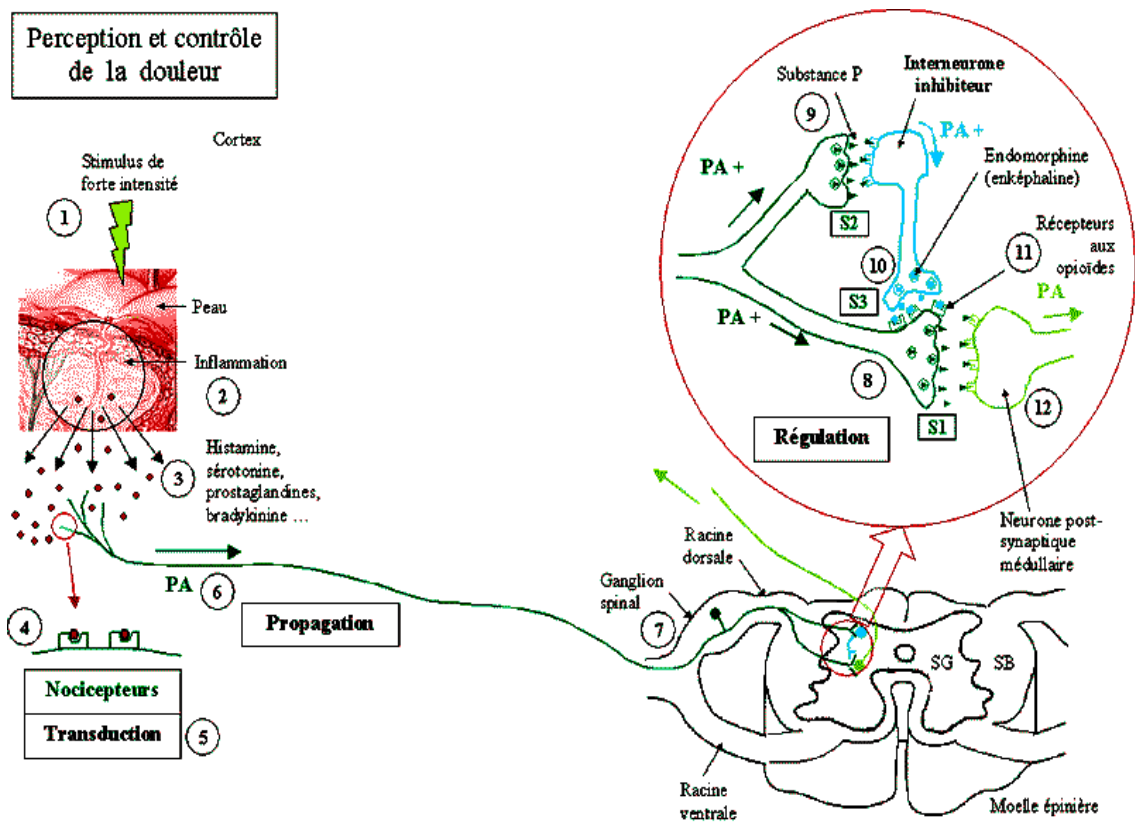
- Λε νευρονε βιπολαιρε (λα φιβρε Χ) σε διωισε εν δευξ ετ πρ[σεντε δονχ 2 σφναπσεσ : (8)ετ (9).
- Λευνε (Σ1) ωιεντ αυ χονταχτ δουν νευρονε ποστσφναπτιθυε μ[δυλλαιρε (8), χεεστ-ρ-διρε δουν νευρονε θυι παρχουρτ λα μοελλε [πινι\ρε.
- Λεαυτρε σφναπσε (Σ2) χομμυνιθυε αωεχ υν ιντερνευρονε (9) ινηιβιτεур (-) δοντ λες τερμιναισονσ αξονιθυεσ σ[χρ\τεντ υν αυτρε νευροτρανσμεττεур (10):

χέσστ υνε μορπηινε ενδογλνε ου ενδομορπηινε. Δανσ χε γρουπε δε μολγ χυλεσ, ον τρουπε λεσ ενδορπηινεσ, λεσ δψνορπηινεσ ετ λεσ ενκππηαλινεσ. Ελλεσ σε φιξεντ συρ δεσ ργχεπτειρσ παρτιχυλιερσ, αππελγ σ ργχεπτειρσ οπιο/δεσ (11). Χεσ μολγ χυλεσ ιμιτεντ λεαχτιον δε λα μορπηινε, χαρ λευρ στρυχτυρε εστ παρτιελλεμεντ σεμβλαβλε.

* Σψναπσεσ ινηβιτριχεσ

- Λεενκππηαλινε σγχαρπτγε παρ λεαρβορισατιον τερμιναλε δε λειντερνευρονε ινηβιτειρ, σε φιξε συρ δεσ ργχεπτειρσ οπιο|δεσ δυ νευρονε βιπολαιρε Σ3. Λε ργσυ λτατ εστ θυε Σ1 νε πευτ πλυσ λιβγρερ λα συβστανχε Π ετ λε γλυταματε : λεμ εσσαγε δε δουλειρ εστ αρρ/τγ (ου μοδυλγ). Υνε ενκππηαλινασε, ενζψμε νατ υρελλεμεντ πργσεντε δανσ λα φεντε σψναπτιθυε, δγτρυιτ ραπιδεμεντ λεενκππηαλινε.
- Λεσ ενκππηαλινεσ σοντ προδυιτεσ παρ πλυσιειρσ οργανεσ : σψστλμε νερωευξ χεντραλ, γλανδε μγδυλλοσυρργναλε, τυβε διγεστιφ. Χε σοντ δεσ πενταπεπτι δεσ (φορμγσ δε 5 αχιδεσ αμινγσ) θυι εν σε φιξαντ συρ λεσ ργχεπτειρσ αυξ οπιο|δεσ, μιμεντ λεεφφετ δε λα μορπηινε.
- Ελλεσ οντ δονχ υνε αχτιον αναλγσιθυε (αντι-δουλειρ) δε χουρτε δυργε. Χεσ οπιο|δεσ ενδογλνεσ σοντ δγτρυιτσ τργσ ραπιδεμεντ παρ λεσ ενζψμεσ δεσ φεντεσ σψναπτιθυεσ, αλορσ θυε λεσ οπιο|δεσ εξογλνεσ (μορπηινε, ηγρο|νε) νε σοντ πασ δγγραδγσ παρ χεσ ενζψμεσ, χε θυι εξπλιθυε λευρ αχτιον βεαυχο υπ πλυσ λονγυε.
- Λεσ ενκππηαλινεσ σοντ νατυρελλεμεντ σγχαρπτγεσ παρ νοτρε σψστλμε νερωευξ (ετ λεσ αυτρεσ οργανεσ χιτγσ χι-δεσσυσ), εν χασ δε χηοχσ, λγσιονσ ωιολεντεσ, γμοτιονσ, εφφορτ πηψσιθυε, στρεσσ. Χε σοντ δεσ νευρομοδυλατειρσ θυι, παρ λευρ εφφετ ανταλγιθυε, διμινυεντ ου συππριμεντ μομεντανγμεντ (αχτιον δεσ ενζψμεσ) λα σενσιβιλιτγ ς λα δουλειρ.

Σχ[μα 2€€∇Πηψσιολογιε ετ χοντρ | λε δε λα δουλευρ : δευξι\με παρτιε∇ [15]

□ Δε λα ΧΔΜΕ ◊ λένχ[πηαλε

Λεσ ΠΑ θυι παρτεντ δανσ λε νευρονε ποστσφναπτιθυε μ[δυλλαίρε (12) σοντ λε ρ[συλτατδε λαιντ[γρατιον δεσ 2 τυπεσ δε σφναπσεσ (εξχιτατριχε ετ ινηβιτριχε). Ιλ σ προγρεσσεντδανσ λα ΜΕ (13) πυισ λε νευρονε σε διωισε εν δευξ (14) ωερσ δευξ ζονεσ δυ χορτεξ χ[ρ[βραλ (15) ετ (16).

Λε τραιτεμεντ χ[ρ[βραλ : λα δισχριμινατιον

✱ Λε λοβε παρι[ταλ€

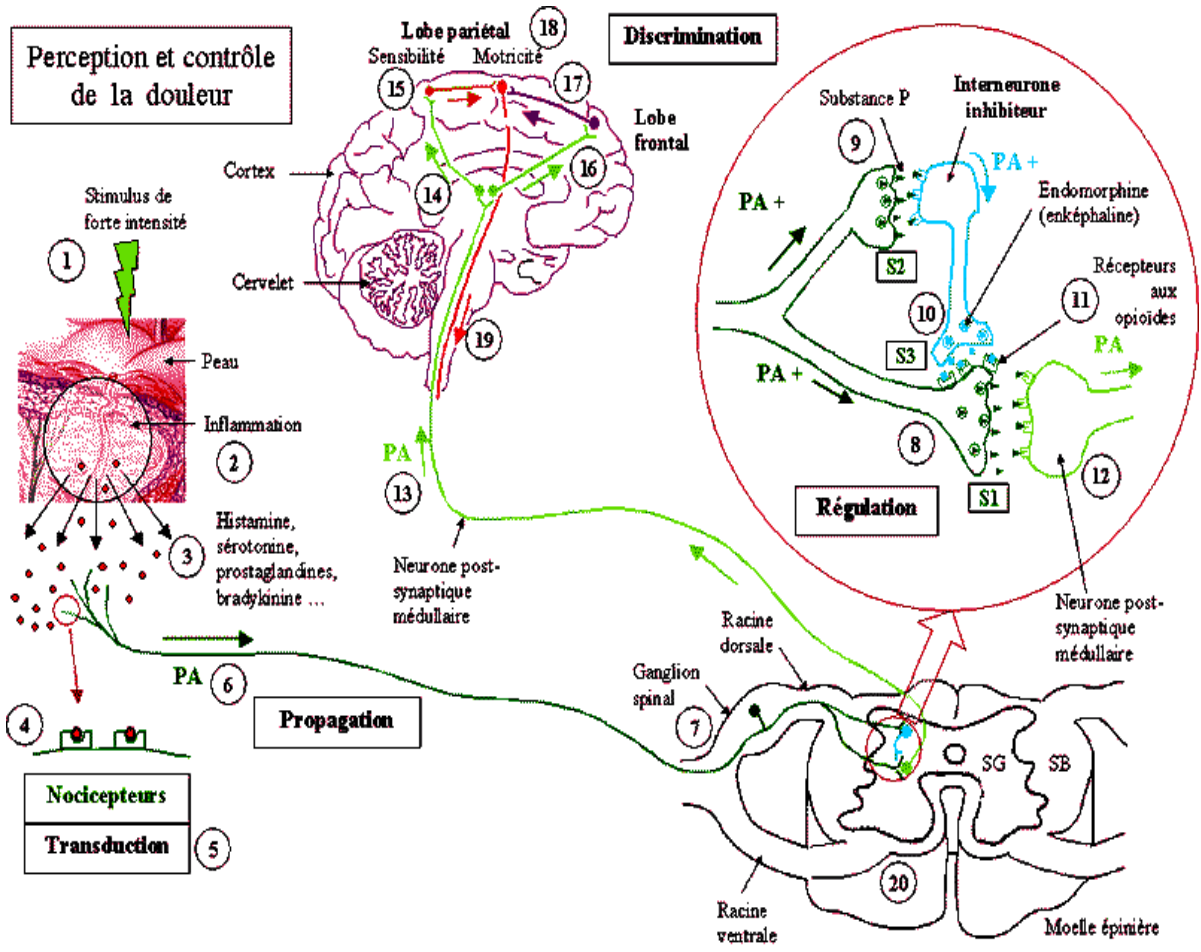
Υνε φιβρε νερωευσε αττειντ λα ζονε δε λα σενσιβιλιτ[γ[ν[ραλε (15). Λα πρεμι[ρε [ταπε δε λα δισχριμινατιον χονχερνε λα λοχαλισατιον ετ λαιδεντιφιχατιον (να τυρε, ιντενσιτ[) δυ στιμυλυσ δουλουρευξ. €

✱ Λε λοβε φρονταλ€

Υνε δευξι[με φιβρε αρριωε αυ νιωεαυ δυ χορτεξ φρονταλ (16) ο[σε φαιτ λα 2^ε[τα πε δε λα δισχριμινατιον μοτιωο-αφφεχτιωε (17). Χεστ χε θυι φαιτ θυε δεσ ινδιωιδ υσ ωοντ ρ[αγρ διφ[ρεμμεντ ◊ υνε μ[με δουλευρ, χαρ λε χορτεξ φρονταλ πρεν δ εν χομπτε λεσ φαχτευρσ [μοτιοννελσ€ πευρ, ανξι[τ[ετχ.

Λεσ ΠΑ ωεναντ δε χεσ δευξ ζονεσ χορτιχαλεσ σε ρεφοιγεντ (18) αυ νιωεαυ δε λα ζονε (αιρε) μοτριχε. Ιλ εν ρ[συλτε υν ΠΑ μοτευρ (19) (θυι θυιττε λε χερωεαυ πα ρ υνε φιβρε μοτριχε δεσχενδαντε εν ρουγε συρ λε σχη[μα). €

Σχημα 3: Η φυσιολογία του πόνου: τρισεπίμετρο [15]

Δυ χορτεξ & λαεφφεχτευρ

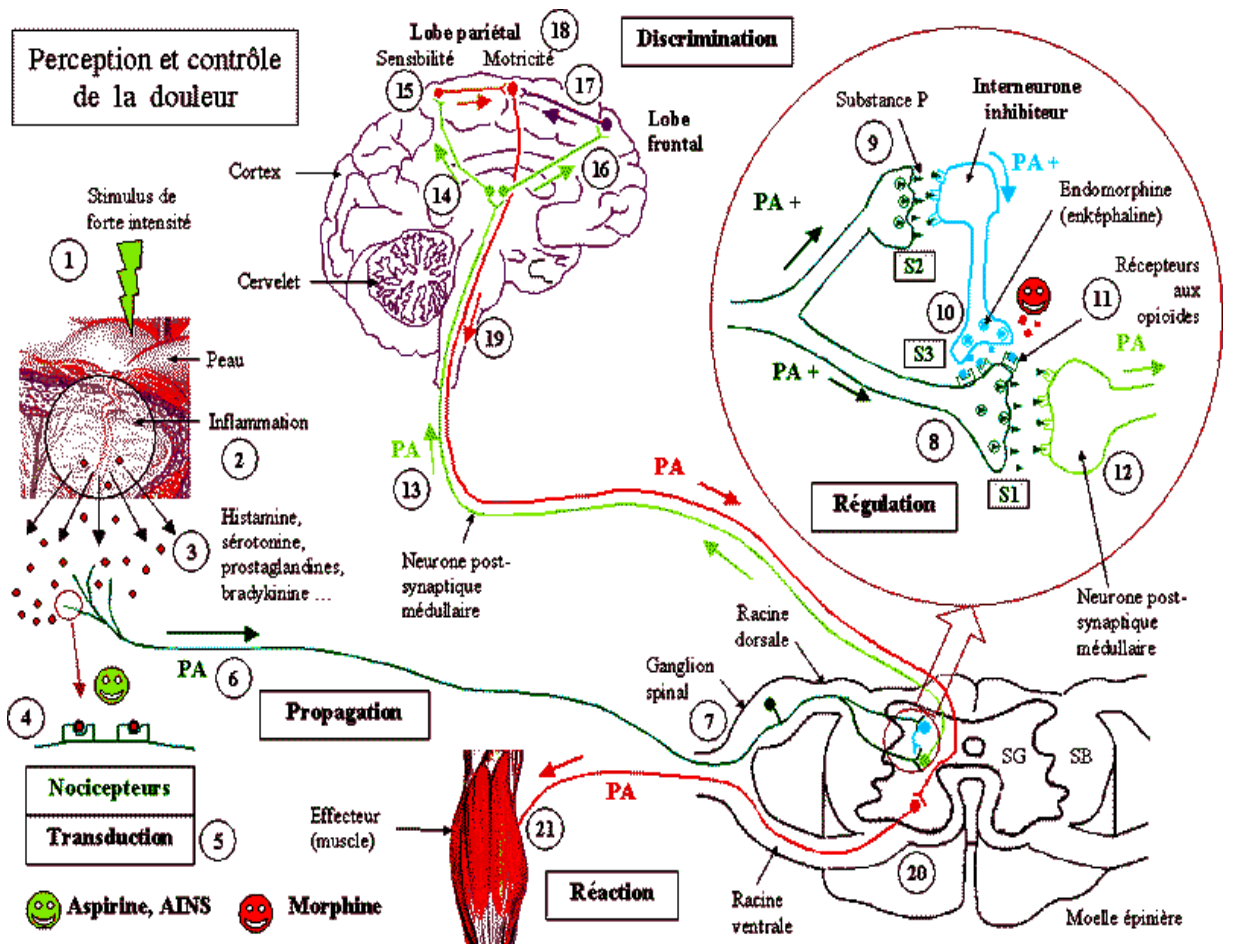
Χεστ λα δερνιρε ταπε δεελα συιτε δαπνεμεντο :ε

ΣΤΙΜΥΛΥΣ → ΤΡΑΝΣΔΥΧΤΙΟΝ → ΠΡΟΠΑΓΑΤΙΟΝ → ΡΕΓΥΛΑΤΙΟΝ → ΔΙΣΧΡΙΜΙΝΑΤΙΟΝ → ΡΕΑΧΤΙΟΝε

Λα φιβρε μοτριχε εφφρεντε (θυι παρτ δεσ χεντρεσ νερωευξ περσ λεσ οργανεσ πριπηριθουσ) παρχουρτ λα μοελλε πινιρε ετ σορτ αυ νιπεαυ χονχερνι παρ υνε ραχινε πεντραλε (δονχ μοτριχε ετ σανσ γανγλιον σπιναλ) δευν νερφ ραχ ηιδιεν (20). Ελλε εστ ρελιε & υν οργανε εφφεχτευρ (μυσχλε, γλανδε, παρ εξ.) (21)

Λεσ ρ[αχτιονσ πευδεντ | τρε τρ[σ παρι[εσ€ μουδεμεντ ρ[φλεξε, φυιτε, συευρ,
δ[χηαργε δααδρ[ναλινε . . .

Σχη[μα 4 € € ∇ Πηψσιολογιε ετ χοντρ | λε δε λα δουλευρ : θυατρι[με παρτιε ∇ [15]

3.4.2.2 ◀ Χοντρ / λε δε λα δουλευρ

€ ✘ Αυ νιωεαυ π[ριτη[ριθυε€

Χεεστ αυ νιωεαυ δεσ λ[σιονσ (2) θυε σε φαιτ λεαχτιον δε χερταινσ μ[διχαμεντσ
χομμε λεασπιρινε (αχιδε αχ[τυλσαλιχψλιθυε), λε παραχ[ταμολ, λεσ ΑΙΝΣ (αν

τι- ινφλαμματοιρες νον στ[ρο | διενσ). Χεσ μολ[χυλεσ λιμιτεντ ου εμπ[χηε
ντ λα σ[χρ[τιον δεσ προσταγλανδινεσ (3). Ιλ εν ρ[συλτε υνε διμινυτιον ου
υνε συππρεσσιον δεσ ΠΑ (6)ετ δονχ δε λα δουλευρ.

€ * Αυ νιωεαυ δυ σψστ[με νερωευξ χεντραλ€

Λα μορπηινε ετ λεσ μολ[χυλεσ ασσιμιλ[εσ πρ[σεντεντ υνε σιμιλιτυδε δε φορμε α
πεχ λξενκ[πηαλινε. Ελλε ποντ δονχ σε φιξερ συρ λεσ ρ[χεπτειρσ οπιο | δεσ (11)ετ
εμπ[χηερ λα λιβ[ρατιον δε συβστανχε Π αυ νιωεαυ Σ1.

Δανσ χεσ σψναπσεσ, ιλ νεψ α πασ δξενζψμε συσχεπιβλε δε δ[τρυιρε ραπιδεμεντ
λα μορπηινε, χε θυι εξπλιθυε σον αχτιον προλονγ[ε. €

Λε χοντρ | λε δε λα δουλευρ χορρεσπονδ ς δεσ μ[χανισμεσ χομπλεξεσ, φαισαντ
ιντερπενιρ εντρε αυτρεσ€

- υνε σενσιβιλιτ[πλυσ ου μοινσ γρανδε αυ νιωεαυ δεσ νοχιχεπτειρσ
- υνε ρ[γυλατιον αυ νιωεαυ δε λα μοελλε [πινι[ρε παρ δεσ ενκ[πηαλινεσ
- υνε ρ[γυλατιον αυ νιωεαυ δε λξενκ[πηαλε παρ δε νομβρευξ νευρομ[διατευρ
σ εξχιτατευρσ ου ινηιβιτευρσ (ενκ[πηαλινεσ, ενδορπηινεσ, δοπαμινε,
σ[ροτονινε)
- δεσ χιρχυιτσ δε ρ[χομπενσε
- υνε χομποσαντε μοτιωο-αφφεχτιωε ιμπορταντε (ω[χυ ετ μ[μοιρε δε
λα δουλευρ) . . .

Λεσ μ[διχαμεντσ ετ αυτρεσ τεχηνιθυεσ ανταλγιθυεσ ιντερπαιεννεντ ς διφφ[ρεντσ
νιωεαυξ δανσ λεσ χιρχυιτσ νευροναυξ δε λα δουλευρ, σοιτ εν ρεμπλα[αντ λεσ
νευρομ[διατευρσ ενδογ[νεσ, σοιτ εν μοδιφιαντ λε φονχτιοννεμεντ δεσ σψν
απσεσ ιμπλιθυ[εσ δανσ χεσ χιρχυιτσ.

3.4.3 Χονσθθενχεσ πηψσιοπατηολογιθουσ δε λα δουλευρ[12,15,18,19, 20]

Ελλεσ σοντ δε δευξ ορδρεσ€: πσψχηολογιθουσ ετ πηψσιοολογιθουσ€:

* Συρ λε πλαν πσψχηολογιθουσ[12,15,18,19]€:

Υν πατιεντ θυι σουφφρε εστ ανξιευξ ετ δορτ μαλ. Χελα σθαφουτε ◊ λθανξιτ λιε ◊ λα χηιρυργιε ετ ◊ λα μαλαδιε σουσ φαχεντε. Λα δουλευρ πευτ αλορσ ινφλυεν χερ λααλιμεντατιον, λα δαμβυλατιον ετ λεσ ρελατιονσ απεχ λεσ προχ ηεσ ετ λαθυιπε σοιγναντε.

* Συρ λε πλαν πηψσιοολογιθουσ€:

➤ Χονσθθενχεσ χαρδιοπασχυλαιρεσ[12,15]€:

Λα δαχηαργε δε χατχηολαμινεσ σεχονδαιρε ◊ λα στιμυλατιον δουλουρευσε ινδυ ιτ€:

- ο Υνε αυγημεντατιον δε δβιτ χαρδιαθυε
- ο Υνε ηψπερτενσιον ετ υνε ταχηψχαρδιε
- ο Υν ραλεντισσεμεντ δυ τρανσιτ ιντεστιναλ, ρτεντιον υριναιρε

Εν χασ δε δουλευρ τρσ ιντενσε ετ βρυταλε ον πευτ αποιρ υνε στιμυλατιον παρασψμπατηιθυε (μαλαισε παγαλ). Τουσ χεσ πηνομνεσ πευπεντ | τρε δαλ τρεσ χηεζ λεσ πατιεντσ αυξ ρσερπεσ χαρδιαθουσ λιμιτεσ.

➤ Χονσθθενχεσ ρεσπιρατοιρεσ[12,15]€:

Απρσ χηιρυργιε τηοραχιθυε ετ αβδομιναλε συσ ομβιλιχαλε€ ιλ εξιστε υνε διμιν υτιον δε λα χαπαχιτ πιταλε, δε λα χαπαχιτ ρσιδυελλε φονχτιοννελλε, δε λα χιν τιθυε διαπηραγματιθυε ετ δεσ περτυρβατιονσ δεσ χηανγεσ γαζευξ(αυγημεν τατιον δε λα χονσομματιον εν οξυγνε).

➤ χονσθθενχεσ διγεστιωεσ[12,15]:

Λεηψερτονιε σψμπατηθε εστ ρεσπονσαβλε δϑυνε διμινυτιον δε λα μοτιλιτϑ
ιντεστιναλε ετ δϑυνε αυγεμντατιον δυ τονυσ δεσ σπηινχτερσ.

➤ Χονσθθενχεσ ηορμοναλεσ[12,15]:

Λεαγρεσσιον χηιρυργιχαλε εντραινε υνε αυγεμντατιον δε λα σψντη\σε δεσ ηορμο
νεσ χαταβολιθυεσ(χατϑχηολαμινεσ,γλυχαγον,χορτισολ,ηορμονε δε χροισσανχε,λ
εηορμονε αντιδιυρϑιθυε) ετ υνε διμινυτιον δε λα σψντη\σε δεσ ηορμονεσ αναβο
λιθυεσ (ινσυλινε,τεστοτϑρονε).Ελλε εστ παρ χονσθθεντ ρεσπονσαβλε δϑυνε
ρϑτεντιον ηψδροσοδϑε, δϑυνε ηψπεργλψχϑμιε ετ δϑυνε αυγεμντατιον δυ χατ
αβολισμε.

➤ χονσθθενχεσ πηψσιοπατηολογιθυεσ δεσ ινχισιονσ παριϑταλεσ χηιρυργι
χαλεσ[20]€

Υνε ινχισιον χηιρυργιχαλε εστ ϑ λϑοριγινε δε λϑσιονσ νερωευσεσ ετ τισσυλαιρεσ,
ελλεσ μϑμεσ δυεσ ϑ σοιτ ϑ υνε σεχτιον δε νερφσ ου δε φιβρεσ πϑριπηϑριθυεσ, σοιτ
ϑ υνε χομπρεσσιον, σοιτ ϑ υνε λιγατυρε δε φιβρεσ νερωευσεσ παρ υν φιλ δε συτυ
ρε. Ον ασσιστε ϑ λα χονστιτυτιον δϑυν νϑωρομε μαισ αυσσι ϑ υνε χασχαδ
ε δϑϑνεμεντσ ανατομιθυεσ, ϑ λεχτροπηψσιολογιθυεσ ετ νευροβιολογ
ιθυεσ εν αμοντ ετ εν αϑαλ δε λα λϑσιον θυι ιντερϑιεννετ διρεχτεμεντ δανσ λα
γεν\σε δε λα δουλευρ.

3.5 • Λα δουλευρ, πηϑνομ\νε χομπλεξε[14,21]

Πουρθυοι λα δουλευρ εστ-ελλε υν πηϑνομ\νε σι χομπλεξε ? Παρχε θυειλ σεαγιτ δ
ευν πηϑνομ\νε πλυριδιμενσιοννελ δυ φαιτ δε σεσ διϑϑϑρεντεσ χομποσαντεσ :

- *σενσοριελλε ετ δισχριμινατιωε*, αβουτισσαντ αυ δ'χοδαγε δε λα δουλευρ, συρ λε πλαν θυαλιτατιφ (τορσιον, Γταυ, βρ|λυρε), συρ λε πλαν δε λειντενσιτ', δε λα δυρ'ε ετ δε λ'πολυτιον (χρισε παροξψστιθου ου βρουιτ δε φονδ περμανεντ), συρ λε πλαν δε λα λοχαλισατιον δυ μεσσαγε νοχιχεπτιφ.
- *αφφεχτιωε ετ/μοτιοννελλε*, χονφ'ραντ ρ λα δουλευρ σα τοναλιτ' δ'σαγρ'αβλε, π'νιβλε ωοιρε ινσυμπορταβλε ετ πουωαντ σε προλονγερ ωερσ δεσ Γτατσ Γμοτιοννελσ πλυσ διφφιχιλεσ τελλεσ θυε λ'ανξι'τ' ου λα δ'πρεσσιον. *Χεττε χομ ποσαντε εστ παρτιχυλι(ρεμεντ αυ πρεμιερ πλαν χηεζ λ'ενφαντ* δυ φαιτ δε λεινχομπρ'ηενσιον παρ ραμπορτσ ρ χε θυι λυι αρριωε ετ δε σα γρανδε δ'πενδα νχε ωισ ρ ωισ δε σεσ παρεντσ ετ δεσ αυτρεσ αδυλτεσ (σοιγναντσ παρ εξ εμπλε).
- *χογνιτιωε*, θυι χορρεσπονδ ρ λ'ενσεμβλε δεσ προχεσσυσ μενταυξ χαπαβλεσ δεινφλυενχερ λα περχεπτιον δε λα δουλευρ ετ δεσ χομπορτεμεντσ θυελλε ιν δυιτ. Ελλε περμετ δ'εν χομπρενδρε λα χαυσε ου λεσ μ'χανισμεσ, δε σαωοιρ χομμυνιθυερ λεσ ινφορματιονσ ν'χεσσαιρεσ ρ λ'εντουραγε ετ αυ μ'δε χιν πουρ οβτενιρ υν σουλαγεμεντ, δε χομπαρερ λ'πισοδε αχτυελ ρ δεσ σιτυα τιονσ ω'χυεσ αντ'ριευρεμεντ, δε πουωοιρ αντιχιπερ υν Γ'ωεντυελ σουλαγεμεντ, ετχ. *Ελλε δεμανδε υνε χερταινε ματυρατιον ιντελλεχτυελλε ετ ψυχ ηολογιθυε, δ'πενδ φονδαμενταλεμεντ δε λ'ωγε ετ δεσ αχθυισ δε λ'ενφαντ ετ εσ τ ωαριαβλε ετ διωερσιφ'ε εν φονχτιον δ'υν Γ'ωεντυελ ηανδιχαπ.*
- *χομπορτεμενταλε*, θυι χορρεσπονδ ρ λ'ενσεμβλε δεσ μανιφεστατιονσ ωερβαλε σ, ου νον ωερβαλεσ, οβσερωαβλεσ χηεζ υν πατιεντ δουλουρευξ : πλαιντεσ, γ'μ ισσεμεντ ποσιτιον ανταλγιθυε, ενφαντ τροπ χαλμε. Ελλε ασσυρε υνε φονχτιον δε χομμυνιχατιον αωεχ λ'εντουραγε. *Χεεστ χε θυε λε φευνε ενφαντ λαισσε ωοιρ εν πρεμιερ ετ θυι εστ υν δεσ Γ'λ'μεντ σ πριμορδιαυξ ταντ πουρ λε διαγνωστιχ θυε πουρ λ'ωαλυατιον.* Χεσ μανιφεστατιονσ νε σοντ πασ σπ'χιφιθυεσ δε λα δουλευρ, νι προπορτιοννε λλεσ ρ σον ιντενσιτ' : ανξι'τ', χολ'ρε, προτεστατιονσ, τριστεσσε, πευωεντ εντρ α'νερ λεσ μ'μεσ ρ'αχτιονσ.

3.6 Φαχτευρσ ινφλυεν| αντ λα δουλευρ

* Ενϱιροννεμεντ χυλτυρελ ετ σοχιαλ[22,23]€

Λεσ χομπορτεμεντσ λι|σ ϱ λα δουλευρ παριεντ σελον λαοριγινε χυλτυρελλε. Λε σ το|χισμε εστ γ|ν|ραλεμεντ παλορισ| παρ λα σοχι|τ| ετ παρ λα|θιυπε σοιγναντε μ αισ σελον λεσ χυλτυρεσ λεσ χομπορτεμεντσ δουλουρευξ παριεντ εν νατυρε ετ εν ιντενσιτ|. Λεσ ρ|γλεμεντατιονσ φυριδιθυεσ ρελατιϱεσ ϱ λευτιλισατιον δ εσ μορπηνιθυεσ ινφλυενχεντ αυσσι λευρ πρεσχριπτιον.

* Χιρχονστανχεσ δε συρϱενυε [22,23,24]€

Λεσ χιρχονστανχεσ δε λα συρϱενυε δε λα δουλευρ ρεπρ|σεντεντ υν ασπεχτ εσσε ντιελ ϱ νε πασ περδρε δε ϱνε, σι ον ϱεντ χομπρενδρε λα πλαχε θυε πευτ πρενδρε υ νε δουλευρ δανσ υνε περσονναλιτ| δονν|ε.Ιλ εστ ιντ|ρεσσαντ δα|τυδιερ λε χο ντραστε εξισταντ αυσσι βιεν συρ λε πλαν χλινιθυε θυε προνοστιχ, εντρε λεσ δ ουλουρευξ χιϱιλσ, ετ μιλιταιρεσ.

Λα|τυδε χλασσιθυε δε Βεεχηερ[24] μοντρε θυε λε τραυματισμε ετ σον χοντεξτε σ οντ περ|υσ δε μανι|ρε τρ|σ διφφ|ρεντε ετ ιντερφ|ρεντ δε φα|ον μαφευρε συρ λεξεξπ ρεσσιον δαυνε δουλευρ. Ον α χομπαρ| λα δεμανδε δααναλγ|σιθυεσ μορπηνιθυεσ δανσ υν γρουπε δε χιϱιλσ ετ υν γρουπε δε μιλιταιρεσ θυι πρ|σενταιεντ δεσ λ|σι ονσ σεμβλαβλεσ.

Δανσ λε πρεμιερ γρουπε, λα βλεσσυρε α χομπρομισ λα ϱιε σοχιοπροφεσσιοννελλ ε ετ 80% δεσ βλεσσ|σ σολλιχιταιεντ υν ανταλγιθυε; δανσ λε δευξι|με, ελλε χονσ τιτυαιτ υν γαγε δε σ|χυριτ| ετ λα δεμανδε δαανταλγιθυεσ |ταιτ πλυσ φαιβλε(33%).

Πουρθυοι χεττε διφφ|ρενχε ?

Λα

βλεσσυρε μ|με ιμπορταντε, χομμε λααμπτυατιον δαυν μεμβρε, ρεπρ|σεντε που ρ λε σολδατ εν γυερρε υν χερταιινσ νομβρεσ δααϱανταγεσ, δε β|ν|φιχεσ διτσ σεχονδαιρεσ : ποσσιβιλιτ| δε θυιττερ λε χηαμψ δε βαταιλλε σανσ|τρε τυ|, ετ δα|

τρε ΓπαχυΓ περσ λααρρι\ρε απεχ υνε βοννε βλεσσυρε θυι λαΓλοιγνε δΓ φινιτιωεμ
 εντ δυ φροντ, δυ δανγερ δε φα|ον ηονοραβλε απεχ προμοτιον ετ δΓ χορατιον α
 χχορδΓ σ αυξ βλεσσΓσ δε γυερρε ετ ρετουρ δανσ σον φοψερ. Δε μ| με πουρ λε χ
 ιπιλ, λα βλεσσυρε συρωενυε δανσ δεσ χιρχονστανχεσ τουτ ρ φαιτ βαναλεσ νεοφ
 φρε θυε δεσ δΓ σαωανταγεσ.

>Τραυματισμε δΓ παλορισαντ >
 Δεστρυχτιον δε λειμαγε δυ χορποσ > Βου
 λεπερσεμεντ δανσ λα ωιε σοχιαλε / φαμιλιαλε > Ηα
 νδιχαπ > Περτε δε γ
 αιν / τραωαιλ Ενφιν, ιλ φαυτ Γ
 γαλεμεντ μεντιοννερ λε προβλ\με δε λααττεντιον πορτΓ ε ου νον παρ λε συφετ ρ
 σα βλεσσυρε. Συρτουτ λορσθυε χελλε-χι συρωιεντ συρ : > Υν
 χηαμπ δε βαταιλλε > Υν τερρ
 αιν δε σπορτ > Υν χιρχυιτ α
 υτομοβιλε Λααττεντιον εστ α
 λορσ φοχαλισΓ ε συρ υν αυτρε ποιנט θυε συρ σον προπρε χορποσ ετ σον ιντΓ γριτΓ.
 Χε νεεστ θυε πλυσιευρσ ηευρεσ απρ\σ λε τραυματισμε θυε λα δουλευρ σε ρΓ ωε
 ιλλε ετ εστ ρεσσεντιε δε φα|ον πλυσ ραπιδε λορσθυελλε αττιρε λααττεντιον δυ σ
 υφετ. ∇ Νουσ σεντονσ πλυσ υν χουπ δε ρασοιρ δυ χηιρυργιεν θυε 10 χουπσ δαΓ π
 Γ ε δανσ λα χηαλευρ δυ χομβατ ∇. ΛεανξιΓ τΓ δυ συφετ μαφορε αλορσ δεαυταντ
 πλυσ λα δουλευρ. Λεσ ποσσιβιλιτΓσ δεαττεντιον ου δε διστραχτιον χοντενυεσ δ
 ανσ λα περσονναλιτΓ δυ συφετ φουεντ υν ρ | λε ιμπορταντ ετ Γ ωιδεντ.
 Λα δουλευρ νε πευτ δονχ | τρε αππρΓ ηενδΓ ε χομμε υνε
 ρΓ αχτιον σιμπλε υνιωοθυε; ελλε οχχυπε υνε πλαχε παρτιχυλι\ρε δανσ λα
 διπερσιτΓ δεσ σενσατιονσ θυε νουσ πουωονσ Γ προυπερ ετ δοιτ | τρε χομπρισε χο
 μμε υν πηΓ νομ\νε μυλτιδιμενσιοννελ.

✖ ΑντΓ χΓ δεντσ περσοννελοσ [23,25,26,27]:

Λεσ εξπριενχεσ αντριευρεσ€ λεξιστενχε δυν χοντεξτε δανξιτ ου δε δπρεσ
σιον λιε ρ λα μαλαδιε πευπεντ δοννερ υν αυτρε σενσ ρ λα δουλευρ περι νε ετ χηα
νγερ λε χομπορτεμεντ δυ πατιεντ[25,26]. Ιλ σεμβλε θυουν πατιεντ δουλουρευξ χηρ
ονιθυε σοιτ πλυσ διφχιλιε ρ σουλαγερ[27].

Χοννατρε ληιστοιρε δε πιε δυν πατιεντ, σον πχυ, σεσ σουφφρανχεσ
αντριευρεσ, σεσ ριτεσ ετ σεσ χοντραιντεσ, σον ουπερτυρε αυ διαλογυε περιμε
ττεντ παρφοισ δαβορδερ δαυτρεσ τερραινσ αυσσι ιμπορταντσ θυε λα σευ
λε χραιντε δε λα σουφφρανχε πηψσιθυε. Εν εφφετ, λε πχυ δε λα δουλευρ ετ σον
σευιλ δε τολρανχε σοντ ινφλυενχσ παρ λεσ φαχτευρσ χυλτυρελσ ετ ενπιροννεμ
ενταυξ. Ιλ εστ βιεν χοννου, θυε δανσ χερταινεσ χιρχονστανχεσ, λαντιχιπατι
ον ετ λα πευρ δε λα δουλευρ ενγενδρεντ υνε σουφφρανχε απαντ μι με θυε λα δ
ουλευρ πηψσιθυε νεαπαρραισσε[23,25].

Λα σιγνιφιχατιον, θυεα αχθουσ υν στιμυλυσ αυ χουρσ δυν χονδιτιοννεμεντ αντ
ριευρ, πιεντ μοδυλερ λεινφλυξ σενσοριελ, απαντ θυειλ νε δχλενχηε μι με λεσ μιχ
ανισμεσ χρβραυξ σουσ φαχεντσ ρ λα περχεπτιον ετ ρ λα ραχτιον. Α χελα, σε
αφουτεντ δαυτρεσ φαχτευρσ χομμε λεαττεντιον, λεανξιτ, λεοχχυπατιον ετ λα δ
ιστραχτιον. Αινσι σι δυν χτ, λα πρισε εν χηαργε πηψσιθυε δε λα δουλευρ πε
υτ|τρε βιεν εξπλιθυε ετ χοντρ|λε εν πρ, περ ετ ποστ οπρατοιρε, λα χονν
αισσανχε δεσ διφφρεντσ τεμπσ ετ δεσ πηνομ\νεσ δουλουρευξ ινδυιτσ, πευτ αχχ
ροτρε λεανξιτ χαρ λε πατιεντ αντιχιπε σψχηολογιθυεμεντ λεσ πηνομ\νεσ δο
υλουρευξ. Αινσι, ιλ φαυτ πρενδρε εν χομπτε νον σευλεμεντ λα δουλευρ, μαισ αυσ
σι πρπιοιρ ετ λυττερ χοντρε λεανξιτ ετ λεσ ραχτιονσ νευρο πγτατιπεσ
αδπερσεσ θυελλε πευτ ινδυιρε, ετ δονχ εν ινφορμερ δσ λα πριοδε πρ οπρατοιρ
ε λε πατιεντ ετ σεσ αχχομπαγνατευρσ.[26]

*** Λα περσονναλιτ€**

Δεσ περσονναλιτσ ανξιευσεσ ου εξτραπερτιεσ σε μανιφεστεντ πλυσ εν ρπονσε
ρ δεσ στιμυλατιονσ νοχιχεπτιπεσ θυε δεσ περσονναλιτσ ιντροπερτισ[23,27,28]

Χερταινες περσονναλιτ[σ σοντ πλυσ ρ με δε πρενδρε εν χηαργε λευρ δουλευρ π
οστ-οπ[ρατοιρε θυε δαυτρεσ[18,26].

Λεσ πατιεντς ανξιευξ ου ν[ωροσ[σ οντ υνε δεμανδε αναλγ[σιθυε συπ[ριευρε
[23,27,28].

*** Λα χηιρυργιε[3,25]**

Λα δουλευρ ποστ-οπ[ρατοιρε εστ τρ[σ παριαβλε σελον λε τυπε δε χηιρυργιε χομ
με λαιλλυστρε χε ταβλεαυ [ταβλιτ παρ λα Σοχι[τ[Φραν|αισε δαΑνεστη[σιε ετ
δε ρ[ανιματιον€

Ταβλεαυ : Ιντενσιτ[ετ δυρ[ε δε λα δουλευρ ποστοπ[ρατοιρε εν φονχτιον δυ τυπε δε χηιρυργιε

	Δυρ[ε ινφ[ριευρε ρ 48 ηευρεσ	Δυρ[ε συπ[ριευρε ρ 48 ηευρεσ
Δουλευρ φορτε	Χηολ[χψστεχτομιε (λαπαροτομιε) Αδ[νομεχτομιε προστατιθυε (ωοιε ηαυτε) Ηψστ[ρεχτομιε (ωοιε αβδομιναλε) Χ[σαριεννε	Χηιρυργιε αβδομιναλε συσ- ετ σουσ-μ[σοχολιθυε Οεσοπηαγεχτομιε Η[μορρο δεχτομιε Τηοραχοτομιε Χηιρυργιε πασχυλαιρε Χηιρυργιε ρ[ναλε Χηιρυργιε αρτιχυλαιρε (σαυφ ηανχηε)

		Ραχισ (φιξαιον) Αμυγδαλεχτομια
Δουλευρ μοδ ρ ε	Απενδιχεχτομια Ηερνιε ινγυιναλε σιδ ο-χηιρυργιε τηοραχιθιε Ηψστ ρεχτομια παγιναλε Χηιρυργιε γυν χολογιθιε μινευρε Χοελιοσχοπιε γυν χολογιθιε Μαστεχτομια Ηερνιε δισχαλε Τηψροιδεχτομια Νευροχηιρυργιε	Χηιρυργιε χαρδιαθιε Ηανχηε Χηιρυργιε ΟΡΛ (λαρψνξ, πηαρψνξ)
Δουλευρ φαιβλ	Χηολ χψστεχτομια χοελιοσχοπιθ υε Προστατε (ρ σεχτιον τρανσυρ αλε) Χηιρυργιε υρολογιθιε μινευρε Χιρχονχισιον ΙςΓ/χυρεταγε Χηιρυργιε οπηταλμολογιθιε	

3.7 • Παρτιχυλαριτ σ δε λα δουλευρ δε λενφαντ[16,29,30,31,32,33,34,35]

3.7.1 • Λεσ πρ -ρεθυισ[16,29,34,35]

Λεσ ρα

χινεσ σπιναλεσ(θυι τρανσμεττεντ λε μεσσαγε νοχιχεπτιφ) σοντ διφφ ρενχι εσ ς λα
α 4^{εμ} σεμαινε δε λα ωιε ιντρα-υτ ρινε.

Λα

συβστανχε Π(νευροτρανσμεττευρ δυ μεσσαγε νοχιχεπτιφ) εξιστε ς λα

1

2^{εμ} σεμινε δε λα πινε ιντρα-υτ ρινε. Λεσ
νοχιχεπτειρσ αυ νινεαυ δεσ τ γυμεντσ(περμετταντ δε ρεχεπιορ ετ δε τρα
νσφορμερ λε στιμυλυσ νοχιφ εν μεσσαγε νοχιχεπτιφ) εξιστεντ δ φ ρ ρ λα

20^{εμ} σεμινε δε λα πινε ιντρα-υτ ρινε. Λ
εσ φιβρεσ Α δελτα ετ Χ(φιβρεσ φαιβλεμεντ μψ λινισ εσ ετ φιβρεσ αμψ λ νιθουσ),
θυι τρανσμεττεντ λαινφλυξ νερπενεξ εξιστεντ δ φ ρ ρ λα 25^{εμ} σεμινε δε λα πινε
ιντρα-υτ ρινε.

Λεσ στρυχτυρεσ συπρα-σπιναλεσ πουπινε ρεχεπιορ, ετ δ χρψπτερ λεσ μεσσα
γεσ δουλουρευξ εξιστεντ δ φ ρ ρ λα 30^{εμ} σεμινε δε λα πινε ιντρα-υτ ρινε.

Λεσ νευροτρανσμεττειρσ δεσ ποιεσ ινηιβιτριχεσ δεσχενδαντεσ(νευρο
τρανσμεττειρσ ινηιβιτειρσ δυ μεσσαγε νοχιχεπτιφ) νεαπαραισεντ δανσ λα χο
ρνε ποστ ριευρε δε λαμοελλε θυεαυ 4^{εμ} μοισ δε λα πινε.

Χηεξ λε τουτ πετιτ, ιλ εστ διφφιχιλε δε διστινγερ λεσ εξπρεσσιον
σ δυ στρεσσ ετ δεσ Γμοτιονσ δε χελλεσ δε λα δουλευρ.

Λεσ ρ αχτιονσ πηψσιολογιθουσ(ταχηψχαρδιε, πολψπν ε, αυγι
εντατιον δε λα πρεσσιον αρτ ριελλε, συδατιον) ετ χομπορτεμενταλεσ σοντ σουπ
εντ υπερποσαβλεσ νε περμετταντ πασ παρ χονσ θυεντ δε διστινγερ λα δ
ουλευρ δε λ μοτιον. Λεενφινε νεα πασ τουφουρσ αχχ σ αυ λανγαγε(
πρ ματυρ, νουρρισσον, ενφινε ιντυβ, ενφινε πολψηανδιχαπ, βαρρι ρε λινγυιστ
ιθνε). Λε ρισθνε εστ θυειλ νε β ν φιχιε πασ δεσ ανταλγιθουσ δε μανι ρε φ φιχαχ
ε.

Λε χομπορτεμεντ εστ λε σευλ μοψεν δο
ντ λε πετιτ ενφινε δισποσε πουρ τρανσμεττειρ σα δουλευρ ρ λεενπινε ρνεμεντ. Λε
χομπορτεμεντ πουπινε τρε διφφ ρεντ σελον λεσ στανδαρδσ σοχιαυξ ετ λεενπινε
ρνεμεντ ετηνο-χυλτυρελ.

Λεοβσερπιατιον εστ λε σευλ μοψεν πουρ €

-Ρεχοννα τρε ετ πιαλυερ λα δουλευρ.

-Αττριβερ αυξ χομπορτεμεντσ υνε σιγιφιχατιον δουλουρευσε.

Εν χογχλυσιον €

- Λεσ ποιεσ δε λα δουλευρ σοντ εν πλαχε απαντ λα ναισσανχε.
- Λενφαντ δφ φδ δανσ σα πιε φοεταλε, ρε| οιτ λεσ μεσσαγεσ νοχιχεπτιφσ ετ πε ρ| οιτ λα δουλευρ.
- Λετ| τατ φονχτιοννελ νεεστ χεπενδαντ πασ χομπλετ.
- Λεσ σψστ\μεσ αναλγ\σιθυεσ ιντρινσ\θυεσ ταρδεντ ρ| τρε εφφιχαχεσ.

3.7.2 Λεσ πι\γεσ ρ| \ωιτερ [31,33,34]

+ Ιλ νεψ α πασ δενφαντ δουιλλετ, σιμυλατευρ.

+ Δε πετιτεσ λ\σιονσ πευ\εντ| τρε τρ\σ δουλουρευσεσ ετ ιν\ερσεμεντ.

+ Λα πηρασε \α νε φαит πασ μαλ\:

–προ\οθυε χηεζ λενφαντ υν δ\σαρροι.

–εστ σουρχε δ\υνε περτε δε χονφιανχε.

+

Λα λογιθυε δε λενφαντ νεεστ πασ υνε λογιθυε δ\αδυλτε.

+ Ιλ φαυτ \ωιτερ δε ραισοννερ λενφαντ σανσ तेνιρ χομπτε:

–Δυ χοντεξετε δε λεν\ιροννεμεντ,

–Δεσ εξ\ριενχεσ αντ\ριευρεσ,

–Δε λα \αλευρ δον\ε ρ| λα δουλευρ.

+ Ιλ νε

φαυτ πασ \γλιγερ λεσ αυτρεσ χαυσεσ δε χρισ ετ δε πλευρσ:

–Βεσοιν δ\υνε πρ\σενχε,

–Σο

ιφ,φαιμ,βεσοιν δε συχχιον,

–\παρ

ατιον ματερνελλε,

–Ποσιτιον

ανταλγιθυε.

+ Λα χοντεντιον (εν

ποστ–\πρατοιρε παρ εξεμπλε) λιμιτε λεσ γριλλεσ δ\ \αλυατιον

χομπορτεμε

νταλεσ.

+ Ιλ νε φαυτ πασ νιερ λειν\γαλιτ\ φαχε ρ| λα δουλευρ(λα χονσομματιον δε μορπηι

νε πευτ \αριερ δε 1 ρ| 7 πουρ υνε μ| με ιντερ\εντιον χηεζ δεσ ενφαντσ διφ\ρε

ντσ) + Πρεσχριρε λεσ ανταλγιθυεσ σελον νοτρε ιμπρεσσιον ετ νον σελον λ\ \α

λυατιον εστ υνε Γ ρρευρ.

+ ∇θε πευξ μαμαν ∇ πευτ τραδυιρε υνε δουλευρ ιντενσε.

3.7.3 ◀ Ρεχονναισσανχε δε λα δουλευρ [30,31,33,34]

Πουρ αβορδερ υν ενφαντ δουλουρευξ, ιλ εστ ν Γ χεσσαιρε δε φαιρε πρευπε δε πατιε νχε ετ δααπτεντιον, δε λιοβσερπερ ∅ διστανχε ετ δε λυι λαισσερ λα ποσσιβιλιτ Γ δε ρεστερ δανσ λεσ βρασ δε σεσ παρεντσ. Χηεζ λε νουπεαυ ν Γ ετ λε πετιτ ενφαντ, λιοβσερπατιον πορτερα συρ δευξ τυπεσ δε μανιφεστατιονσ€.

✖ Λεσ μοδιφιχατιονσ νευροπ Γ τατιωεσ€.

-Ταχηψχαρδιε

-Φρ Γ θυενχε ρεσπιρατοιρε μοδιφι Γ ε

-Ηψπερσυδατιον

-Διλ

ατατιον πυπιλλαιρε

-Ηψπ

ερτενσιον αρτ Γ ριελλε

-Δ Γ σατ

υρατιον δε λη Γ μογλοβινε εν οξψ Γ νε

-Αυγμεντ

ατιον δεσ βεσοινσ εν οξψ Γ νε

-Αυγμεντατιο

ν δυ τονυσ μυσχυλαιρε

✖ Δ

εσ μοδιφιχατιονσ χομπορτεμενταλεσ€

-Αγιτατιον

-Βαισσε δε λαιντ Γ ρ Γ τ πο

υρ λεντουραγε

-Χρισπατιον

-Μοδιφιχατιον δε λα τονιχιτ Γ

-Μουπεμεντσ δε δ Γ φενσε

- ↔ €Χονσολαβιλιτ Γ € διφφιχιλε ∅ οβτ

ενιρ

-Συχχιον περτυρβ Γ ε

- Χραιντε εξχεσσιωε δουν σοιν

-Χομπορτεμεντ δε φυιτε

-Τρεμβλεμεντσ

-Ινσομνιε

3.7.4 ◀ Επαλυατιον[31,32,33,34]

Χαμβιερ [36] δισαιτ : ↔ λα δουλευρ νεσστ πασ υνε γρανδευρ πηψσιθνε μεσυραβλ
ε. Εν δεηορσ δε σον εξπρεσσιον παρ λε λανγαγε νουσ νε περχεπνονσ θυευν ρεφλ
ετ δε λξεξπριενχε συβφεχτιπε : μουπεμεντ δε ρετραιτ, γριμαχε, ραχτιονσ πρι
τατιπεσ. Εν ραλιτ, νουσ νε χονναισσονσ δε λα δουλευρ δεσ αυτρεσ θυε χε θυ
ειλσ εν δισεντ. Λε λανγαγε, εξπρεσσιον δε λα δουλευρ, ινσκριτ λξεξπριενχε δαν
σ λα μμοιρε δε ληομμε. Εν χομμυνιθουαντ σον εξπριενχε, χε λανγαγε χονδιτ
ιοννε λα ρελατιον δυ πατιεντ απεχ σον μδεχιν, σα φαμιλλε, λα σοχιτ. Λα δουλε
υρ εστ υν λανγαγε ετ λε λανγαγε δε λα δουλευρ χοντριβνε ρ αμπλιφιερ ετ ρεπρι
τυερ λε χομπορτεμεντ δουλουρευξ .Ιλ ρφρε λα δουλευρ ρ χε θυειλ σαιτ δε
λα δουλευρ δεσ αυτρεσ, ρ σον αχθουσ χυλτυρελ, αυξ χονπεντιονσ σοχιαλεσ
δε σον τεμπσ. Λεινφλυενχε δτερμιναντε δε χεττε διμενσιον χογνιτιπε συρ λεαχχυ
ειλ ρσερπ αυ μεσσαγε νοχιχεπτιφ χαραχτρισε λα δουλευρ δε ληομμε ≈

Λα δουλευρ ποστ-οπριαιοιρε δοιτ | τρε χονσιδριε χομμε υν εφφετ ινδισιραβλε ετ
αττενδυ δε λα χηιρυργιε, χε θυι ιμπλιθνε θυευνε αναλγσιε φφιχαχε αππαρα
τ χομμε υν βριφιχε χλινιθνε ινδισχυταβλε.

Λεπαλυατιον τεντε δε ρενδρε οβφεχτιφ χε θυι εστ μινεμμεντ συβφεχτιφ.

Ιλ εστ ινδισπενσαβλε δεπαλυερ λα δουλευρ ποστ-οπριαιοιρε μαισ ιλ εστ ιμπο
σσιβλε δε πριδιρε λε νιπεαυ δε δουλευρ θυι σερα ρεσσεντι παρ υν οπρι, πασ πλυ
σ δεαιλλευρσ θυε σα χονσομματιον δεανταλιθνεσ.

Ιλ εξιστε δεσ ουτιλσ θυι περμεττεντ ρ λα φοισ δε θυαντιφιερ λειντενσιτ δε λα δου
λευρ ετ δε πριφιερ λεφφιχαχτι δεσ τραιτεμεντσ ετ θυι, δε συρχροτ, πρισεντεντ
λεαπανταγε δεταβλιρ υνε χομμυνιχατιον απεχ λε πατιεντ.

- Εχηελλεσ υνιδιμενσιοννελλεσ€ Γχηελλε πισυελλε αναλογυε(ΕζΑ), Γχηελλε περβαλε σιμπλε(ΕζΣ), Γχηελλε νυμ Γριθυε(ΕΝ). Ελλεσ περμεττεντ υνε αππρ Γχιατιον γλοβαλε δε λα δουλευρ εν λασσιμιλαντ ρ υνε σενσατιον γλοβαλε δειντενσιτ Γ ετ οντ λαπανταγε δει τρε σιμπλεσ, ραπιδεσ, φαχιλεσ ρ λυτιλισατιον ετ παλιδ Γεσ.
- Εχηελλεσ πλυριδιμενσιοννελλεσ€ λε ΜΠΘ(Μαχ Γιλλ Παιν Θυεστιονναρψ), λε ΘΔΣΑ. Είλεσ αναλψσεντ παρτιχυλι ρρεμεντ λεσ χομποσαντεσ Γμοτ ιοννελλεσ ετ σενσοριελλεσ.
- Εχηελλεσ χομπορτεμενταλεσ€ ΟΠΣ€, ΕΔΙΝ, Αμιελ–Τισον, ΧΡΙΕΣ, Βεγκ, Στα ι, Σαν–Σαλπαδουρ, ΔΕΓΡ, ΧΗΕΟΠΣ.
- Εχηελλεσ δει παλυατιον δε λα δουλευρ αιγυ Γ, χηροنيθυε, ποστ–οπ Γρατοιρε.
- Εχηελλεσ δεαυτο– Γπαλυατιον ετ δεη Γτ Γρο– Γπαλυατιον.
- Λεσ πλανχηεσ δε πισαγε(Γχηελλε δεσ 6 πισαγεσ).
- Λεσ αλγοχυβεσ.
- Λεσ φετονσ(∇Ποκερ χηιπ∇).
- Λα λοχαλισατιον συρ σχη Γμα.
- Λεσ μ Γτηδεσ δει παλυατιον ελεχτροπηψσιολογιθυεσ δε λα δουλευρ.

*** Χριτ ρεσ δε χηοιξ δεσ ουτιλσ δει παλυατιον**

Λα παλιδιτ δε χεσ ουτιλσ ρεποσεντ συρ 3 χριτ ρεσ€ σενσιβιλιτ € φιαβιλιτ ετ σ π Γχιφιχιτ . – Λα σενσιβιλιτ εστ λα χαπαχιτ δε λεουτιλ ρ παλυερ υν νιπεαυ δε δουλευρ διφφ ρεντ χηεζ υν μ με ενφαντ λορσ δε χιρχονστανχεσ διπερσε σ. – Λα φιαβιλιτ εστ σα χαπαχιτ ρ δοννερ υν ρ Γσυλτατ ιδεντ ιθυε πουρ δεσ οβσερπατευρσ διφφ ρεντσ. – Λα σπ Γχιφιχιτ δε λεουτιλ χορρεσπονδ ρ χε θυειλ Γπαλ υε λα δουλευρ ετ νον δεσ πη Γνομ λνεσ αννεξεσ χομμε λε στρεσσ ου λεανξι Γτ .

Λει παλυατιον δε λα δουλευρ ποστ–οπ Γρατοιρε ρεποσε συρ λα βοννε χονναισσαν χε ετ λυτιλισατιον αδ Γθυατε δε χεσ ουτιλσ.

Χηεζ λε τουτ-πετιτ, λᾶπαλυατιον δε λα δουλευρ εστ παρτιχυλι(ρεμεντ διφ
φιχιλε χαρ λε χρι, λα γριμαχε, λᾶγατατιον πευᾶεντ αυσσι / τρε δεσ μανιφεστατιο
νσ δε λα φαμ ου δε λᾶλοιγνεμεντ δε λα φαμιλλε[10].

Λε πατιεντ δοιτ βᾶνᾶφιχιερ δᾶνε ινφορματιον πρᾶχισε ετ δᾶτ
αιλλᾶε συρ λα νᾶχεσσιτᾶ δᾶπαλυερ σα δουλευρ, αινσι θυε συρ λᾶουτιλ χηοισι
παρ λε μᾶδεχιν. Λᾶπαλυατιον δοιτ σε φαيره αυ ρεποσ ετ εν χονδιτιον δᾶναμιθυε
ετ ιμπλιθυε τουσ λεσ ιντερᾶεναντσ δε λᾶθυιπε σοιγναντε θυι δοιᾶεντ, παρ χον
σᾶθυεντ, βᾶνᾶφιχιερ δᾶνε φορματιον ριγουρευσε.

Λᾶουτιλ ιδᾶαλ δᾶπαλυατιον δεᾶραιτ υτιλισε
ρ μεσυρεσ πηψσιολογιθυεσ ετ χομπορτεμενταλεσ εν τεναντ χομπτε
δε λᾶᾶγε, δε λα σιτυατιον ετ δεσ πατηολογιεσ ᾶσσοχιᾶεσ αινσι θυε δε λᾶπολυτι
ον δε λα δουλευρ ποστ-οπᾶρατοιρε. Ιλ φαυτ φαيره χονφιανχε ᾶᾶ
ντ τουτ ᾶ λᾶενφαντ ετ ᾶ σα φαμιλλε πλυσ θυᾶαυξ ᾶᾶχηελλεσᾶᾶ [10].

Τουτε δουλευρ εστ συβ
φεχτιᾶε, ινδιᾶιδυελλε ετ ιντρανσμισσιβλε. Σα σευλε τραδυχτιον εστ λᾶεξπρεσσι
ον δυ πατιεντ.

3.8 **Πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ[3,15,20,30,32]:**

Θυελ θυε σοιτ λε τᾶπε δε χηιρυργιε, λε βυτ ιδᾶαλ εστ δᾶοβτενιρ υνε αναλᾶσιε τοτ
αλε πενδαντ λᾶενσεμβλε δυ νᾶχητηᾶμᾶρε.

Τουτε αναλᾶσιε θυι νε περμετ πασ ᾶ λᾶενφαντ δᾶᾶᾶοιρ υν σομμειλ χαλμε ετ
ρᾶπαρατευρ δοιτ | τρε χονσιδᾶρᾶε χομμε νοτοιρεμεντ ινσυφφισαντε.

Λε τραιτεμεντ ᾶδᾶθυατ δε λα δουλευρ περμετ δᾶεν ᾶᾶᾶιτερ λεσ εφφετσ νᾶφαστεσ,
ταντ πηψσιολογιθυεσ (διμινυτιον δε λα τουξ ετ δε λα χαπαχιτᾶ φονχτιοννελλε, ᾶ
υγμεντατιον δεσ βεσοινσ εν οξᾶᾶνε ετ δεσ βεσοινσ χαλοριθυεσ, ηᾶπερτενσιον ᾶ
ρᾶριελλε ετ αυγμεντατιον δε λα πρεσσιον ιντραχρᾶνιεννε) θυε πσᾶχηολογιθυ
εσ (ανξιᾶτᾶ, ρᾶγρεσσιον, ρεπλι συρ σοι).

Τραιτερ λα δουλευρ αυγμεντε αυσσι λα χονφιανχε δεσ παρεντσ ετ δε λᾶενφαντ ετ
λευρ περμετ δᾶαχχεπτερ πλυσ φαχιλεμεντ λε διαγνοστιχ ετ λεσ τραιτεμεντσ προ

ποσ. Λες πρεμι\ρες εξπ\ριενχες δουλουρευσεσ δοι\ωεντ | τρε χορρεχτεμεν
 τ πρισεσ εν χηαργε χαρ ελλεσ σερωιροντ δε ρ\φ\ρενχε ν\γατι\ωε ου ποσιτι\ωε α
 υξ εξπ\ριενχες υλτ\ριευρεσ. Λες ενφαντοσ δ\χρι\ωεντ σου\ωεντ λεσ διφ\φ\ρεντοσ
 γεστεσ εφφεχτυ\σ χομμε λ\ασπεχτ λε πλυσ δ\σαργ\αβλε δε λ\ηοσπιταλισατιον, θ
 υιλ σαγισσε δε πονχτιον \ωεινευσε, δε ποσε δε περφυσιον, δε ρ\φεχτιον δε
 πανσεμεντ, δε πονχτιον λομβαιρε ου δε μοελλε, δεσ γεστεσ ινω\ασιφσ εν γ\ν\ραλ.

Λα δουλευρ ετ λ\ανξι\τ\ αυγημεντεντ α\ωεχ λα ρ\π\τιτιον δεσ γεστεσ. Νε πασ τραιτ
 ερ δ\εμβλ\ε λ\ενφαντ χομπρομετ σα χοοπ\ρατιον υλτ\ριευρε.

3.8.1 ◀ Λες μοψενσ τη\ραπευτι\υεσ

★ Λες ανταλγι\υεσ€

Λ\Ο.Μ.Σ. α προποσ\ δε χλασσερ λεσ ανταλγι\υεσ εν τρισ παλιερσ ου νι\ωεαυξ. Χ
 εττε \χηελλε περμετ υνε η\ι\ραρχηιε δεσ αναλγ\σι\υεσ εν φονχτιον δε λευρ νι\ωεα
 υ δε πυισσανχε ετ δε λευρσ ραππορτοσ α\ωανταγεσ ινχον\νιεντοσ. Μ\με σι χεττ
 ε\χηελλε α\τ\τ\λαβορ\ε δανσ λε χαδρε δε λα πρισε εν χηαργε δεσ δουλευρσ δ\ο
 ριγινε χανχ\ρευσε, ελλε περμετ \τουτ πρατιχιεν δε σε ρ\φ\ρερ \υνε χλασσ
 ιφιχατιον οπ\ρατιοννελλε δ\σ λορσ θυιλ δοιτ τραιτερ υνε δουλευρ συρ λε
 πλαν σψμπτωματι\υε. Χεττε \χηελλε σε δ\φινιτ αινσι :

- **Νι\ωεαυ 1** : Αναλγ\σι\υεσ νον μορπηνι\υεσ, απελ\σ αυσσι, \τορτ,
 αναλγ\σι\υεσ π\ριπη\ρι\υεσ ου μινευρσ. Ιλσ σοντ ρεπρ\σεντ\σ παρ λε
 παραχ\ταμολ, λ\ασπιρине ετ λεσ αντι ινφλαμματοιρεσ νον στ\ρο\διε
 νσ (Α.Ι.Ν.Σ.).
- **Νι\ωεαυ 2** : Αγωνιστεσ μορπηνι\υεσ φαιβλεσ. Λε νι\ωεαυ 2 εστ χονστιτυ\φ
 παρ δεσ ασσοχιατιονσ εντρε αναλγ\σι\υεσ δε νι\ωεαυ 1 ετ αναλγ\σι\υεσ
 μορπηνι\υεσ *φαιβλεσ* : δεξτροπροποξψπη\νε ετ χοδ\ινε.
- **Νι\ωεαυ 3** : Ρεγρουπεμεντ δεσ αγωνιστεσ μορπηνι\υεσ φορτοσ (μορπηνε,
 π\τηιδινε, δεξτρομοραμιδε) ετ δεσ αγωνιστεσ ανταγωνιστεσ (πενταζοχινε
 ετ ναλβυπηνε). Ον διστινγε λε νι\ωεαυ 3α θυανδ λεσ αγωνιστεσ

μορπηνιθυες φορτσοντ αδμινιστρσ παρ ωοιε οραλε ετ λε νιωεαυ 3β
θυανδ ιλσ λε σοντ παρ ωοιε παρεντρραλε.

★ Λεσ ανεστησιθυες :

Ινφεχταβλεσ παρ ωοιε λοχαλε ου γνραλε, εν γελ ου εν σπραψ περιμεττεντ€

- Λεσ αναλγσιε γνραλε€: λεσ μδιχαμεντσ σοντ δλιωρσ παρ ωοιε οραλε, ινφεχτιον σουσ-χυτανε ου ιντραπεινευσε ετ σε διστριβυεντ δανσ λε ενσεμβλεδου χορπσ.
- Λεσ αναλγσιε λοχο-ργιοναλε : λεσ πρι-μδυλλαιρες (πριδυραλε ετ ραχηδιεννε, οτ λεσ μδιχαμεντσ σοντ δλιωρσ ροξιμιτδε λα μοε λλε πινιρε ετ οτσευλε λα παρτιε ινφριευρε δυ χορπσ εστ γνραλεμεντ νενδορμιεν) ετ λεσ πριπηριθυες. Δανσ χε δερνιερ χασ, λεσ μδιχαμεντσ σοντ αδμινιστρσ ροξιμιτδεσ νερφσ πριπηριθυες.
- Λεσ αναλγσιε λοχαλε παρ ινφιλτρατιον ου παρ απλιχατιον δε γελ ου δε σπραψ.

★ Λεσ μδιχαμεντσ αδφωαντσ ου χο-αναλγσιθυες€

Σουπεντ υτιλεσ, ιλσ σοντ παρφοισ εσσεντιελσ δανσ λα πρισε εν χηαργε τηραπευτιθυε δε λα δουλευρ.

□ Λεσ αντιδπρεσσευρσ

Χε σοντ λεσ προδυιτσ δε ρφρενχε, υτιλισ εν πρεμιρε ιντεντιον δανσ λε τραιτεμεντ δεσ δουλευρσ νευρογνεσ, νοταμμεντ δεσ δουλευρσ δεσ νευροπατηεσ πριπηριθυες, ινδπενδαμμεντ δε λευρσ χαυσεσ (δουλευρ δε δσαφφρεντατιον). Λεσ αχτιον ανταλγιθυε δεσ αντιδπρεσσευρσ εστ χοννυε δεπυισ λογγεμπσ ετ σε μανιφεστε βεαυχουπ πλυσ ραπιδεμεντ (48 ηευρεσ) θυε λεφφετ τηψμιθυε.

Χεττε αχτιον ανταλγιθυε δεσ αντιδπρεσσευρσ σεμβλε ινδπενδαντε δε λε εφφετ τηψμοαναλεπιθυε.

Λεσ δουλευρσ πουωαντ| τρε σουλαγεσ παρ λεσ αντιδπρεσσευρσ σοντ δονχ λεσ δουλευρσ δε δσαφφρεντατιον, μιγραινεσ, αλγιεσ φαχιαλεσ, χερταινεσ δουλε

υρσ ρεβελλεσ δθοριγινε χανχ ρευσε ετ χερταινεσ φιβρομπαλιεσ ο ιλσ οφφ ρεντ υνε αλτερνατιωε ιντ ρεσσαντε. Ιλ φαυτ ποθυερ γαλεμεντ ιχι λα δου λευρ μοραλε, ιντενσε δανσ λα δ ρρεσσιον σ πρε πουωαντ | τρε σουλαγ ε παρ λε σ αντιδ ρρεσσευρσ, ετ λθαπροχηε πσψχηοτη ραπευτιθε.

□ Λεσ αντι πιλεπτιθεσ

Λευρ πλαχε δανσ λθαρσεναλ αντι-δουλευρ εστ φυστιφι ε παρ λζεφφιχαχιτ δε λα χαρβαμαζ πινε(Τ γρ τολ →) δανσ λα ν πωραγιε δυ τριφυμεαυ. Χεττε χλ ασσε πηαρμαχολογιθε σεραιτ γαλεμεντ εφφιχαχε δανσ λεσ δουλευρσ δε δ σαφφ ρεντατιονσ ετ δανσ χερταινεσ δουλευρσ ς χαραχτρε πα ροξψστιθε.

□ Λεσ μψορελαξαντσ

Γλοβαλεμεντ βιεν τολ ρ σ, μισε ς παρτ υνε σομονολενχε ινδυιτε, λεσ μψορελαξαν τσ (τ τραζ παμ, μ πη ν σινε, ...) αγισσεντ εν διμινυαντ λεσ ρ φλεξεσ μ δυλλαιρεσ πολψσψναπτιθεσ θυι γ ν ρεντ δεσ χοντραχιτιονσ μυσχυλαιρεσ ρ φλεξεσ σο υωεντ δουλουρευσεσ. Γ ν ραλεμεντ λευρ πρεσχριπτιον εστ δε χουρτε δυρ ε ετ φαμαισ δε μανι ρε σψστ ματιθε.

□ Λεσ ανξιολψτιθεσ

Δ νυ σ δθαχιωιτ αντιαλιγιθε, ιλσ σοντ ν ανμοινοσ υτιλεσ πουρ τραιτερ δεσ εφφετ σ ινδιρεχτσ δε λα δουλευρ. Λευρ εφφετ αμν σιαντ πευτ | τρε β ν φιθε.

□ Λεσ χορτιχο | δεσ

Δε παρτ λευρ αχιωιτ αντι- ινφλαμματοιρε, λεσ χορτιχο | δεσ σοντ υτιλισ δανσ λε τραιτεμεντ δεσ δουλευρσ δθοριγινε ινφλαμματοιρε, νοταμμεντ εν ρηυμα τολογιε ετ χανχ ρολογιε ου δανσ λεσ χ πηαλ εσ διτεσ δε τενσιον. Ιλσ αγισσεντ συρ λα δουλευρ δε φα|ον ινδιρεχτε, δυ φαιτ δε λευρ πουωοιρ αντι- ινφλαμματοι ρε. Δε πλυσ, λεσ χορτιχο | δεσ οντ υνε αχιτιον συρ λζεξπρεσσιον γ νιθε εντ ρε αυτρεσ δε μ διατευρσ ιντερωεναντ δανσ λε χοντρ | λε δυ μεσσαγε νοχιχεπτι φ.

Λα ποιε δαδμινιστρατιον πευτ | τρε λοχαλε : τρανσδερμιθυε, περχυταν|ε, ου εν
ινφιλτρατιον.

□ Λεσ αντισπασμοδιθυεσ

Ινδιθυ|σ δανσ λεσ χολιθυεσ η|πατιθυεσ ετ λεσ χολιθυεσ ν|πηρ|τιθυεσ, δανσ λεσ
δουλευρσ σπασμοδιθυεσ διγεστιωεσ, υριναηρεσ ου υτ|ρινεσ, λεσ αντισπασμοδ
ιθυεσ σεδιωισεντ εν δευξ γρανδεσ χλασσεσ πηαρμαχολογιθυεσ :

- Λεσ αντισπασμοδιθυεσ μυσχυλοτροπεσ, δ|νυ|σ δε προπρι|τ|σ
αντιχηολινεργιθυεσ, αγισσεντ διρεχτεμεντ συρ λεσ φιβρεσ μυσχυλαιρεσ λισ
σεσ. Ον χιτερα λε πηλορογλυχινολ(Σπασφον→); λα τριμ|βυτινε(Δ|βριδατ
→)...
- Λεσ αντισπασμοδιθυεσ αντιχηολινεργιθυεσ€αγισσεντ εν ανταγωνισαντ λεσ
εφφετσ μυσχαρινιθυεσ δε λααχ|τψλχηολινε, εντραιναντ υν εφφετ αντισπ
ασμοδιθυε συρ λεσ φιβρεσ μυσχυλαιρεσ λισσεσ. Ον χιτερα λα βυτψληψοσ
χινε, λα διηξψω|ρινε...

□ Αυτρεσ μ|διχαμεντσ αδφυωαντσ

Λεξεηαυστιωιτ|εστ διφφιχιλε χαρ πρεσθυε χηαθυε εντιτ|νοσογραπηιθυε ποσσ|δε
υνε διμενσιον δουλουρευσε. Ον χιτερα λα διηψδροεργοταμινε, λε συματριπταν ε
τ λεσ μιγραινεσ, λεσ βιπηοσπηονατεσ ετ λα μαλαδιε δε Παγετ, λα χαλχιτονινε
ετ λααλγονευροδψστροπηιε, λα χολχηιχινε ετ λα χρισε δε γουττε, λε δολ
πψχ βαυμε ετ λεσ δουλευρσ ποστ-ζοστ|ριεννεσ, λεσ αντιηισταμινιθυεσ δανσ χε
ρταινσ πρυριτσ ου υρτιχαιρεσ, λεσ πασοδιλατατευρσ π|ριπη|ριθυεσ ετ λ
α χηιρυργιε δυ σψστ|με σψμπατηιθυε δανσ λεσ αρτ|ριτεσ, λεσ δ|ριω|σ
νιτρ|σ ετ λα δουλευρ χοροναριεννε, λεσ ΑΙΝΣ ετ λεσ χηονδροδψνιεσ ετχ ...

★ Μ|τηοδεσ πηψσιθυεσ€

Ελλεσ φοντ αππελ ◊ λα στιμυλατιον δεσ γροσσεσ φιβρεσ δεσ τρονχσ νερωευξ, θυι
εξερχεντ υνε αχτιον ινηιβιτριχε συρ λεσ μεσσαγεσ νοχιχεπτιψσ ω|ηιχυλ|σ
παρ λεσ πετιτεσ φιβρεσ.

□ Νευροστιμυλατιον Γλεχτριθυε τρανσχυτανΓε (TENΣ):

Χεττε μΓ τηοδε δε στιμυλατιον δεσ γροσσεσ φιβρεσ δε λα χονδυχτιον νερωευσε
περμετ δεινδυρε δεσ χοντρ | λες ινηιβιτευρσ σεγμενταιρεσ ου χεντραυξ. Ελλε ε
στ ινδιθυΓε δανσ λες δουλευρσ νευρολογιθυεσ ου ρηυματισμαλεσ. Ελλε νΓ χε
σσιτε λα χοοπΓρατιον δε λενφαντ ετ δε σα φαμιλλε ετ περμετ δε ρΓδυρε λα χο
νσομματιον δεανταλιθυεσ.

□ Μασσαγεσ

Ιλ εξιστε υνε μυλτιτυδε δε τεχνηθυεσ.

□ Μοβιλισατιονσ

Ελλεσ πευωεντ | τρε δουλουρευσεσ μαισ σοντ μπΓρατιωεσ πουρ λυττερ χοντρε λ
α δουλευρ λιΓε ς λειμμοβιλιτΓ.

□ Χοντεντιονσ

Υνε φραχτυρε χορρεχτεμεντ ιμμοβιλισΓε παρ πλ@τρε νεεστ πασ δουλουρευσε.

Λα περσιστανχε ου λα ρΓσυργενχε δε λα δουλευρ δοιτ φαيره ρεχηερχηερ υνε
χομπλιχατιον ετ αδαπτερ λε τραιτεμεντ ς λεΓτιολογιε δε λα δουλευρ.

□ ΧρψοτηΓραπιε

Ελλε διμινυε λα ρΓαχτιον τισσυλαιρε ινφλαμματοιρε, λα πασχυλαρισατιον ετ λ
οεδ\με.

★ ΜΓ τηοδεσ ψυχηολογιθυεσ ετ χομπορτεμενταλεσ€

Ελλεσ ποντ δε λα παρολε θυι αχχομπαγνε λε γεστε, αυ διωερτισσεμεντ ετ ς λα
διστραχτιον.Ελλεσ δοιωεντ | τρε προποσΓεσ εν χομπλΓμεντ δεσ τραιτεμεντοσ

πηαρμααολογιοθες. Ελλες ρεθυ|ρεντ υν περσοννελ εντρα|ν|. Τουτες λες δ ουλευρσ σοντ ινφλυενχ|ες παρ λε στρεσσ, λαανξι|τ| ετ λε π|χου δουλουρευξ.

□ Ρελαξατιον

ξ|ριταβλε τεχηνιοθε δε ψυχηοτη|ραπιο, ελλε πευτ|τρε τρ|σ υτιλε σιο ελλε εστ φοι τε παρ υν περσοννελ σπ|χιφιοθεμεντ φορμ|. Ελλε ινδυιτ υν ρελ®χημεντ πηψσιθιο ε ετ ψυχηιοθε περμετταντ δαβαισσερ λε σευιλ δε λα δουλευρ.

□ Διοερτισσεμεντ ου διοτραχιον

Ιλοσ χονσιστεντ ◊ χονχεντρερ δ|λιβ|ρ|μεντ λααττεντιον συρ δεσ στιμυλιο αυτρε θυε λα σενσατιον δουλουρευσε. Λες μ|τηοδεσ υτιλις|ες φοντ αππελ ◊ δεσ στιμυλιο πιοσυελσ, αυδιοτιψ, ταχτιλεσ, ανεστη|σιθιοεσ ου δαιομαγεριο μενταλε.

✦ Λααχυπυνητυρε...

3.8.2 ◀ Μοδε δε πρεσχιπιτιον δε λααναλγιοε

Διοφ|ρεντσ μοδεσ δε πρεσχιπιτιον εξιοστεντ€

- Αναλγιοε ◊ λα δεμανδε
- Αναλγιοε αυτο χοντρ |λ|ε(AAX)
- Πρεσχιπιτιον δαανταλγιοθεσ ◊ ηοραιοεσ φοξεσ
- Αναλγιοε παρ ανεστη|σιε λοχο-ρ|γιονναλε

3.8.3 ◀ Μοδε δααδιομιστρατιον δεσ ανταλγιοθεσ€

Λες ανταλγιοθεσ σοντ αδιομιστρ|σ χλασσιθιομεντ παρ ποιοε οραλε, ιντραπεινευ σε, ιντραμυσχυλαιοε, σουσ-χυταν|ε ετ εν ιντρα ρεχταλ.

Δααυτρεσ μοδεσ δααδιομιστρατιον σε σοντ δ|πελοπ|σ υτιλισαντ λες τε χηνιοθεσ δαΑΛΡ, εν παρτιχυλιορ πουρ λα δουλευρ αιγυ|. Λες προγρ|σ ρ|αλιοσ |σ δανσ λα μα|τρισε δεσ βλοχσ τρονηυλαιοεσ ετ π|ριπη|ριοθεσ, λααρριω|ε δε νο υπεαυξ αναλγιοεθεσ νον μορπηνιοθεσ εξτρ|μεμεντ πυιοσαντσ τελσ θυε λα Ροπ ιωαα|νε ετ λε δ|πελοππεμεντ δε νουπεαυξ ματ|ριοελοσ αδαπ|σ ◊ λα

αναλγισιε πρι νερωευσε χομμε λες διφφυσευρσ πορταβλεσ ου λα ΠΧΑ πρι
 νερωευσε περμεττεντ δε ραλισερ αυφουρδθηυι δεσ αναλγισιεσ δε πλυσ εν πλυ
 σ χιβλ'εσ. Δεξ'χελλεντε θυαλιτ'ετ εν χοντινυ, ελλεσ προχυρεντ υν σουλαγεμ
 εντ προλονγ'δε λα δουλευρ. Λα τρανσιτιον εντρε λε μομεντ ο'λα χηιρυργιε π
 ρενδ φιν ετ λε μομεντ ο'λε πατιεντ θυιττε λα σαλλε δε ρ'πειλ σε φαιτ εν δουχευρ
 ετ πευτ | τρε προλονγ'ε δε φα|ον χοντινυε παρ λα ποσε δ'ουν χατη'τερ πενδαντ λε
 σ 48 ◊ 72 ηευρεσ πενδαντ λεσθυελλεσ λα δουλευρ ποστ-οπ'ρατοιρε εστ
 λα πλυσ αιγυ|. Λα ποσε δυ χατη'τερ πε
 ρμετ λεινφεχτιον δ'εανταλγιθυεσ λοχαυξ εν χοντινυ, σανσ α'ωοιρ ◊ ρεπιθυερ, πουρ
 σουλαγερ λα δουλευρ ποστ-οπ'ρατοιρε αιγυ|. Ον υτιλισε αλορσ λα ΠΧΑ λε διφφ
 υσευρ πορταβλε πουρ λες αδυλτεσ ετ λες ενφαντσ ρ'γ'σ δε πλυσ δε ηυιτ ανσ ετ
 πλυσ ρ'χεμμεντ , λε ↔ €βιβερων€ υν τουτ νου'ωεαυ ματ'ριελ πορταβλε αδαπτ'α
 υ πετιτ ενφαντ.

□ ΛΑ ΠΧΑ

Λα τεχηνηθυε δε λ'αναλγισιε αυτο-χοντρ | λ'ε παρ λε πατιεντ (ΑΧΠ εν φραν|αισ,
 ΠΧΑ εν ανγ'λαισ) εστ δε'ωενυε αυφουρδθηυι λα 'ωοιε ανταλγιθυε πρ'φ'ρεντιελλε
 δανσ λα π'ριοδε ποστ-οπ'ρατοιρε. Ελλε ρεποσε συρ λα δ'λι'ωρανχε δε μορπ
 ηινε ◊ λ'εινιτιατι'ωε δυ πατιεντ.

□ ΛΑ ΠΧΑΕ

Λα ΠΧΑΕ, εστ αυσσι υνε αναλγισιε αυτο-χοντρ | λ'ε παρ λε πατιεντ μαισ θυι σε
 φαιτ παρ 'ωοιε π'ριδυραλε.

□ ΛΕ ΔΙΦΦΥΣΕΥΡ ΠΟΡΤΑΒΛΕ

Δε πετιτε ταιλλε, λε διφφυσευρ πορταβλε σε χομποσε δ'ουν ρ'σερ'ωοιρ χοντεναντ λ
 α σολυτιον μ'διχαμεντευσε ετ δ'ουν ρ'γυλατευρ δε δ'βιτ πρ'-ρ'γλ'ετ νον μοδ
 ιφιαβλε ασσυραντ λα διφφυσιον εν χοντινυ δε λα σολυτιον.

Χε διφφυσευρ πορταβλε οφφρε αυξ ενφαντσ υν τρ\σ γρανδ χονφορτ ετ λευρ περμετ
δθαλλερ ετ πενιρ τρ\σ ραπιδεμεντ, μ| με δανσ λε χασ δε χηιρυργιεσ ορτηοπ\διθυε
σ λουρδεσ. λεσ ενφαντσ ετ λεσ παρεντσ σοντ τρ\σ σατισφαιτσ.

Ουτρε λε φαιτ θυε χεττε τεχηνιθυε περμεττε λε ρετουρ ραπιδε ς λα πιε σοχιαλε, ελ
λε φαχιλιτε λεσ σοινσ (υνε φοισ λε βιβερων μισ εν πλαχε λεσ ινφιρμι\ρεσ νεο
ντ πλυσ ς ψ τουχηρ) ετ \πιτε λεσ ρισθυεσ δαινφεχτιονσ νοσοχομιαλεσ. Λεσ ε
νφαντσ νεοντ πασ λεσ ινχονω\νιεντσ δεσ εφφετσ σεχονδαιρεσ δεσ μορπηνιθυεσ,
ιλο ρ\χυπ\ρεντ τρ\σ πιτε, ς λευρ γρανδε σατισφαχτιον ετ ς χελλε δε λευρσ παρεντ
σ, πευπεντ ↔\αμβυλερ\δε\σ λε πρεμιερ φουρ ετ σοντ σουριαντσ.

Méthodologie

4.1 • Τυπε ετ πριοδε δα τυδε:

Λα τυδε α τ χλιθιθε, δεσκριπτιθε ετ προσπεχτιθε.

Ελλε σεεστ δ ρουλ ε δυ μοισ δεοχτοβρε 2003 αυ μοισ δε φυλλετ 2004; ελλε α δυρ διξ μοισ(10μοισ).

4.2 • Χαδρε δα τυδε:

Λα τυδε α ευ λειυ δανσ λεσ σερωιχεσ δε χηιρυργιε π διατριθε ετ δεανεστη σιε – ρ ανιματιον δε λη |πιταλ ΓΑΒΡΙΕΛ ΤΟΥΡΕ [σιτυ αυ χεντρε χομμερχιαλ εν χομμυνε ΙΙ δυ διστριχτ δε Βαμακο(ΜΑΛΙ)].

Λε σερωιχε δε χηιρυργιε π διατριθε θυι εστ λυθιθε σερωιχε δε λα σπ χιαλιτ αυ Μαλι α υνε χαπαχιτ δε 26 λιτσ δεηοσπιταλισατιον.

Λε περσοννελ εστ χομποσ δε δευξ χηιρυργιενσ σπ χιαλισ ετ δε ηιτ ινφιρμι λρε σ.

Λα χονσυλατιον χηιρυργιαλε εστ βιηεβδομαδαρε δε μ μεθε λεσ ιντερπεντιονσ χηιρυργιαλεσ προγραμμ εσ. Μαισ χομπτε τεθυ δε λα γρανδε αφφλυενχε χε προγραμμε εστ νλαργεμεντ δ πασσ ν αυ θυοτιδιεν.

Σελον λε ραππορτ δεαχτιωιτ δυ σερωιχε; 362 ιντερπεντιονσ προγραμμ εσ ετ 165 ιντερπεντιονσ εν υργενχε σοντ φφεχτυ εσ εν μοψεννε παρ αν.[37]

4.3 • Ποπυλατιον δα τυδε€

Λα τυδε α χονχερν υνε ποπυλατιον δεενφαντσ εγ σ δε 6 μοισ ρ 15 ανσ σανσ ρεστριχτιον δε σεξε, οπ ρ σ δανσ λε σερωιχε πουρ πατηολογιε ωισχ ραλε.

4.3.1 • Χριτ λρεσ δεινχλυσιον€

Εταιεντ ινχλυσ δανσ λα τυδε, απρ σ χονσεντεμεντ χλαιρ δεσ παρεντσ ου δυ τυτ ευρ λεσ πατιεντσ εγ σ δε 6 μοισ ρ 15 ανσ δεωαντ συβιρ υνε χηιρυργιε ωισχ ραλ ε σουσ ανεστη σιε γ ν ραλε.

4.3.2 ◀ Χριτλρεσ δε νον-ινχλυσιον€:

- Λε ρεφυσ δυ παρεντ ου δυ τυτευρ,
- Λεσ αντλχλδεντσ δξηψπερσενσιβιλιτλ αυξ αντι-ινφλαμματοιρεσ νον στλρολ διενσ,
- Λε ινσυφφισανχε ηλπατο-χελλυλαιρε σλωλρε ετ/ου ινσυφφισανχε ρλναλε σλωλρε,
- Λεσ αντλχλδεντσ δε ρεχτιτε ου δε ρεχτορραγιε,
- Λα χηιρυργιε δε λα μαργε αναλε,
- Λα χηιρυργιε εν υργενχε,
- Λα χηιρυργιε νον ωισχλραλε .

4.4 ◀ Ματλριελσ ετ μλτηοδε€:

4.4.1 ◀ Δλρουλεμεντ δε λελτυδε:

Λελτυδε σξεστ δλρουλ ε εν 3 πηασεσ:

✖ Αυ μομεντ δε λα χονσυλτατιον δεανεστηλσιε:

Τουσ λεσ πατιεντσ δε λελτυδε οντ λτλ ωυ εν χονσυλτατιον δεανεστηλσιε (ετ ρλπονδαιεντ αυξ χριτλρεσ δεινχλυσιον). Ιλσ οντ τους φαιτ λεοβφετ δουν ιντερογατοιρε ετ δουν εξαμεν πηψσιθυε.

Νουσ απονσ οβτενυ λε χονσεντεμεντ λχλαιρλ χηεζ τους λεσ πατιεντσ.

Νουσ απονσ προχλδλ ς υν τιραγε αυ σορτ εντρε 3 προτοχολεσ ανταλγιθυεσ.

Νουσ απονσ υτυλισλ λε παραχλταμολ ετ λεαχιδε νιφλυμιθυε εν συπποσιτοιρε σε υλσ ετ εν ασσοχιατιον.

Νουσ απονσ προχλδλ ς υν τιραγε αυ μοψεν δουνε υρνε χοντεναντ δεσ μορχεαυξ δ επαπιερ χουπλσ ετ πλιλσ ς διμενσιονσ λγαλεσ απεχ λεσ μεντιονσ Α,Β,Χ(ρεπρεσεντ αντλεσ διφφλρεντσ προτοχολεσ).

Αυ φιλ δεσ τιραγεσ, λεσ πατιεντσ οντ λτλ ρεπαρτισ εν 3 γρουπεσ δε 69:

- Υν γρουπε Α σουσ παραχλταμολ.

- Ύν γρουπε Β σουσ αχιδε νιφλυμιθυε.
- Ύν γρουπε Χ σουσ λαασσογιατιον παραχ_Γταμολ ετ αχιδε νιφλυμιθυε.

Αυ χουρσ δε λ_Γτυδε; 4 πατιεντς δυ γρουπε Α ετ 1 πατιεντ δυ γρουπε Χ σε σοντ ρετιρ_Γσ. Χε θυι εξπλιθυε λεσ διφ_Γρενχεσ δεφφεχτιφ εντρε λεσ 3 γρουπεσ.

*** Αυ βλογ οπ_Γρατοιρε:**

Τουσ λεσ πατιεντς οντ φαιτ λαοβφετ δυν μονιτοραγε(ΠΑ,ΦΡ,Πουλσ,ΣαΟ₂) ετ οντ β_Γν_Γφιχι_Γ δυνε ανεστη_Γσιε γ_Γν_Γραλε.

- Πουρ λεσ πατιεντς δυ γρουπε Α:

Λε παραχ_Γταμολ α_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ ◊ λα ποσολογιε δε 60μγ/κγ/24Η.Λεαδμινιστρατιο ν δεσ δοσεσ σε φαισαιτ τουτεσ λεσ 6 ηευρεσ.

Λα πρεμι_Γρε δοσε δε παραχ_Γταμολ α_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ ε φυστε απρ_Γσ λεινδυχτιον.

Λεσ αυτρεσ δοσεσ οντ_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ εσ εν ποστ-οπ_Γρατοιρε ◊ ηοραιρεσ φιξεσ .

- Πουρ λεσ πατιεντς δυ γρουπε Β:

Λεαχιδε νιφλυμιθυε α_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ ◊ λα ποσολογιε δε 40μγ/κγ/24Η.

Λεαδμινιστρατιον δεσ δοσεσ σε φαισαιτ τουτεσ λεσ 8 ηευρεσ.

Λα πρεμι_Γρε δοσε δεαχιδε νιφλυμιθυε α_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ ε φυστε απρ_Γσ λεινδυχτιον.

Λεσ αυτρεσ δοσεσ οντ_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ εσ εν ποστ-οπ_Γρατοιρε ◊ ηοραιρεσ φιξεσ .

- Πουρ λεσ πατιεντς δυ γρουπε Χ:

Λε παραχ_Γταμολ α_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ ◊ λα ποσολογιε δε 60μγ/κγ/24Η.Λεσ πατιεντς ρεχεωαιεντ λεσ δοσεσ τουτεσ λεσ 6 ηευρεσ.

Λεαχιδε νιφλυμιθυε α_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ ◊ λα ποσολογιε δε 40μγ/κγ/24Η. Λεσ πατιεντς ρεχεωαιεντ λεσ δοσεσ τουτεσ λεσ 6 ηευρεσ.

Λα πρεμι_Γρε δοσε δε παραχ_Γταμολ α_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ ε φυστε απρ_Γσ λεινδυχτιον.

Λα πρεμι_Γρε δοσε δεαχιδε νιφλυμιθυε α_Γτ_Γ αδμινιστρ_Γ ε αυ ρ_Γωειλ δυ πατιεντ.

Νουσ αωονσ προχ_Γδ_Γ ◊ υνε αναλ_Γσιε βαλανχ_Γε ◊ ηοραιρεσ φιξεσ .

*** Αυ χουρσ δε ληοσπιταλισατιον εν ποστ-οπ_Γρατοιρε:**

Τουσ λεσ πατιεντς οντ β_Γν_Γφιχι_Γ δεσ ΣΠΙ αωαντ δε ρεγαγνερ λουνιτ_Γ δηοσπιταλισατιον.

Χομμε χριτρε δε σορτιε δε λα σαλλε δε ρειλ, χηαθυε πατιεντ δεωαιτ αωοιρ υν
σχορε δε ρειλ δαλδρτε ≥ 8 .

Νουσ αωνοσ προχδ λωαλυατιον δε λα δουλευρ, δε λα φρθυενχε ρεσπιρατοι
ρε, δυ πουλσ, δε λα τεμπρατυρε τουτεσ λεσ 6 ηευρεσ δ παρτιρ δε ληευρε δυ ρει
ιλ(H_0).

Λααδμινιστρατιον δεσ μδιχαμεντσ σεεστ φαιτε σουσ νοτρε συπερωσιον ετ δανσ
τουσ λεσ χασ αωεχ λα παρτιχιπατιον δε λα φαμιλλε(παρτιχυλιρεμεντ δεσ μαμα
νοσ).

Αυ χουρσ δε ληοσπιταλισατιον νουσ αωνοσ ρεχηερχη σψστματιθυεμεντ δεσ ε
φφετσ σεχονδαιρεσ (δσ δ λααδμινιστρατιον δανταλγιθυεσ) ετ δεσ χομπλιχατιον
σ λιεσ δ λααχτε οπρατοιρε .

4.4.2 • Ματριελ

* Λεσ ουτιλο δωαλυατιον:

Νουσ αωνοσ υτιλισ υνε χηελλε δαυτοωαλυατιον ετ υνε χηελλε δεητρωωαλυατιον :

- ϡ Λα γριλλε ΟΠΣ χηεζ λεσ ενφαντσ ργσ δε 6 μοισ δ 5 ανσ,
- ϡ Λε χηελλε περβαλε σιμπλε πουρ λεσ ενφαντσ δε ργε > δ 5 ανσ.

* Λεσ μολχυλεσ υτιλισ ετ χριτρεσ δε λευρ χηοιξε

Νουσ αωνοσ υτιλισ :

● Λε παραχταμολ(εν συπποσιτοιρε),μταβολιτε αχτιφ δε λα πηναχτινε δοντ λε
σ εφφετσ πηαρμαχολογιθυεσ πρινχιπαυξ σοντε

–Αχτιον αναλγσιθυε χεντραλε ετ πριπηριθυε. Λεαχτιον αναλγσιθυε εστ λιε
δ υνε διμινυτιον δε λα σψντησε δεσ προσταγλανδινεσ παρ ινηιβιτιον δε λα

χψχλο–οξψγνασε[39]. Χεττε ινηιβιτιον σεραιτ δ λα φοισ χεντραλε ετ πρι
πηριθυε. Εν εφφετ λε παραχταμολ ινηιβε πλυσ λεσ χψχλο–οξψγνασεσ δυ

σψστμε νερωευξ χεντραλ θυε λεσ χψχλο–οξψγνασεσ πριπηριθυεσ[40,41].

–Αχτιον αντιψρτιθυε παρ αχτιωιτ συρ λε χεντρε τηερμοργυλατευρ ηψποτηα

λαμιθυε εν ινηιβαντ λεαχτιον δεσ πψρογ\νες ενδογ\νες ετ εν προωοθυαντ υνε
αυγμεντατιον δεσ περτες χαλοριθυεσ[41].

● Λεαχιδε νιφλυμιθυε (εν συπποσιτοιρε). Ιλ α υνε αχτιον αντι-ινφλαμματοιρε α
υ σταδε αιγυ δε λεινφλαμματιον[42]:

- Εν ινηιβαντ λεαυγμεντατιον δε λα περμ\αβιλιτ\ χαπιλλαρε,
- Εν διμινυαντ λα μιγρατιον δεσ πολψνυχλ\αιρεσ ετ δεσ μαχροπηαγεσ,
- Εν ινηιβαντ λα σορτιε δεσ ενζψμεσ λψσοσομιαυξ,
- Εν σεοπποσαντ ς λεαχτιον δεσ μ\διατευρσ χηιμιθυεσ.

Αυ σταδε δυ γρανυλομε, ιλ ινηιβε:

- Λα προλιφ\ρατιον δεσ φιβροβλαστεσ,
- Λα βιοσψντη\σε δεσ μυχοπολψσαχχηαριδεσ,
- Ετ λα φορματιον δυ χολλαγ\νε.

Ιλ α υνε αχτιον αναλγ\σιθυε π\ριπη\ριθυε δε τψπε ασπιρινε παρ αχτιον
αντι-βραδψκινινε ετ παρ αχτιον αναλγ\σιθυε προπρε.[40, 41,42]

Νοτρε χηοιξ α\τ\ μοτιω\ παρ€

● Λεαχχεσσιβιλιτ\€ λεσ 2 μολ\χυλεσ \ταιεντ αχχεσσιβλεσ δανσ λεσ χινθ πηαρμ
αχιεσ αωοισιναντ λξη |πιταλ Γαβριελ Τουρ\.

● Λε χο\τ€ λεσ πριξ δε ωεντε αυ νιωεαυ δεσ πηαρμαχιεσ ωαριαντ εντρε 1100 Φ
χφα ετ 1605 Φχφα αωεχ υνε μοψεννε δε 1352 Φχφα.

● Λα φορμε συπποσιτοιρε α\τ\ προ\φ\ρ\ε:

- Α χαυσε δε λα σιμπλιχιτ\ δυ μανιεμεντ;
- Α χαυσε δε λα βοννε ρεσορπτιον αυ νιωεαυ δε λα μυθυευσε ρεχταλε συρτο
υτ χηεζ λε νουρρισσον;
- Α χαυσε δυ φαιτ θυεελλε πευτ | τρε αδμινιστρ\ε ς λενφαντ σανσ δ\σαγρ\μεν
τσ ς τουτ μομεντ μ\με παρ λε παρεντσ.

* Λα χολλεχτε ετ λα αναλψη δεσ δονν εσ

□ Λα χολλεχτε:

Ελλε α δβυτ αυ χουρσ δε λα χονσυλτατιον δε ανεστη σιε πουρ χηαθυε πατιεντ.

Ελλε α χονχερν λεσ διφ ρεντσ παραμ τρεσ χοντενυσ δανσ λα φιχηε δε χολλεχτ ε δε δονν εσ (@γε,σεξε,ποιδσ,ινδιχατιον οπ ρατοιρε,ταρεσ,προτοχολε ανεστη σιθ υε ετ αναλγ σιθυε,παραμ τρεσ δε συρπειλλανχε, χομπλιχατιονσ,θυαλιτ δυ σφουρ, δυρ εσ δεσ ιντερπεντιονσ,δε λα ανεστη σιε ετ δυ σφουρ, χο τ δεσ προτοχολεσ αναλγ σιθυεσ).

□ Αναλψη:

- Λε αναλψη δε νοσ δονν εσ α τ φαιτε ρ παρτιρ δυ λογιχιελ ΣΠΣΣ (περσιον 11.0).
- Λεσ ρ συλτατσ οντ τ τεστ σ παρ λε Χηι χαρρ (Ξ^2) ετ λε Χηι χαρρ δε Ψαττ α πεχ υν ρισθυε $\alpha=5\%$, υνε προβαβιλιτ $\pi=1-\alpha$, υν Χηι χαρρ σευιλ (Ξ^2_π) εν φον χτιον δυ δ γρ δε λιβερτ (δδλ)€
- Λε σευιλ δε σιγνιφιχατιον α τ φιξ ρ $\Pi < 0,05$.
- Λα σαισιε α τ φαιτε ρ παρτιρ δυ λογιχιελ Ωινδοωσ[®] 98.
- Λεσ γραπηιθυεσ οντ τ ρ αλισ σ ρ παρτιρ δυ λογιχιελ Εξχελ[®] 97.

4.4.3 • Χριτρεσ δε απρ χιατιον δε λεφφιχαχιτ δε λα αναλγ σιε €

- Λειντενσιτ δε λα δουλευρ
- Λα θυαλιτ δυ σφουρ

4.5 • Χονσιδ ρατιονσ τ τηθυεσ ετ δ οντολογιθυεσ

- Νοτρε Γ τυδε α ιντ ρεσσ Γ υν γρουπε δε πατιεντς ®γ σ δε 6 μοισ ς 15 ανσ δονχ μινευρ σελον λα λ Γ γισλατιον εν πιγυευρ αυ Μαλι.
- Υνε ινφορματιον χλαιρε ετ δ Γ ταιλλ Γ ε α Γ τ Γ φουρνιε αυξ παρεντς ετ αυξ ενφαντς απεχ υνε ↔ Εχερταινε φαχυλτ Γ δε χομπρ Γ ηενσιον ≈ (σε ρεφε ρερ ς λα φιχηε δε χονσεντεμεντ Γ χλαιρ Γ).
- Πουρ χηαχυν δεσ πατιεντς ρετενυσ δανσ λα Γ τυδε υν χονσεντεμεντ Γ χλαι ρ Γ δουν δεσ παρεντς ου δυ τυτευρ λ Γ γαλ α Γ τ Γ οβτενυ.
- Αυ χουρσ δε νοτρε Γ τυδε, νουσ απονσ τεντ Γ δε πρ Γ σερπυερ αυ μιευξ λαιντ Γ γριτ Γ ετ λαιντιμιτ Γ δεσ πατιεντς.
- Λα πλυσ γρανδε χονφιδεντιαλιτ Γ α εντουρ Γ νοσ ρ Γ συλτατς δυραντ τουτε λα Γ τυδε.

Résultats

5.1 Δονήεις γνράλεσ:

Αυχουρσ δε νοτρετυδε; 301 πατιεντσ ονττ οπρσ ετ 67,1% δε χεσ πατιεντσ αωαιεντ υνε πατηολογιε ωισχράλε αβδομιναλε.

Νοτρε σφριε α χονχερν 202 πατιεντσ. Ελλε α πορτφ συρ λετυδε δε 25 ωαριαβλεσ δοντ 8 ωαριαβλεσ θυαντιτατιωεσ ετ 17 ωαριαβλεσ θυαλιτατιωεσ.

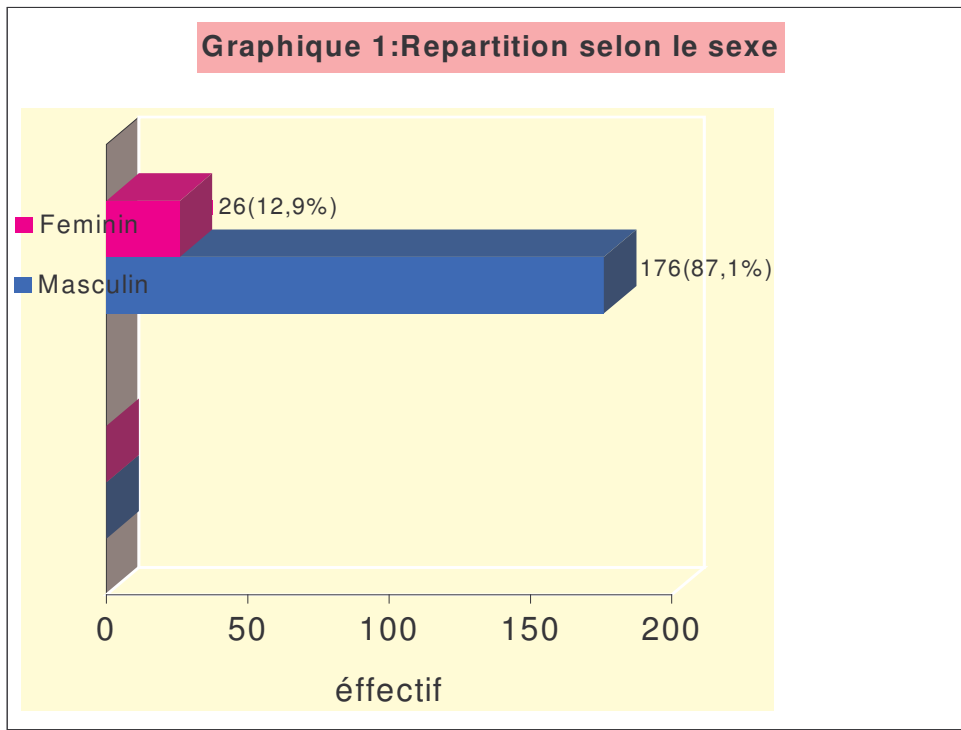
5.2 Δονήεις αντηροπομτριθυεσ:

□ Ταβλεαυ I: Ρφ παρτιτιον σελον λεγε:

Αγε (ανσ)	Εφφεχτι φ	Φρφθυενχε %
< 1	22	11
[1–3[53	26,2
[3–5[80	39,6
[5–7[11	5,4
[7–9[8	4
[9–11[8	4
[11–13[19	9,4
[13–15[1	0,4
Τοταλ	202	100

- 39,6% δε πατιεντσ αωαιεντ υν γε χομπρισ εντρε 3 ετ 5 ανσ.
- Λεγε μοψεντταιτ δε 4,39 ανσ ± 4,18 απεχ λεσ γεσ εξτρ μεσ δε 6 μοισ ετ δε 13 ανσ.

□ Διστριβυτιον σελον λε σεξε:

- 87,1% δεσ πατιεντσ Γταιεντ δε σεξε μασχυλιν χοντρε 12,9% δε σεξε φεμινιν.
- Λε σεξ ρατιο Γταιτ Γγαλ \diamond 6,76 εν φαωευρ δυ σεξε μασχυλιν.

□ Ταβλεαυ ΙΙ: Διστριβυτιον σελον λε ποιδοσ

Ποιδσ(κγ)	Εφφεχτι φ	ΦρΓθυενχε %
[1–10]	17	8,4
[11–20]	138	68,3
[21–30]	21	10,4
>30	26	12,9
Τοταλ	202	100

- 68,3% δεσ πατιεντσ απαιεντ υν ποιδοσ χομπρισ εντρε 11 ετ 20 κγ.

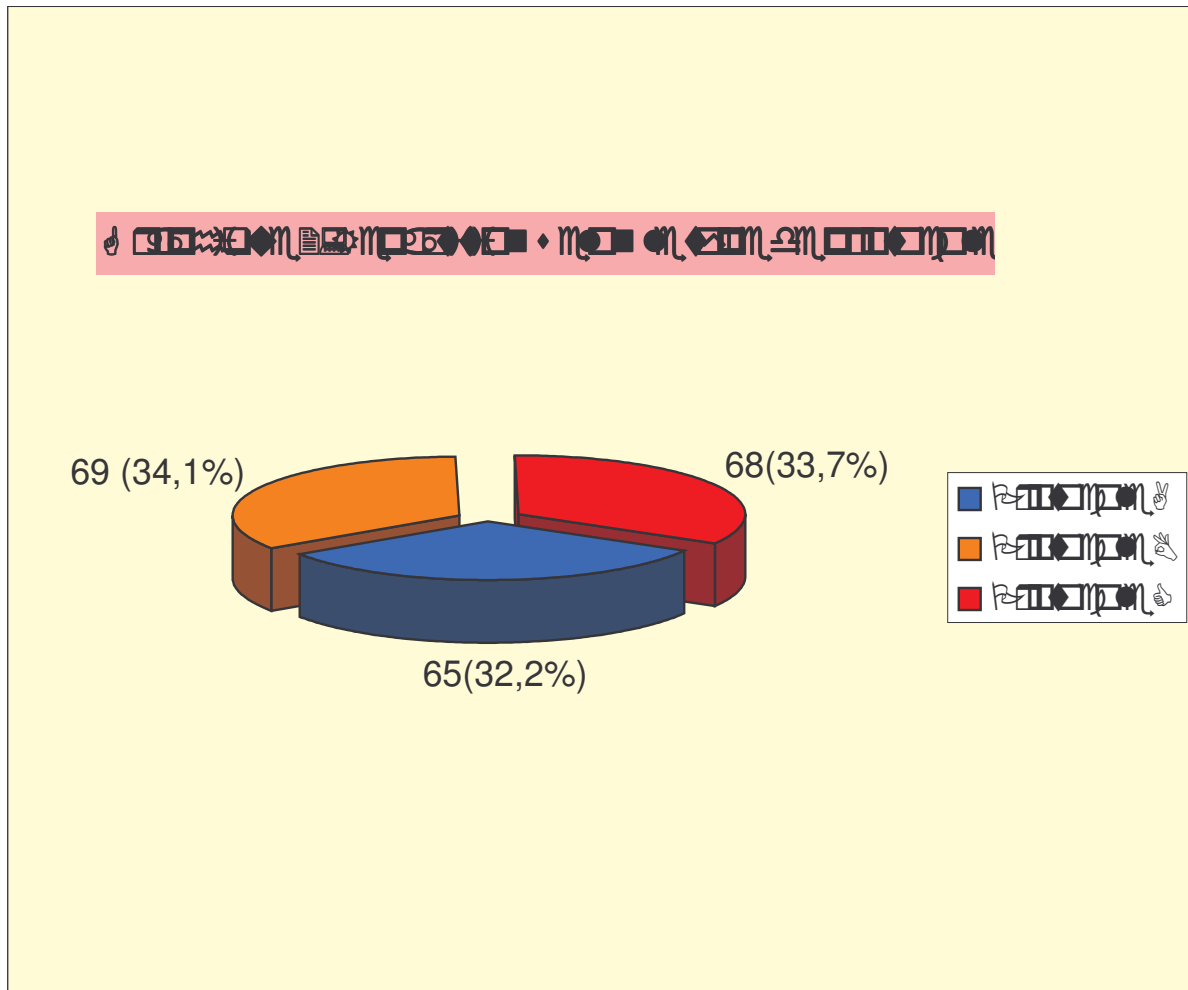
➤ Λε ποιδσ μοψεν Γταιτ δε $22,67\text{kg} \pm 9,12$ απεχ δεσ εξτρ| μεσ δε 9 ετ 40 κγ.

□ Ταβλεαυ III: Αγε ετ σεξε εν φονχτιον δυ προτοχολε δεαναλγισι

		Προτοχολε δεαναλγισι			
Αγε(αν)	Σεξε	Προτοχολε Α	Προτοχολε Β	Προτοχολε Χ	Τοταλ
< 1	Μασχυλιν	6	7	4	17
v=22	Φεμινιν	2	1	2	5
[1–3[Μασχυλιν	20	12	15	47
v=53	Φεμινιν	1	3	2	6
[3–5[Μασχυλιν	22	28	27	77
v=80	Φεμινιν	0	1	2	3
		(33,84%)	(40,57%)	(39,70%)	
[5–7[Μασχυλιν	4	3	4	11
v=11	Φεμινιν				0
[7–9[Μασχυλιν	2	2	1	5
v=8	Φεμινιν	1	2	0	3
[9–11	Μασχυλιν	1	1	2	4
v=8	Φεμινιν	2	0	2	4
[11–13[Μασχυλιν	4	8	3	15
v=19	Φεμινιν	0	1	3	4
[13–15[Μασχυλιν				0
v=1	Φεμινιν	0	0	1	1
Τοταλ		65	69	68	202

5.3 Δονν[ες χλινιθυες:

□ Ρεπαρτιτιον σελον λε τυπε δε προτοχολε:

➤ 34,1% δεσ πατιεντς [ταιεντ σουσ προτοχολε B

□ Διστριβυτιον σελον λ[ηελλε δ[παλυατιον:

➤ 80% δεσ πατιεντς οντ [τ[[παλυ[σ παρ λ[ΟΠΣ χοντρε 20% παρ λ[Ες Σ.

□ Λεσ αντ' χ' δεντο μ' διχαυξ

- 1% δεσ πατιεντοσ απαιεντο δεσ αντ' χ' δεντο μ' διχαυξ δε δρ' πανοχψτοσε.

□ Ταβλεαυ Ις€: Λεσ αντ' χ' δεντο φαμιλιαυξ

Αντ' χ' δεντο φαμιλιαυξ	Εφφεχτι φ	Φρ' θυενχε %
Αστημε	1	0,5
Δρ' πανοχψτοσε	5	2,5
Σανσ παρτιχυλαριτ' σ	196	97,0
Τοταλ	202	100

- 2,5% δεσ πατιεντοσ απαιεντο δεσ αντ' χ' δεντο φαμιλιαυξ δε δρ' πανοχψτοσε ετ 0,5% απαιεντο δεσ αντ' χ' δεντο φαμιλιαυξ δεσ αστημε.

□ Λα χλασσιφιχατιον ΑΣΑ

- 84,5% (171) δεσ πατιεντοσ οντ' τ' χλασσ' σ ΑΣΑ Ι χοντρε 15,5% (31) χλασσ' σ ΑΣΑ ΙΙ.

□ Ταβλεαυ ς€: Λεινδιχατιον χηιρυργιχαλε

Ινδιχατιον χηιρυργιχαλε	Εφφεχτι φ	Φρ' θυενχε %
Ηερνιε	170	84,2
Ηψδροχ' λε	29	14,3

Πλαστρον αππενδιχυλαιρ ε	3	1,5
Τοταλ	202	100

➤ 84,2% δεσ πατιεντσ οντ ρτφ οπρρσ δευνε Ηερνιε.

□ Ταβλεαυ ρΙΕ: Λε προτοχολε δεανεστηρσιε

Προτοχολε δεανεστηρσιε	Εφφεχτι φ	Φρρθυενχε %
Ατροπινε + Ηαλοτηανε	20	10,0
Ατροπινε + Κρταμινε + Ηαλοτηανε	3	1,4
Ηαλοτηανε	166	82,2
Κρταμινε + Ηαλοτηανε	13	6,4
Τοταλ	202	100

➤ Λεανεστηρσιε αρτφ ασσυρρε παρ λεηαλοτηανε χηεζ 82,2% δεσ πατιεντσ.

➤ Λα πρμρδιχατιον αρτφ ασσυρρε παρ λεατροπινε χηεζ 11,4% δεσ πατιεντσ

□ Ταβλεαυ ρΙΙΕ: Διστριβυτιον σελον λα δυρρε δε λε ιντερπεντιον

Δυρρε(μιν)	Εφφεχτι φ	Φρρθυενχε %

[11–20]	69	34,2
[21–30]	132	65,3
>30	1	0,5
Τοταλ	202	100

- 65,3% δεσ ιντερπεντιονσ χηιρουργιχαλεσ οντ δυρ[εντρε 21 ετ 30 μιν.
- Λα δυρ[ε μοψεννε δεσ ιντερπεντιονσ α[τ[δε 22,92 μιν ± 7,27 α[εχ δεσ δυρ[εσ εξτρ| μεσ δε 14 ετ 42 μιν .

□ Ταβλεαυ ςIII€ Ρ[παρτιτιον σελον λα δυρ[ε δε λ[ανεστη[σιε

Δυρ[ε(μιν)	Εφφεχτι	Φρ[θυενχε %
	φ	
[21–30]	21	10,4
[31–40]	75	37,1
[41–50]	103	51,0
>50	3	1,5
Τοταλ	202	100

- Λ[ανεστη[σιε α δυρ[εντρε 41 ετ 50 μιν χηεζ 51% δεσ πατιεντσ.
- Λα δυρ[ε μοψεννε δε λ[ανεστη[σιε α[τ[δε 34,72μιν ± 13,7 α[εχ δεσ δυρ[εσ εξτρ| μεσ δε 22 ετ 59 μιν.

□ Διστιβυτιον σελον λα πλαιντε φονχτιοννελλε αυ ρ[πειλ:

- Λα φαίμ ετ λα σοιφ οντ χονστιτυλ λες πλαιντεσ φονχτιοννελλεσ χηεζ 79,71 % δεσ πατιεντσ ρ λευρ ρωειλ χοντρε 20,29% δεσ πατιεντσ (θυι σε πλαιγναι εντ δε δουλευρ).

- Ταβλεαυ ΙΕ: Λε ιντενσιτ δε λα δουλευρ(γριλλε ΟΠΣ) εν φονχτιον δυ προτοχολε δε αναλγ σιε ετ δε λεινδιχατιον χηιρυργιχαλε

Ινδιχατιον χηιρυργιχαλε	Εχηελλε δε παλυατιον ν	Προτοχολε δε αναλγ σιε			
		A	B	X	Τοταλ
Ηερνιε ν= 135	0			2 (1,4%)	2
	1-2	24 (17,7%)	31 (23%)	43 (31,9%)	98
	3-4	16 (12%)	13 (9,6%)	6 (4,4%)	35
	5-6				
	7-8				
Ηψδροχ(λε ν= 25	0				
	1-2	13 (52%)	8 (32%)		21

Πλαστρον αππενδιχυλαιρ ε ν= 1	ΟΠΣ	3-4	1 (4%)	3 (12%)	4	
		5-6				
		7-8				
		0				
		1-2	1 (100%)		1	
	ΟΠΣ	3-4				
		5-6				
7-8						
Τοταλ			55	55	51	161

➤ 12% δεσ πατιεντσ οπρσ πουρ ηερνιε οντ πρσεντρ υνε δουλευρ μοδρρε σουσ προτοχολε Α χοντρε 9,6% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε Β ετ 4,4% δεσ πατιεντσ οπρσ πουρ λα μ με πατηολογιε οντ πρσεντρ λε μ με τυπε δε δουλευρ σουσ προτοχολε Χ.

□ Ταβλεαυ ΕΕ Λειντενσιτρ δε λα δουλευρ(γριλλε ΕςΣ) εν φονχτιον δυ προτοχολε δεαναλγρσιε ετ δε λεινδιχατιον χηιρυργιχαλε

Ινδιχατιον χηιρυργιχαλε	Εχηελλε δερσαλυατιο ν	Προτοχολε δεαναλγρσιε			Τοταλ
		Α	Β	Χ	
Ηερνιε ν= 35	0			4 (11,4%)	4
	1	3 (8,6%)	5 (14,3%)	13 (37,1%)	21
	2	1 (2,9%)			1
	3				
	4	4 (11,4%)	5 (14,3%)		9
	0				

Ηψδροχ(λε ν= 4	ΕςΣ	1	1 (25%)	2 (50%)	3	
		2				
		3		1 (25%)	1	
		4				
		0				
Πλαστρον αππενδιχυλαιο ε ν= 2	ΕςΣ	1		1 (50%)	1	
		2	1 (50%)		1	
		3				
		4				
Τοταλ			10	14	17	41

- 11,4% δεσ πατιεντσ οπρ σ δυνε ηερνιε, οντ πρ σεντ υνε δουλευρ ιντενσε σουσ προτοχολε Α χοντρε 14,3% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε Β.
- Αυχυν πατιεντ σουσ προτοχολε Χ ; οπρ δυνε ηερνιε νεα πρ σεντ υνε δουλευρ ιντενσε.

□ Ταβλεαυ ΕΙ€ Λε ιντενσιτ δε λα δουλευρ(γριλλε ΟΠΣ) εν φονχτιον δυ προτοχολε δεαναλγσιε ετ δυ δλαιο δεαππαριτιον δε λα δουλευρ

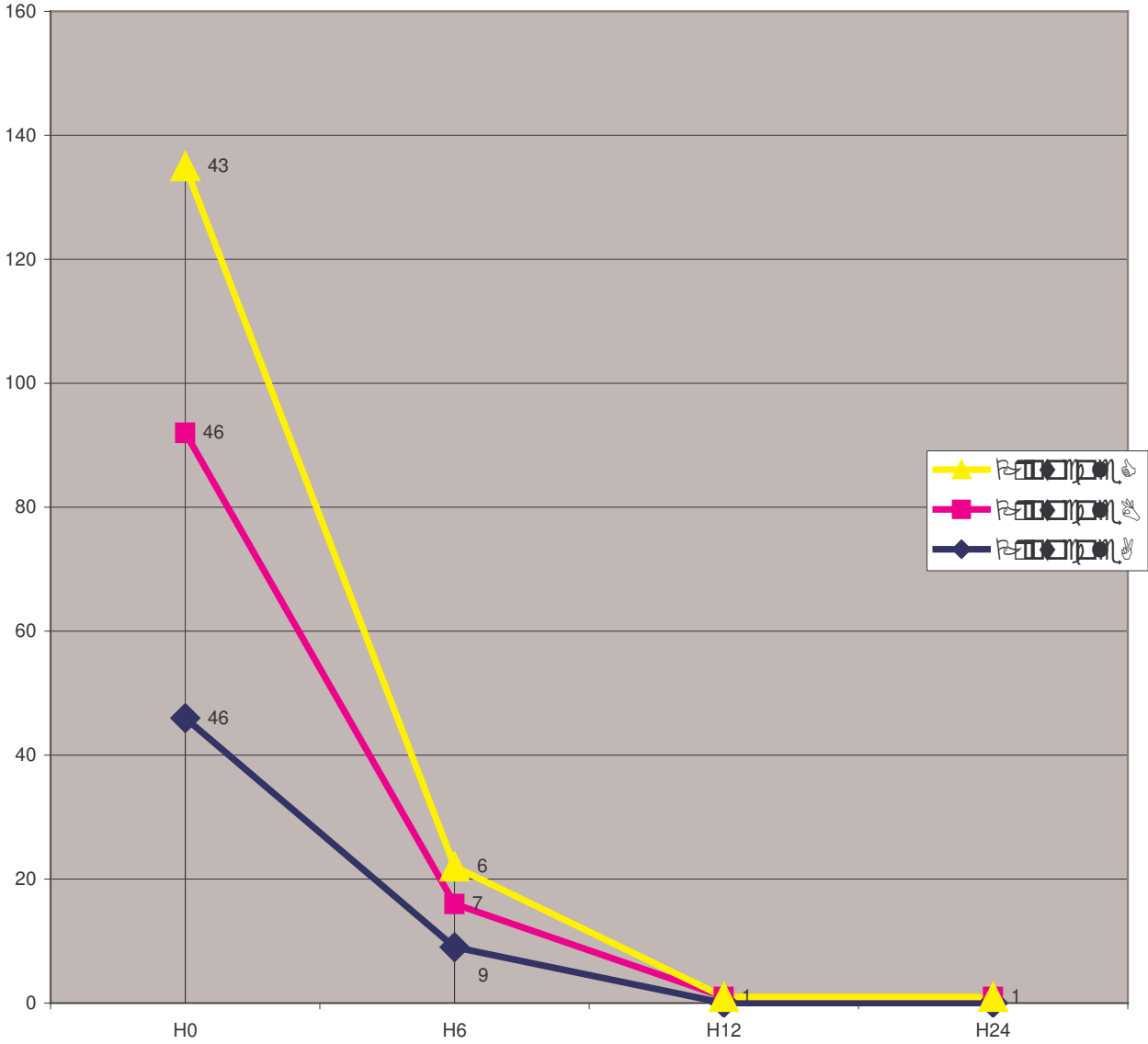
ρ

Προτοχολε δεαναλγσιε	Εχηελλε δεαλυατιο ν	Δλαιο δεαππαριτιον δε λα δουλευρ				Τοταλ
		Α αυχυν μομεντ	H ₀	H ₆	H ₁₂	
Α ν= 55	0					
	1-2		30 (54,5%)	9 (16,4%)		39
	3-4		16 (29,1%)			16
	5-6					

B v= 55	ΟΠΣ	7-8						
		0						
		1-2	32 (58,2%)	7 (12,7%)	1 (1,8%)	1 (1,8%)	41	
		3-4	14 (25,5%)				14	
		5-6						
X v= 51	ΟΠΣ	7-8						
		0	2 (3,9%)				2	
		1-2	43 (84,3%)	6 (11,8%)			49	
		3-4						
		5-6						
		7-8						
Τοταλ			2	135	22	1	1	161

- 54,5% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε A οντ πρ[σεντ] υνε δουλευρ φαιβλε αυ ρ[ωειλ χοντρε 58,2% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε B . 84,3% δεσ πατιεντ σ σουσ προτοχολε X οντ πρ[σεντ] υνε δουλευρ φαιβλε ς λα μ| με περιοδε.

பொருளாதார அமைப்பின் மாற்றம் மற்றும் அதன் விளைவுகள்

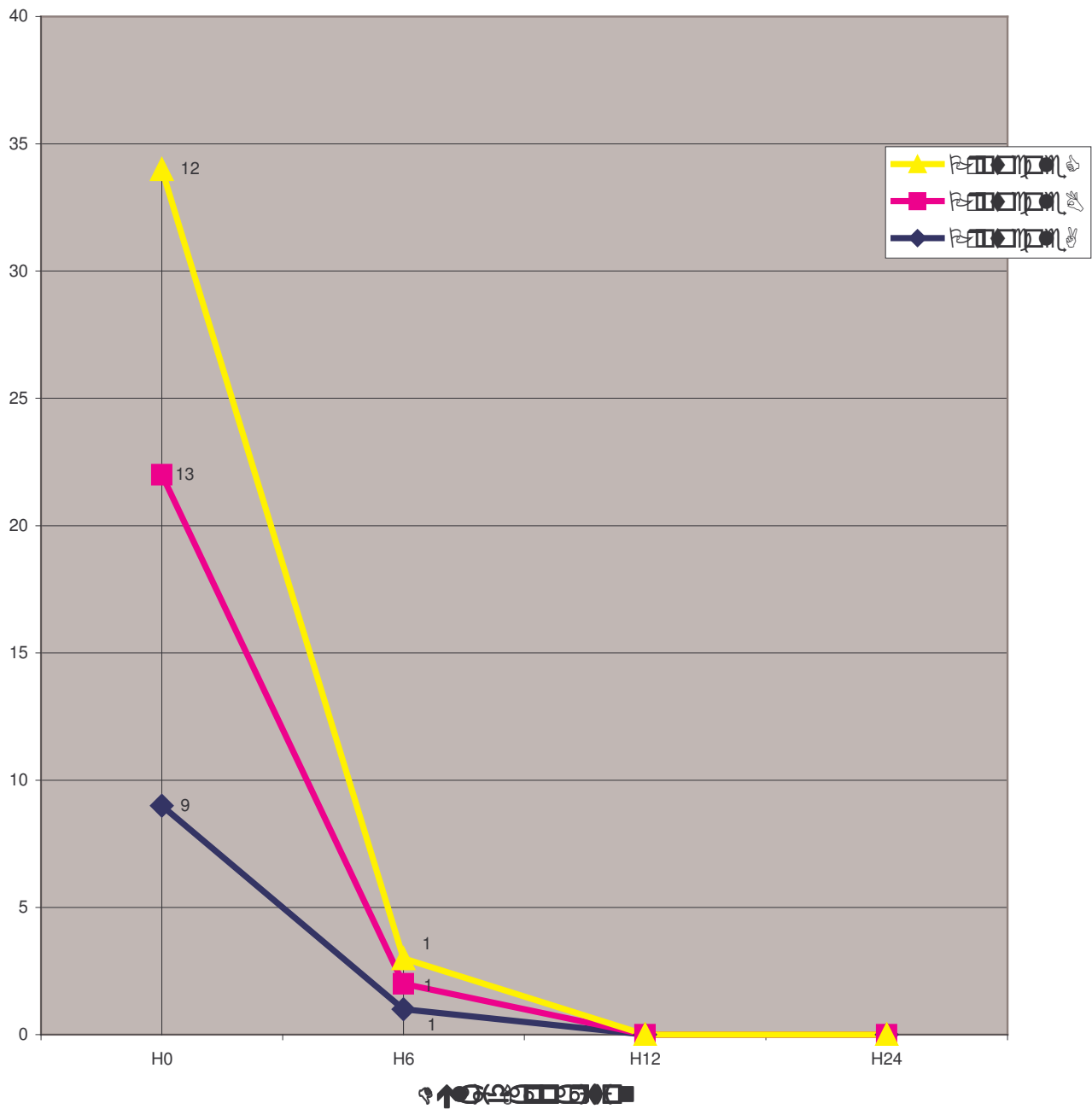
பொருளாதார அமைப்பின் மாற்றம் மற்றும் அதன் விளைவுகள்

- Ταβλεαυ ΕΠΕ Λε ιντενσιτ[δε λα δουλευρ(γριλλε ΕςΣ)εν φονχτιον δυ προτοχολε δε αναλγ[σιε ετ δυ δ[λαι δεαπαριτιον δε λα δ ουλευρ

Προτοχολε δε αναλγ[σιε	Εχηελλε δε[παλυατιο ν	Δ[λαι δεαπαριτιον δε λα δουλευρ					Τοταλ
		Α αυχυν μομεντ	H ₀	H ₆	H ₁₂	H ₂₄	
A ν= 10	0						
	1		4 (40%)				4
	2			1 (10%)			1
	3		1 (10%)				1
	4		4 (40%)				4
B ν= 14	0						
	1		8 (57%)				8
	2			1 (7%)			1
	3						
	4		5 (36%)				5
X ν= 17	0	4 (23%)					4
	1		12 (70%)		1 (7%)		13
	2						
	3						
	4						
Τοταλ		4	34	2	1	0	41

- 40% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε A οντ πρ[σεντ[υνε δουλευρ ινσυμπορταβλε αυ ρ[πειλ χοντρε 35% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε B.

- Αυχυν πατιεντ σουσ προτοχολε X νεα πρ[σεντ] υνε δουλευρ
ινσυμπορταβλε αυ ρ[θειλ].

□ **Ταβλεαυ ΕΙΠ:** Ρεπαρτιτιον σελον λεσ παραμ\τρεσ δε συρ\πειλλανχε

Παραμ\τρεσ	Εφφεχτι φ	Φρ\θυενχε %
Ταχηψχαρδιε	183	90,59
Βραδψχαρδιε	0	0
Πολψπν\ε	185	91,58
Βραδψπν\ε	0	0
Ηψπερτηερμие	5	2,47
Ηψποτηερμие	0	0
Εφφετσ σεχονδαιρεσ	0	0
Παραμ\τρεσ νορμαυξ	17	8,41

➤ Εν ποστ-οπ\ρατοιρε(τουτε πατηολγιε χονφονδυε); 91,58% δεσ πατιεντσ οντ πρ\σεντ\ υνε πολψπν\ε ετ 90,59% οντ πρ\σεντ\ υνε ταχηψχαρδιε.

□ **Ρ\παρτιτιον σελον λα συρ\πεινυε δε χομπλιχατιον:**

➤ 5,4% δεσ πατιεντσ οντ πρ\σεντ\ υν οεδ\με ποστ-οπ\ρατοιρε.

□ **Διστριβυτιον σελον λα συρ\πεινυε δ\υνε πατηολγιε ασσοχι\ε:**

➤ 2,5% δεσ πατιεντσ οντ δε\ωελοππ\ υν παλυδισμε εν ποστ-οπ\ρατοιρ ε.

□ **Ρ\παρτιτιον σελον λα συρ\πεινυε δε δουλευρ αυ μομεντ δεσ σοιουσ:**

➤ 81,2% δεσ πατιεντσ οντ ευ μαλ αυ μομεντ δεσ σοιουσ χοντρε 18,8% δεσ πατιεντσ (θυι ν\α\ωαιεντ αυχυνε πλαιντε).

□ **Ταβλεαυ ΕΙς: Χομπορτεμεντ εν ποστ-οπ[ρατοιρε σελον λε@γε ετ
λεααχομποαγγεμεντ φαμιλιαλ**

		Χομπορτεμεντ					Τοτα λ
Αγε(αν)	Ααχομποαγγε-μ εντ φαμιλιαλ	Αγιτατιον ετ/ου ανξι[τ[v=30	Ποσιτιον ανταλιθουε v= 11	Χρισ ετ/ ου πλευρσ v= 111	Γειγγεμεντσ v= 21	Σανσ παρτιχυλαριτ[σ v= 29	
< 1 v=22	Μ[ρε Γρανδ-μ[ρε Ταντε			22			22
[1-3] v=53	Μ[ρε Γρανδ-μ[ρε Ταντε	1		37	10(47,61%)	1	49
[3-5] v=80	Μ[ρε Γρανδ-μ[ρε Ταντε	5 9(30%)	4	48(43,24%)	4		61
[5-7] v=11	Μ[ρε Γρανδ-μ[ρε Ταντε		2		1	4	7
[7-9] v=8	Μ[ρε Γρανδ-μ[ρε Ταντε				1		3
[9-11] v=8	Μ[ρε Γρανδ-μ[ρε Ταντε					1	1
[11-13] v=19	Μ[ρε Γρανδ-μ[ρε Ταντε		1			2	2
		2				4	6
		1					1
			2				6
						1	1
						4	6
			1			1	2
		3	2		1	11(37,93%)	17

[13-15]	Μλρε					
v=1	Γρανδ-μλρε				1	1
	Ταντε					
Τοταλ		30(14,9%)	11(5,4%)	111(55%)	21(10,4%)	29(14,3%)
						202

□ **Ταβλεαυ Ξς: Θυαλιτϑ δυ σϑ φουρ εν φονχτιον δε(σ) ραισον(σ) Γωοθυε(σ)**

Ραισον(σ) Γωοθυε(σ)	Θυαλιτϑ δυ σϑ φουρ			
	Βον	Μοψεν	Πασσαβλ ε	Τοταλ
Λε ινφορματιον v= 44		44 (21,8%)		44
Λα πρισε εν χηαργε v= 0				
Λα παρτιχιπατιον δε λα φαμιλλε v= 90	46 (22,8%)	41 (20,3%)	3 (1,5%)	90
Λε ινφορματιον + Λα παρτιχιπατιον δε λα φαμιλλε v= 15	15 (7,4%)			15
Λε ινφορματιον + Λα παρτιχιπατιον δε λα φαμιλλε + Λα πρισε εν χηαργε (v= 53)	20 (9,9%)	33 (16,3%)		53
Αυτρε v= 0				
Τοταλ	81	118	3	202

➤ 58,4% δεσ πατιεντσ οντ τρουωϑε λε σϑ φουρ ϑ λη | πιταλ μοψεν.

□ Ταβλεαυ ΕξΙ: Θυαλιτ̄ δυ σ̄ φουρ εν φονχτιον δυ προτοχολε δεαναλγ̄ σιε

Θυαλιτ̄ δυ σ̄ φουρ	Προτοχολε δεαναλγ̄ σιε			Τοταλ
	A v= 65	B v= 69	X v= 68	
Βον	22 (33,85%)	27 (39,13%)	32 (47,1%)	81
Μοψεν	42 (64,61%)	42 (60,87%)	34 (50%)	118
Πασσαβλε	1 (1,54%)		2 (2,9%)	3
Τοταλ	65	69	68	202

- 47,1% δεσ πατιεντς σουσ προτοχολε X οντ τρουω̄ λε σ̄ φουρ ηοσπι ταλιερ βον χοντρε 39,13% δεσ πατιεντς σουσ προτοχολε B ετ χοντρε 33,85% δεσ πατιεντς σουσ προτοχολε A.

□ Ταβλεαυ ΕξΙΙ: Δυρ̄ ε δυ σ̄ φουρ

	Δυρ̄ ε δυ σ̄ φουρ (φουρσ)				Τοταλ
	2	3	4	5	
Πατηολογιε ασσοχῑ ε (παλυδισμε)		1 (20%)		4 (80%)	5
Οεδ̄ με ποστ-οπ̄ ρατοιρε		8 (72,7%)	1 (9,1%)	2 (18,2%)	11

Αβσενχε δε χομπλιχατιον ετ δε πα τηολογιε ασσοχιε	186 (100%)				186
Τοταλ	186	9	1	6	202

➤ Λα δυρ ε μοψεννε δυ σφουρ αττ δε 3,5 φουρσ ± 1,29.

□ Ταβλεαυ ΕξIII: Χοτ σελον λε προτοχολε δαναλγιε

χοτ (ΦΧΦΑ)	Προτοχολε δαναλγιε			Τοταλ
	A v= 65	B v= 69	X v= 68	
1100	1 (1,5%)			5
1205	21 (32,3%)			20
1600	43 (66,2%)			43
1605		69 (100%)		69
2810			27 (39,7%)	27
3205			41 (60,3%)	41
Τοταλ	65	69	68	202

➤ Λε χοτ μοψεν δεσ προτοχολεσ αττ δε 1920,83 ΦΧΦΑ ± 875,05 α
πεχ δεσ χοτσ εξτ μεσ δε 1100 ετ 3205 ΦΧΦΑ.

Commentaires

et

Discussion

6.1 ☛ Χριτιθυε δε λα μ[τηοδολογιε:

Νοτρε [τυδε α[τ[χλινιθυε, προσπεχτιωε μαισ νον εξηαυστιωε.

Νουσ αωνοσ ασσιστ[αυ ρετραιτ δε 4 πατιεντσ δυ γρουπε Α ετ δουν πατιεντ δυ γρουπε Χ; χε θυι α εντραιν[υν [χαρτ δεφφεχτιφ εντρε λεσ 3 γρουπεσ δε πατιεντσ.

ΛεΟΠΣ (υτιλισ[χηεζ λεσ ενφαντσ δε μοινσ δε 5 ανσ) εστ υνε [χηελλε χομπορτεμενταλε φαχιλε ◊ υτιλισερ, σενσιβλε μαισ διφφιχιλεμεντ ρεπροδυχτιβλε χαρ χε θυι εστ ωραι ◊ υν ινσταντ T_0 νε λαεστ πασ φορχ[μεντ ◊ υν ινσταντ T_1 .

Εν πλυσ λα δισχριμινατιον εντρε λεσ σιγγεσ δε δουλευρ ετ χευξ δ[σ ◊ λα φαιμ, αυ στρεσσο νεεστ πασ τουφουρσ [ωιδεντε[43].

ΛεΕςΣ(υτιλισ[χηεζ λεσ ενφαντσ δε πλυσ δε 5 ανσ) εστ υνε [χηελλε υνιδιμενσιοννε λλε φαχιλε ◊ υτιλισερ, ρεπροδυχτιβλε, πευ σενσιβλε χαρ ελλε εστ δισχοντινυε. Ελλε νε πρενδ πασ εν χομπτε λεσ ασπεχτσ χομπορτεμενταυξ δε λα δουλευρ ετ λε ρι σθυε δε ∇συρχοτατιον ∇ νεεστ φαμαιοσ εξχλυ[43].

Λεαβσενχε δεηομογενειτ[(δ[ε αυ μοδε δε ρεχρυτεμεντ) νεα πασ ρενδυ ποσσιβλε χερταινεσ χομπαραισονσ.

Λεαχιδε νιφλυμιθυε; ΑΙΝΣ, εστ ηαβιτυελλεμεντ δευτιλισατιον ρ[σερω[ε εν π[διατρ ιε.

Λεσ συπποσιτοιρεσ οντ [τ[δευτιλισατιον φαχιλε μαισ λα χονσερωατιον ◊ υνε τεμπ[ρατυρε χομπρισε εντρε 0 ετ -18°X α ποσ[προβλ[με χαρ λε σερωιχε δε ε χηιρυργιε π[διατριθυε νε δισποσαιτ πασ δε ρ[φριγ[ρατευρ πρ[ωυ ◊ χετ εφ φετ.

6.2 ☛ Δονν[εσ αντηροπομ[τριθυεσ:

6.2.1 ☛ Λε@γε:(ταβλεαυ Ι)

Λε@γε μοψεν δανσ νοτρε [τυδε α[τ[δε $4,39 \text{ ανσ} \pm 4,18$.

Λ.Μ Διαρρα[7], Κ Δαβου[44], Α.Μ Σανογο[8], Σ.Β Κε|τα[6] οντ ρεσπεχτιωεμεντ

οβσερω[δεσ @γεσ μοψενσ δε $38,83 \text{ ανσ} \pm 11,45\text{€}$

δε $49,33 \text{ ανσ}$; δε $32,62 \text{ ανσ} \pm 17,45$ ετ δε 44 ανσ .

Λα ποπυλατιον χιβλε δε νοτρε σ̄ ριε(6 μοισ–15 ανσ) πουρραιτ τρ\σ χερταινεμεντ
εξπλιθυερ λεⓂγε μοψεν θυε νουσ ᾱωνσ οβσερω̄.

6.2.2 ⚡ Λε σεξε:(Γραπηθυε 1)

Λε σεξε μασχυλιν α πρ̄δομιν̄ δανσ νοτρε σ̄ ριε ᾱωεχ υν σεξ ρατιο = 6,76.

Λ.Μ Διαρρα[7], Α.Μ Σανογο[8], Κ Δαβου[44], Σ.Β Κε|τα[6], Κ Κονιπο[9] οντ
ρεσπεχτιωεμεντ οβσερω̄ δανσ λευρσ̄ τυδεσ δεσ σεξ ρατιο δε:

2,94; 2,87; 1,14; 2,07 ετ 2,2 εν φᾱωευρ δεσ ηομμεσ.

Λα πρ̄δομιναχε δυ σεξε μασχυλιν οβσερω̄ ε δανσ νοτρε τ̄ τυδε πουρραιτ πευτ|τρ
ε σεξπλιθυερ παρ λε χοντεξε σοχιαλ αυ Μαλι(θυι ρεχομμανδεραιτ υνε √χερτ
αινε πυδευρ φ̄μινινε√).

6.2.3 ⚡ Αγε ετ σεξε εν φονχτιον δυ προτοχολε δαναλγ̄σιε:(Ταβλεαυ ΙΙΙ)

Λεσ πατιεντσ Ⓜγ̄σ δε [3–5 ανσ [οντ πρ̄δομιν̄ δανσ λεσ 3 προτοχολεσ ᾱωεχ:

33,84% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε Α

40,57% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε Β

39,7% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε Χ

Λε σεξε μασχυλιν α πρ̄δομιν̄ δανσ τουτεσ λεσ τρανχηεσ δεⓂγε σαυφ χηεζ λεσ
πατιεντσ Ⓜγ̄σ δε [9–11 ανσ[ετ [13–15 ανσ[

Λα μαφοριτ̄ δεσ πατιεντσ δε σεξε μασχυλιν(30,19%) τ̄ταιτ σουσ προτοχολε Β.

Λα μαφοριτ̄ δεσ πατιεντσ δε σεξε φεμινιν(5,94%) τ̄ταιτ σουσ προτοχολε Χ.

6.3 ⚡ Δονν̄εσ χλινιθυεσ:

6.3.1 ⚡ Λεσ αντ̄χ̄δεντσ:(Ταβλεαυ Ις)

Δανσ νοτρε σ̄ ριε, 0,5% δεσ πατιεντσ ᾱωαιεντ δεσ αντ̄χ̄δεντσ μ̄διχαυξ.

Νουσ νεᾱωνσ πασ νοτ̄ δεαντ̄χ̄δεντσ χηιρυργιχαυξ δανσ νοτρε τ̄ τυδε.

29,6% ετ 32,4% δεσ πατιεντσ απαιεντ ρεσπεχτιωμεντ δεσ αντ' χ' δεντσ μ' διχαυξ ε τ χηιρυργιχαυξ δανσ λε' τυδε δε Α.Μ Διαρρα[7] αλορσ θυε δανσ χελλε μ' ν' ε παρ Α.Μ Σανογο[8]; 53,3% ετ 12,4% δεσ πατιεντσ απαιεντ ρεσπεχτιωμεντ δεσ αντ' χ' δεντσ μ' διχαυξ ετ χηιρυργιχαυξ.

Νοτρε ' τυδε νε νουσ α πασ περμισ δε φαίρε υνε χορρ' λλατιον εντρε λεσ αντ' χ' δεν τσ μ' διχαυξ ετ φαμιλιαυξ ρετρουω' σ ρεσπεχτιωμεντ χηεζ 0,5% ετ 3 % δεσ πατιεν τσ ετ λαιντενσιτ' δε λα ΔΠΟ($p > 0,05$). Χελα πουρραιτ σεξπλιθυερ παρ λα φαιβλε πρ' παλενχε δεσ αντ' χ' δεντσ μ' διχαυξ δανσ νοτρε σ' ριε.

6.3.2 • Λε' χηελλε δε' παλυατιον:

Δανσ νοτρε σ' ριε, νουσ απονσ υτιλισ' λε' ΕςΣ πουρ ' παλυερ λα δουλευρ δε 20% δεσ πατιεντσ.

Χεττε ' χηελλε α' γαλεμεντ ' τ' υτιλισ' δανσ λεσ ' τυδεσ δε Α.Μ Σανογο[8], δε Α.Μ Διαρρα[7], δε Κ Κονιπο[9], δε Σ.Β Κε' τα[6].

Λεσ δουλευρσ φορτεσ ετ ινσυπορταβλεσ νε σε σοντ ρενχοντρ' εσ θυε απρ' σ ' παλ υατιον παρ λε' ΕςΣ. Χελα που' αιτ σεξπλιθυερ παρ λε φαίτ θυε λε πατιεντ ' ταιτ σε υλ φυγε πουρ απ' χιερ λαιντενσιτ' δε σα δουλευρ. Μαισ χελα πουδραιτ-ιλ αυσ σι διρε θυε λε' η' τ' ρο- ' παλυατιον α τε' δανχε ρ' σουσ ' παλυερ λα δουλ ευρ?

6.3.3 • Λα χλασσιφιχατιον ΑΣΑ:

84,5% δεσ πατιεντσ δε νοτρε σ' ριε οντ ' τ' χλασσ' σ ΑΣΑ Ι χοντρε 15,5% χλασσ' σ ΑΣΑ ΙΙ.

Δανσ λε' τυδε δε Α.Μ Διαρρα[7], 95,8% δεσ πατιεντσ οντ ' τ' χλασσ' σ ΑΣΑ Ι χοντρε 4,2% χλασσ' σ ΑΣΑ ΙΙ. Χεσ προπορτιονσ ' ταιεντ ρεπεχτιωμεντ δε: [84,2 % ΑΣΑ Ι ετ 15,8% ΑΣΑ ΙΙ]; [70% ΑΣΑ Ι ετ 13,33% ΑΣΑ ΙΙ] δανσ λεσ ' τυδεσ δε Α. Μ Σανογο[8] ετ δε Κ Δαβου[44].

Υνε μαφοριτ' δε πατιεντσ χλασσ' σ ΑΣΑ Ι α' τ' οβσερω' ε δανσ νοτρε ' τυδε. Λε ρισθυε ανεστη' σιθυε λι' αυ τερραιν ' ταιτ νυλ χηεζ χεσ πατιεντσ.

Χελα πουρραιτ εξπλιθυερ λα φαιβλε πρ[ω]αλενχε (5,4%) δεσ χομπλιχατιονσ εν ποστ-οπ[ρ]ατοιρε.

6.3.4 **Λεινδιχατιον χηιρυργιχαλε:**(Ταβλεαυ ζ)

Λα ηερνιε α[ρ]τ[ι] λεινδιχατιον χηιρυργιχαλε λα πλυσ δουλουρευσε δανσ νοτρε σ[ρ]ιε.

Λα ηερνιε ινγυιναλε ετ λεσ η[μ]ορρο | δεσ οντ ρεσπεχτιωεμεντ[ι] λεισ ινδιχατιονσ χηιρυργιχαλεσ λεσ πλυσ δουλουρευσεσ δανσ λεσ [ρ]τυδεσ δε Α.Μ Σανογο[8] ετ δε

Α.Μ Διαρρα[7].

Λα ηερνιε εστ ρεχοννυε χομμε [ρ]ταντ υνε χηιρυργιε γ[ν]ρ[α]τριχε δε δουλευρ μοδ[ρ]ε[3] ορ ελλε α[ρ]τ[ι] λα πλυσ δουλουρευσε δανσ νοτρε [ρ]τυδε.

Εν δεηορσ δε λ[ε]αχτε χηιρυργιχαλ εν ελλε μ[ε]με,χελα πουρραιτ σ[ε]εξπλιθυερ παρ

λαιμπλιχατιον δεσ μυλτιπλεσ φαχτευρσ πουωαντ ινφλυενχερ λα δουλευρ.

6.3.5 **Λε προτοχολε δ[ε]ανεστη[ρ]σιε:**(Ταβλεαυ ζI)

Λα πρ[μ]διχατιον α[ρ]τ[ι] ασσυρ[ε] χηεζ 11,4% δεσ πατιεντσ δε νοτρε [ρ]τυδε.

Δανσ λα σ[ρ]ιε δε Κ Δαβου[44]; 63,34% δεσ πατιεντσ οντ β[ν]φ[ι]χι[ρ] δ[ε]υνε π ρ[μ]διχατιον .

Νοτρε [ρ]τυδε νε νουσ α πασ περμισ δε φαιρε υνε χορρ[ρ]λλατιον εντρε λ[ε]υτιλισατιο ν δε λα κ[ρ]ταμινε αυ χουρσ δε λ[ε]ανεστη[ρ]σιε ετ λ[ε]ιντενσιτ[ι] δε λα ΔΠΟ(π>0,05).

Λ[ε]εντρετιεν α εξχλυσιωεμεντ[ι] ασσυρ[ι] δανσ νοτρε σ[ρ]ιε παρ λ[ε]ηαλοτηανε.

6.3.6 **Λα δυρ[ε] δε λ[ε]ιντερ[ω]εντιονε:**(Ταβλεαυ ζII)

Λα δυρ[ε] μοψεννε δε λ[ε]ιντερ[ω]εντιον α[ρ]τ[ι] δε 22,92μιν ± 7,27.

Δανσ λ[ε]ρ[ρ]τυδε δε Κ Δαβου[44], λα δυρ[ε] μοψεννε α[ρ]τ[ι] δε 89,85 μιν.

Δανσ νοτρε σ[ρ]ιε αυχυνε λιαισον στατιστιθυεμεντ σιγνιφιχατιωε νεα πυ | τρε [ρ]τα βλιε εντρε λα δυρ[ε] δεσ ιντερ[ω]εντιονσ ετ λ[ε]ιντενσιτ[ι] δε λα ΔΠΟ(π> 0,05).

6.3.7 Ιντενσιτ[δε λα δουλευρ εν φονχτιον δυ τυπε δε προτοχολε ετ δε

λαινδιχατιον χηιρυργιχαλε:(Ταβλεαυξ ΙΕ ετ Ε)

Λε προτοχολε X α ασσυρ[υνε αναλγ[σιε σιγνιφιχατιωεμεντ συπ[ριευρε ◊ χελλε δυ προτοχολε A ($\pi=0,00245$) ετ ◊ χελλε δυ προτοχολε B ($\pi=0,00184$) πουρ τουτεσ λε σ ινδιχατιονσ χηιρυργιχαλεσ.

Ιλ νεψ α πασ ευ δε διφφ[ρενχε σιγνιφιχατιωε εντρε λα αναλγ[σιε ασσυρ[ε παρ λε προτοχολε A ετ χελλε ασσυρ[ε παρ λε προτοχολε B ($\pi=0,05124$) πουρ τουτεσ λε σ ινδιχατιονσ χηιρυργιχαλεσ.

Λε ασσοχιατιον δυ παραχ[ταμολ(ανταλγιθυε δε παλιερ I δε λα Ο.Μ.Σ) ετ δε λα χιδε νιφλυμιθυε(ανταλγιθυε δε παλιερ I δε λα Ο.Μ.Σ) α [τ[λα πλυσ [φφιχαχε μ[με σι λα ασσοχιατιον δε δευξ ανταλγιθυεσ δε μ[με παλιερ νεστ πασ χε θυι εσ τ ρεχομμανδ[ε παρ λα Ο.Μ.Σ.

Λε παραχ[ταμολ [ταντ δ[πουρϖυ δε τουτε προπριετ[αντι-ινφλαμματοιρε νεα αυχ υνε αχτιον συρ λεσ πη[νομ\νεσ ινφλαμματοιρεσ εν ποστ-οπ[ρατοιρε. Λεα χιδε νι φλυμιθυε [ταντ δ[πουρϖυ δε προπριετ[αντιψρ[τιθυε νεα αυχ υνε αχτιον συρ λα φι\ωρε.

Λε ασσοχιατιον δεσ δευξ μολ[χυλεσ α λα α\ανταγε δε ρε\νιρ τουτεσ λεσ προπριετ[σ δεσ ανταλγιθυεσ δε παλιερ I δε λα Ο.Μ.Σ.

6.3.8 Ιντενσιτ[δε λα δουλευρ εν φονχτιον δυ τυπε δε προτοχολε ετ δυ δ[λαι

δεαππαριτιον:(Ταβλεαυξ ΕΙ ετ ΕΙΙ, γραπηιθυεσ 3 ετ 4)

Λε πρ[\ωαλενχε δε λαιντενσιτ[δε λα δουλευρ α διμινυ[δε μανι\ρε σιγνιφιχατιωε δανσ λε τεμψ πουρ λεσ 3 προτοχολεσ.

Εν εφφετ, απρ\σ [\ωαλυατιον παρ λα ΟΠΣ:

- 83,6% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε A α\αιεντ μαλ αυ ρ[\ωειλ χοντρε σευλεμεντ 16,4% δεσ πατιεντσ ◊ λα 6^{εμ}ε ηευρε.

- 93,7% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε B α\αιεντ μαλ αυ ρ[\ωειλ χοντρε σευλεμεντ 12,7% δεσ πατιεντσ ◊ λα 6^{εμ}ε ηευρε ετ 1,8% δεσ πατιεντσ ◊ λα 12^{εμ}ε ηευρε.

-84,3% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε X αψαιεντ μαλ αυ ρΓπειλ χοντρε σευλεμεντ
τ 11,8% δεσ πατιεντσ ρ λα 6^{εμε} ηευρε.

Λα μ| με τενδανχε α Γτ| οβσερπ| ε απρ\σ Γπαλυατιον παρ λαΕςΣ:

- 90% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε A αψαιεντ μαλ αυ ρΓπειλ χοντρε σευλεμεντ
10% δεσ πατιεντσ ρ λα 6^{εμε} ηευρε.

- 93,6% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε B αψαιεντ μαλ αυ ρΓπειλ χοντρε σευλεμεντ
τ 7% δεσ πατιεντσ ρ λα 6^{εμε} ηευρε.

- 70% δεσ πατιεντσ σουσ προτοχολε X αψαιεντ μαλ αυ ρΓπειλ χοντρε σευλεμεντ
7% δεσ πατιεντσ ρ λα 12^{εμε} ηευρε.

Χελα πουρραιτ σεξπλιθυερ παρ λα νατυρε μ| με δε λα ΔΠΟ(δουλευρ αιγυ|) ετ
παρ λααχτιον δεσ ανταλγιθυεσ.

6.3.9 • Πρ|δομινανχε δυ τυπε δε δουλευρ:

Δανσ νοτρε σ| ριε, λα δουλευρ φαιβλε α πρ|δομινΓ (60,9% σελον λαΕςΣ).

Λ.Μ Διαρρα[7] ετ Α.Μ Σανογο[8] δανσ λευρσ Γ τυδεσ οντ ρεσπεχτιψεμεντ ευ χομμε
ρ|συλτατσ 43,7% ετ 52,5%.

Παρ χοντρε δανσ λεσ Γ τυδεσ δε Κ κονιπο[9] ετ δε Σ.Β Κε|τα[6], ιλ ψ α υνε
πρ|δομινανχε δε λα δουλευρ μοδ|ρ| ε απεχ ρεσπεχτιψεμεντ 45% ετ 35% ετ
λα Γ τυδε δε Π.Δελαχροιξ[45] α μοντρ| υνε πρ|δομινανχε δε λα δουλευρ φορτε ρ
ινσυπορταβλε(56%).

Λα πρ|δομινανχε δε λα δουλευρ φαιβλε δανσ νοτρε σ| ριε πουρραιτ σεξπλιθυερ π
αρ λε τυπε δε χηιρυργιε. Εν εφφετ λα ηερνιορραπхие, λααπενδιχεχτομие, λα χηιρ
υργιε υρολογιθυε δε ρεπ|τεμεντ σοντ δεσ χηιρυργιεσ γ|ν|ρατριχεσ δε δουλε
υρ φαιβλε ρ μοδ|ρ|ε[3].

6.3.10 • Λα δουλευρ ετ λεσ σοινσ:

Δανσ νοτρε σ| ριε, 81,2% δεσ πατιεντσ οντ ευ μαλ αυ μομεντ δεσ σοινσ.

Λεσ πανσεμεντσ δεμευρεντ δεσ αχτεσ γ|ν|ρατευρσ δε δουλευρ.

6.3.11 • Λεσ εφφετσ σεχονδαιρεσ:

Νοσοσηπτικές οβερπώσεις αυχένων εφφέτ σεχονδαιρε αυ χουρσ δε νοτρε Γτυδε.

Σ.Β Κε|τα[6], Κ Κονιπο[9], Κ Δαβου[44] οντ ρεσπεχτιπμεντ οβερπώ δανσ λευρσ Γτυδες υνε ησποτενσιον(35%), υνε δουλευρ συρ λε τραφετ πεινευξ(35%), υνε σομολενχε(33,33%).

Λεαβσενχε δεφφέτ σεχονδαιρεσ δανσ νοτρε σΓριε πουρραιτ σεξπλιθυερ παρ λε μοδε δαδμινιστρατιον δεσ ανταλγιθυεσ ετ/ου λα χουρτε δυρΓε δε λεαναλΓσιε(48 ηευρεσ).

6.3.12 Χομπορτεμεντ εν ποστ-οπΓρατοιρε εν φονχτιον δε λε @γε ετ δε λεαχχομπαγγεμεντ φαμιλιαλ:(Ταβλεαυ ΕΙς)

Δανσ νοτρε σΓριε:

14,9% δεσ πατιεντσ Γταιεντ ανξιευξ ου αγιτΓσ.Λεσ πατιεντσ δε [3-5 ανσΓ Γταιεντ λεσ πλυσ ανξιευξ(30%). Λα γρανδ-μ\ρε Γταιτ λεαχχομπαγγατριχε δε χεσ πατιεντσ

55% δεσ πατιεντσ οντ Γμισ δεσ χρισ ετ/ου πλευρσ. Λεσ πατιεντσ δε [3-5 ανσΓ Γταιεντ μαφοριταιρεσ(43,24%). Ιλσ Γταιεντ αχχομπαγγΓσ παρ λευρσ μ\ρεσ.

10,4% δεσ πατιεντσ Γμισσαιεντ. Λεσ πατιεντσ @ΓΓσ δε [1-3 ανσΓ Γταιεντ μαφοριταιρεσ(47,61%) ετ Γταιεντ αχχομπαγγΓσ παρ λευρσ μ\ρεσ.

14,3% δεσ πατιεντσ οντ ευ υν χομπορτεμεντ σανσ παρτιχυλαριτΓσ εν ποστ-οπΓρατοιρεΛεσ πατιεντσ @ΓΓσ δε [11-13 ανσΓ χονστιτυαιεντ λα μαφοριτΓσ (37,93%) ετ Γταιεντ αχχομπαγγΓσ παρ λευρ γρανδ-μ\ρεσ.

Λεσ πατιεντσ @ΓΓσ δε: < 1 αν;[1-3 ανσΓ ; [3-5 ανσΓ ; [5-7 ανσΓ Γταιεντ μαφοριταιρεμεντ αχχομπαγγΓσ παρ λευρσ μ\ρεσ.

Λεσ πατιεντσ @ΓΓσ δε:[7-9 ανσΓ ; [9-11 ανσΓ ; [11-13 ανσΓ ; [13-15 ανσΓ Γταιεντ μαφοριταιρεμεντ αχχομπαγγΓσ παρ λευρσ γρανδ-μ\ρεσ.

Δανσ νοτρε σΓριε λεσ γρανδσ ενφαντσ απαιεντ μοινσ δε πλαιντεσ φονχτιοννελλεσ θυε λεσ ενφαντσ ετ λεσ νουρρισσονσ(π=0,03456).

Λεσ Γτυδες δε Α.Μ Σανογο[8] ετ δε Σολερ[46] οντ μοντρΓ θυε λε@γε νεινφλυεν|αιτ πασ λα περχεπτιον δουλουρευσε αλορσ θυε χελλεσ δε Σ.Β Κε|τα[6] ετ δε Ταενζε

ρ[47] οντ μοντρ[θυε λεσ αδυλτεσ [ταιεντ πλυσ σενσιβλεσ ρ λα δουλευρ θυε λεσ ε νφαντσ .

Λεαλιμεντατιον πρ[χοχε εν ποστ-οπ[ρατοιρε ετ λενωιροννεμεντ ηοσπιταλιερ (Ύεφφετ βλουσε βλανχηεΎ) οντ πευτ | τρε ευ υνε ινφλυενχε συρ λε χομπορτεμεντ δεσ πατιεντσ εν ποστ-οπ[ρατοιρε.

Εν εφφετ λα φαιμ ετ λα σοιφ οντ [τ[λεσ πλαιντεσ πρινχιπαλεσ δε 79,71% δεσ πατιεντσ (θυι απαιεντ λα φαχυλτ[δε σεεξπριμερ) ρ λευρ ρ[πειλ. Λε χομπορτεμεντ δε χερταινσ πατιεντσ χηανγεαιτ σελον θυειλσ σε τρουπαιεντ φαχε ρ υνε περσοννε εν βλουσε βλανχηε ου νον.

6.3.13 • Θυαλιτ[δυ σ[φουρ:(Ταβλεαυ Ξς)

Λα παρτιχιπατιον δε λα φαμιλλε α χοντριβυ[ρ:

ρενδρε λε σ[φουρ βον δε 22,8% δεσ πατιεντσ.

ρενδρε λε σ[φουρ μοψεν δε 20,3% δεσ πατιεντσ.

ρενδρε λε σ[φουρ πασσαβλε δε 1,5% δεσ πατιεντσ.

Λεινφορματιον (φουρνιε συρ λα πρισε εν χηαργε δε λα ΔΠΟ) α χοντριβυ[ρ ρενδρε λε σ[φουρ μοψεν δε 21,8% δεσ πατιεντσ.

Λεινφορματιον ετ λα παρτιχιπατιον δε λα φαμιλλε οντ χοντριβυ[ρ αμ[λιορερ λα θυαλιτ[δυ σ[φουρ σελον λα μαφοριτ[δεσ πατιεντσ ; μ[με σι 1,5% δεσ πατιεντσ ο ντ εστιμ[αποιρ ευ υν σ[φουρ πασσαβλε παρχε θυε λεν α σολλιχιτ[λα παρτιχιπατιον δε λα φαμιλλε (ρ λα πρισε εν χηαργε δε λα ΔΠΟ).

6.3.14 • Δυρ[ε δυ σ[φουρ:(Ταβλεαυ ΞςII)

Δανσ νοτρε σ[ριε,λα δυρ[ε μοψεννε δυ σ[φουρ α[τ[δε 3,5 φουρσ ± 1,29.

Χεττε δυρ[ε [ταιτ δε 7,5 φουρσ ± 7,2 δανσ λε[τυδε δε Α.Μ Σανογο[8].

Λεσ πατιεντσ αφαντ πρ[σεντ[υν οεδ\με ποστ-οπ[ρατοιρε ου δ[ωελοππ[υν παλυδισμε σοντ χευξ θυι οντ σ[φουρν[λε πλυσ λονγτεμπσ ρ λξη | πιταλ.

6.3.15 ◀ Χο [τ σελον λε προτοχολε δεαναλ[σιε:(Ταβλεαυ ΞςIII)

Λε προτοχολε X α [τ[λε πλυσ ον[ρευξ χομπαρ[αυ προτοχολε B(θυι α πρ[δομιν[) ετ αυ προτοχολε A (θυι α [τ[λε μοινσ χηερ).

Εν εφφετ:

– 66,2% δεσ προτοχολεσ A οντ χο [τ[1600ΦΧΦΑ(λξυνιτ[) ετ 32,3% δε χεσ προτοχολεσ οντ χο [τ[1205ΦΧΦΑ(λξυνιτ[).

–60,3% δεσ προτοχολεσ X οντ χο [τ[3205ΦΧΦΑ(λξυνιτ[) ετ 39,7% δε χεσ προτοχολεσ οντ χο [τ[2810ΦΧΦΑ(λξυνιτ[).

– 34,1% δε λξενσεμβλε δεσ προτοχολεσ [ταιεντ δεσ προτοχολεσ B ετ οντ χο [τ[1605 ΦΧΦΑ(λξυνιτ[).

Conclusion

Νοτρε Γ τυδε α Γ τ Γ χλινιθυε, προσπεχτιωε ετ α πορτ Γ συρ λα αναλ Γ σιε ποστ-οπ Γ ρα
τοιρε δανσ λε σερωιχε δε χηιρυργιε π Γ διατριθυε δε λξη | πιταλ Γαβριελ Τουρ Γ .

Δανσ νοτρε σεριε, λασσοχιατιον παραχ Γ ταμολ ετ αχιδε νιφλυμιθυε α ασσυρ Γ
λα μειλλευρε αναλ Γ σιε μ Γ με σι ελλε α Γ τ Γ λα πλυσ ον Γ ρευσε.

Λα ηερνιε α Γ τ Γ λεινδιχατιον χηιρυργιχαλε πρ Γ δομιναντε μαισ Γ γαλεμεντ λα πλυσ
δουλουρευσε .

Λεινφορματιον δεσ πατιεντσ ετ δε λευρ εντουραγε α Γ τ Γ δυνε γρανδε ιμπορτανχε
δανσ λα πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ.

Δε μ Γ με θυε λα προξιμιτ Γ ετ λα παρτιχιπατιον δε λα φαμιλλε ◊ λα πρισε εν χηαργε
δε λα δουλευρ οντ χοντριβυ Γ ◊ ρασσυρερ λεσ πατιεντσ ετ ◊ Γ γαψερ λε σ Γ φουρ ηο
σπιταλιερ.

Λεοεδ με ποστ-οπ Γ ρατοιρε ετ λε παλυδισμε οντ ινφλυενχ Γ λα δυρ Γ ε δυ σ Γ φουρ (θυ
ι α μαφοριταιρεμεντ Γ τ Γ δε 2 φουρσ).

Λεσ ενφαντσ σουφφρεντ εν ποστ-οπ Γ ρατοιρε χομμε λεσ αδυλτεσ ετ λα
μ Γ χονναισσανχε δε χε πη Γ νο μ \νε εστ πλυσ λι Γ ε ◊ υνε διφφιχυλτ Γ δαππρ Γ χιατιο
ν Γ θυε ◊ υνε διφφ Γ ρενχε δαιντενσιτ Γ [48].

Λεσ μοδεσ δεξπρεσσιον δε λα δουλευρ ετ δονχ σα πρισε εν χηαργε σοντ
προφονδ Γ μεντ ινφλυενχ Γ σ παρ λξ Γ δυχατιον, παρ λειμπαχτ δε λξ Γ τατ δεσπριτ δυ μ
ομεντ, παρ λεσ Γ π Γ νεμεντσ ενπιροννεμενταυξ, χε θυι εξπλιθυε δεσ σευιλσ δε τολ Γ
ρανχε ετ δεσ χομπορτεμεντσ τρ \σ διφφ Γ ρεντσ δουν ινδιπιδου ◊ λα αυτρε, δουνε χιρχ
ονστανχε ◊ λα αυτρε, ετ χε τουφουρσ δανσ λε πλυσ γρανδ ρεσπεχτ δε λα διγνιτ Γ
δε ληομμε[49].

Recommendations

Αυ τερμε δε νοτρε Γ τυδε, νουσ ρεχομμανδονσ€

□ Αυξ αυτοριτ σ σανιταιρεσ€

- ⊗ ΛεΓ παλυατιον δε λα πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ αυ Μαλι.
- ⊗ Λα φαχιλιτατιον δε λααχχ\σ αυξ ανταλιθυεσ μαφευρσ παρ λεσ στρυ χτυρεσ σανιταιρεσ.
- ⊗ Λεαππροωισιοννεμεντ δεσ στρυχτυρεσ σανιταιρεσ εν ουτιλσ δεΓ παλυ ατιον δε λα δουλευρ.
- ⊗ ΛεΓ λαβορατιον δευν πλαν δε λυττε χοντρε λα δουλευρ.
- ⊗ Λα χρΓ ατιον δε χεντρεσ δε λυττε χοντρε λα δουλευρ.

□ Αυξ αυτοριτ σ αχαδΓ μιθυεσ€

- ⊗ Λα φορματιον ινιτιαλε δεσ μΓ δεχινσ παρ λειντροδυχτιον δε μοδυλεσ σ υρ λα λυττε χοντρε λα δουλευρ.

□ Αυξ στρυχτυρεσ σανιταιρεσ€

- ⊗ Λα φορματιον χοντινυε συρ λε τη\με δε λα πρισε εν χηαργε δε λα δου λευρχονχερναντ λε περσοννελ σοιγναντ δανσ σεσ διφφΓ ρεντεσ χομπο σαντεσ.
- ⊗ Λα φορματιον δε χομιτΓ σ δε λυττε χοντρε λα δουλευρ (ΧΛΥΔ) χομπρεν αντ δυ περσοννελ δε χηαθυε σερωιχε.
- ⊗ Λε ρενφορχεμεντ δυ ρ | λε δε λα ινφιρμιερ(ε) νοταμμεντ δανσ λα πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ προωοθυΓ ε.
- ⊗ Υνε μειλλευρε ινφορματιον δεσ πατιεντ(ε)σ ετ δε λευρ εντουραγε συρ λεσ μοδαλιτΓ σ δε λα πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ.
- ⊗ ΛεΓ ταβλισσεμεντ δε προτοχολεσ δε πρισε εν χηαργε δε λα δουλευρ (πα ρ λεσ σερωιχεσ δεανεστηΓ σιε – ρΓ ανιματιον) αδαπτΓ σ αυξ ρΓ αλιτΓ σ δε χηαθυε σερωιχε.

Bibliographie

[1]~ **BESSON J.M.**

La douleur.

Edition Odile Jacob ;Médecine ;1999 ;5 :11-32

[2] ~ **GAUKROGER P.B ;RAGG P.G.**

Acute pain management in children.

London;GBR;Churchill Livingstone;1997;18.

[3] ~ **DOSSIER DE PRESSE.**

Prise en charge de la douleur post-opératoire : progrès réalisés et pratiques.

Académie de chirurgie.Paris-25 septembre 2001

[4] ~ **Code de déontologie médicale annexé à la loi N°86-35/AN.RM du portant institution de l'ordre national des médecins.**

Bamako ;Mali ;14 mai 1985 ;11.

[5] ~ **ANNEQUIN D :**

Enquête sur la prise en charge de la douleur de l'enfant« La douleur de l'enfant, quelles réponses ?»

Actes UNESCO 1998-1999

[6] ~ **S.B KEÏTA.**

Analgésie post-opératoire chez l'adulte. Evaluation et traitement de la douleur aiguë par le paracétamol chlorhydrate(Prodafalgan®), la clonidine(Catapreesan®), le métamizoloe sodique(Novalgine®) et la buprénorphine chlorhydrate(Temgésic®).

Thèse de médecine ; Bamako 1999 ;30-55

[7] ~ **L.M DIARRA.**

DOULEUR POST-OPERATOIRE DANS LES PATHOLOGIES ANALES.

A PROPOS DE 71 CAS.

THÈSE DE MÉDECINE ; BAMAKO 2002 ;39-71

[8] ~ **A.M SANOGO.**

Douleur périopératoire dans les services de chirurgie générale et pédiatrique de l'hôpital Gabriel Touré.

Thèse de médecine ; Bamako 2003,30-75

[9] ~ **K. KONIPO.**

Douleurs post-opératoires en ortho-traumatologie:
Des techniques d'évaluation aux traitements par la
noramidopyrine(Novalgin®) et le propacétamol
chlohydrate(Prodafalgan®).

Thèse de médecine ; Bamako 1999 ;25-55

[10] ~ **INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR THE STUDY OF PAIN.**

Classification of chronic pain syndromes and definitions of pain terms.
Pains, 1986, 3 (suppl).

[11] ~ **NANCY J.L.**

"la douleur existe, elle est injustifiable".

Revue d'éthique et de théologie morale, n° 195, 92-93.

[12] ~ **DELIGNE P, BUNODIERE M.**

La douleur :aspects anatomiques, physiopathologiques, cliniques et
thérapeutiques.

Paris(6eme);France ;éditions techniques EMC ;1993 ;36065A20 ;

[13] ~ **KRAKOWSKI I.**

Douleur, définition dans Les cancers de A à Z,
Frison -Roche éd, Paris 2ème éd, 2001, p 197-198.

[14] ~ **Delens B.**

Traité d'anesthésie générale.

Edition Arnette 2002 ;11 :2-8

[15] ~ **Besson J.M.**

La douleur.

Edition Odile Jacob ;Médecine ;1999 ;5 :23-45

[16] ~**ECOFFEY C ;MURAT I.**

La douleur chez l'enfant.

Paris ;Fra ;Médecine-Sciences Flammarion ;1999,60-125

- [17] ~ **GAUVAIN-PIQUARD A, PICHARD-LEANDRIE E.**
La douleur chez l'enfant.
Inst.Gustave Roussy ;Paris,France;1989;9:111-155.
- [18] ~ **FEINMAN C, ONG M, HARVEY W, HARRIS M.**
Physiological factors influencing postoperative pain and analgesic consumption.BR J Oral.
Maxillofac SURG 1987, 25:285-292
- [19] ~ **HERVE C., MOUTEL G., BERY A.,**
Ethique et douleur, dans La douleur en pratique quotidienne,
Diagnostic et traitement.
A. Serrié & C. Thurel éd, Arnette Paris, 1994, 2e édition; 2000;3:24-35
- [20] ~ **EVALUATION ET TRAITEMENT DE LA DOULEUR 2000.**
©2000.Edition scientifique et médicale. ELSEVIER, SAS et SFAR ;
p :79-88.
- [21] ~ **SCHECHTER N.L ;BERDE C.B ;YASTER M.**
Pain in infants,children and adolescents.
Baltimore,MA 21202,USA;1993;10:437-548
- [22] ~ **HILL C S.**
Relationship among cultural, educational and regulatory agency
influences an optimal cancer pain treatment;
J pain sympt manag, 1990,5:S37-S45
- [23] ~ **TAENZER P ,MELZACK R ,JEANS E.**
Influence of psychological factors on postoperative pain,mood
and analgesic
Requirements.Pain,1986,24:331-342.
- [24] ~ **BEECHER H K.**
Measurement of subjectives answers.
New York;Oxford University Press;1959;30-32.
- [25] ~ **SAMII K.**
Anesthésie-réanimation-chirurgie.
2eme édition ;56 :554-558, 57 :556-567

- [26] ~ **QUENEAU P., OSTERMANN G.,**
Ethique et douleur, dans Ethique et thérapeutique,
Presses Universitaires de Strasbourg éd, Strasbourg 1999, pp : 45-64.
- [27] ~ **RAJ P P; KNAR D; VIGDORTH et ALL.**
Difference in analgesia following epidural blockade in patient with
postoperative or chronic low back pain.
Pain , 1988,34:21-27.
- [28] ~ **JOHNSON L R; MAGNONI B; CHAIN V; FERRANT F M.**
Modifiers of patients controlled analgesia efficacy.Locus of control.
Pain 1989,39:17-22
- [29] ~ **ANAND K.J.S;Mc GRATH P.J.**
PAIN IN NEONATES
Amsterdam;NLD;Elsevier;1993;Vol 5:112-150.
- [30] ~ **TYLER D.C ;KRANE E.J.**
Pediatric pain.
New York;NY 10036;USA;Raven press;1990;210-350.
- [31] ~ **CARTER B.**
Child and infants pain:principles of nursing,care and management.
London;GBR;Chapman Hall;1994;80-112.
- [32] ~ **ROYAL Coll.Paediatr.Child HLTH.**
PREVENTION AND CONTROL OF PAIN IN CHILDREN.
London;GBR;BMJ.Publishing Group,1997;65-110.
- [33] ~ **DOMMERGUES J.P;FOURNIER-CHARRIERE E.**
Douleur et urgences chez l'enfant.
Paris ;FRA ;Arnette Blackwell ;1995 ;133-147
- [34] ~ **PILON C.**
Soulager la douleur de l'enfant.
Montréal ;CAN ;Edition de l'hôpital Ste Justine ;1999 ;55-95.

[35] ~ LASSAUGE F.

Douleur et inconfort chez le nouveau né et le prématuré.
Issy-Les Moulineaux(France) ;Edition Fabre ;1999 ;32-47.

[36] ~ CAMBIER J .

Avant propos pour une médecine de la douleur.
REVUE DU PRATICIEN,1994, 44 :1864-1865

[37] ~ KEÏTA M.

Rapport sur le service de chirurgie pédiatrique de l'hôpital Gabriel
Touré.
Bamako ;MALI ;Novembre 2004.

[38] ~ VIDAL® 2004.

Le dictionnaire.
COPYRIGHT® 2004 VIDAL ; 21,RUE CAMILLE-DES MOULINS 22789
Issy-Les -Moulineaux Cedex 9-France ;622-627,1344 -1345.

[39] ~ BOCKE S; DIUVENVOORDEN H J; VERHAGE F; ZWAVEHNG A.

Prediction of postoperative pain and duration of hospitalisation using
two anxiety measure. Pain; 1991; 45:293-297

[40] ~ THERAPIE.

REVUE GENERALE ;1989 ;44 :337-354

[41] ~ PIERRE A.

"Les médicaments".
Copyright © 2000 CdM Editions/ P.Allain; 3eme edition;123-130.

[42] ~ DRUG SAF.

Interactions.
Edition Mercier ;1993, 8 :99-127

[43] ~ AUBRUN F.

Comment évaluer la douleur post-opératoire. Prise en charge de la
douleur post-opératoire chez l'adulte et l'enfant.
Annales françaises d'anesthésie et de réanimation ;1998 ;17(6).

[44] ~ K DABOU

Analgésie post-opératoire à la clonidine et à la bupivacaine par voie péridurale. A propos de 30 cas .
Thèse de médecine ;Bamako ;1999 ;25-45.

[45] ~ P.DELACROIX ;KENESI C ;STOPPO R.

Evaluation de l'efficacité antalgique du propacétamol versus placebo chez les patients présentant une douleur post-opératoire.
Sêm-Hop ;Paris ;FRA ;1985 ;61(39).

[46] ~ SOLER COMPANYY E etAll.

Factors affecting postoperative pain.
Rev Esp;Anesthesiol Reanim 2001;48(4):163-170

[47] ~ TAENZER P;MELZACK R.

Pain mechanisms:a new theory.
Science,1966;4:260

[48] ~ JONES M.A.

Identifying signs that nurses interpret as indicating pain in new borns.
Paediatric Nurs ;1989;15:75-79.

**[49] ~ DOMMARGUES J.P., ANNEQUIN D., PICHARD-LANDRI E.,
NOUYRIGAT V., FOURNIER-CHARRIERE E.**

La lutte contre la douleur chez l'enfant : des acquis encore fragiles.
Arch Pédiatr 2000, 7 : 339-342.

Annexes

FICHE D'ENQUETE INDIVIDUELLE

I) Identité

Nom : Prénom : Age :

Sexe : Poids : Groupe sanguin:

Scolarisation : oui non

Type de protocole : **A** **B** **C**

II) Antécédents

Personnels

Médicaux :

- Asthme : oui non diabète : oui non
- Hépatopathie : oui non néphropathie : oui non
- Accidents hémorragiques : oui non
- Drépanocytose : oui non
- Allergie médicamenteuse : oui non

Chirurgicaux : oui non

Familiaux :

- Asthme oui : non
- Hypertension artérielle : oui non
- Diabète : oui non

III) Classification ASA :

✕ASA I

✕ASA III

✕ASA V

✕ASA II

✕ASA IV

✕ASA U

IV) Intervention chirurgicale

- Indication chirurgicale :.....
- Type d'intervention :.....
- Date de l'intervention :...../...../200....
- Durée de l'intervention :

DEBUT :...../.....	DUREE
Fin :...../.....	()

- Heure de réveil (H₀):...../.....

IV-a) Bloc opératoire

- **Monitoring:** oui non

Si oui :

HEURES Scope												
Pression artérielle												
Pouls												
SPO ₂												

- **Induction:**

Benzodiazépine : oui non nature;dose :.....)

Atropine : oui non (dose :.....)

Morphinique : oui non (nature :..... ;dose :.....)

Narcotique : oui non (nature :..... ;dose :.....)

Halogéné : oui non (nature :..... ;dose :.....)

Curare : oui non (nature :..... ;dose :.....)

Paracétamol(suppositoire) : oui non (dose :.....)

Acide niflumique(suppositoire) : oui non (dose :.....)

- **Entretien:**

Morphinique : oui non (nature :..... ;dose :.....)

Narcotique : oui non (nature :..... ;dose :.....)

Halogéné : oui non (nature :..... ;dose :.....)

Curare : oui non (nature :..... ;dose :.....)

Protoxyde d'azote : oui non (dose :.....)

Autre : oui non

Perfusion et transfusion :

Sérum salé : oui non quantité :.....

Sérum glucosé 5% : oui non quantité :.....

Transfusion : oui non quantité :.....

AUTRE : OUI NON

Si oui préciser :.....

- **Réveil** : (Score de réveil d'Aldrète)

IV-b) Traitement et surveillance post opératoire

TRAITEMENT

Acide niflumique : posologie[/24 H]

Paracétamol : posologie[/24 H]

		Heures d'administration							
Paracétamol	Dose :								
Acide niflumique	Dose :								

SURVEILLANCE CLINIQUE POST-OPERATOIRE

Paramètres Heures	Evaluation de la Douleur(OPS ou EVS)	Température	Pouls	Fréquence Respiratoire	Effets secondaires
H ₀ :					
H ₆ :					
H ₁₂ :					
H ₁₈ :					
H ₂₄ :					
H ₃₀ :					
H ₃₆ :					
H ₄₂ :					
H ₄₈ :					

Légende des effets secondaires

1. Gastralgie
2. Diarrhée
3. Nausées
4. Vomissements
5. Anorexie
6. Hémorragie digestive
7. Hémorragie digestive
8. Erythème
9. Céphalées
10. Bourdonnements d'oreille
11. Vertige
12. Autre à préciser :

IV) Examen clinique au cours de l'hospitalisation en post-opératoire

- Plainte fonctionnelle au réveil :

.....

- Comportement du(de la) patient(e) en post-opératoire :

- Anxiété et/ou agitation : oui non

Si oui, à quel moment de l'hospitalisation :

H₀ H₆ H₁₂ H₁₈ H₂₄ H₃₀ H₃₆ H₄₈

- Lenteur et rareté de mouvements : oui non

Si oui, à quel moment de l'hospitalisation :

H₀ H₆ H₁₂ H₁₈ H₂₄ H₃₀ H₃₆ H₄₈

- Prostration : oui non

Si oui, à quel moment de l'hospitalisation :

H₀ H₆ H₁₂ H₁₈ H₂₄ H₃₀ H₃₆ H₄₈

- Sérénité : oui non

Si oui, à quel moment de l'hospitalisation :

H₀ H₆ H₁₂ H₁₈ H₂₄ H₃₀ H₃₆ H₄₈

- Position antalgique : oui non

Si oui, à quel moment de l'hospitalisation :

H₀ H₆ H₁₂ H₁₈ H₂₄ H₃₀ H₃₆ H₄₈

Cris et pleurs : oui non

Si oui, à quel moment de l'hospitalisation :

H₀ H₆ H₁₂ H₁₈ H₂₄ H₃₀ H₃₆ H₄₈

Geignements : oui non

Si oui, à quel moment de l'hospitalisation :

H₀ H₆ H₁₂ H₁₈ H₂₄ H₃₀ H₃₆ H₄₈

- Suppuration de la plaie opératoire : oui non
- Œdème post-opératoire : oui non
- Examen de la marge anale :
- Survenue d'une pathologie associée : oui non

Si oui ; préciser :.....

• Qualité du séjour hospitalier : Bon Moyen Passable

• Raison(s) évoquée(s) pour apprécier la qualité du séjour :

-La bonne information

-La bonne prise en charge

-La participation de la famille

-Autre :.....

• Date de sortie :...../...../200....

• Durée du séjour hospitalier :.....jours

• Coût du protocole :Fcfa

FICHE DE CONSENTEMENT ECLAIRE POUR LA PARTICIPATION A L'ETUDE

Titre de l'étude : Prise en charge de la douleur post-opératoire dans le service de chirurgie pédiatrique de l'hôpital GABRIEL TOURE.

Identité du volontaire

Nom : **Prénom** : **Age** :

Sexe : **Poids** :

Identité du parent ou du tuteur consentant

Nom : **Prénom** : **Age** : **Sexe** :

Profession:

Niveau d'étude : Illettré(e) : oui non
Lettre(e) : Primaire Secondaire Professionnel Supérieur

Nature de la relation avec l'enfant :

Nous vous invitons vous et votre enfant à participer à cette étude initiée par les services d'anesthésie-réanimation et de chirurgie pédiatrique de l'hôpital GABRIEL TOURE .Il est important que vous preniez connaissance des principes généraux qui s'appliquent à tous ceux qui participent à cette étude. Le comportement d'un enfant face à la douleur peut être influencé par des expériences antérieures, par le comportement des parents et du personnel soignant, par l'information reçue en période pré-opératoire. Partant de ce fait , nous vous informerons de toutes les étapes du traitement de la douleur que pourrait ressentir votre enfant. Le

but essentiel étant d'atténuer au maximum les effets délétères de la douleur et d'améliorer le confort de vie.

Dans le souci de rassurer votre enfant, vous serez invité à restez près de lui dès sa sortie de la salle de réveil.

L'administration des médicaments se fera par vos soins sous notre supervision à horaires fixes et cela pendant 48 heures.

Votre participation de même que celle de votre enfant est volontaire, en d'autres termes vous pouvez décider de retirer votre enfant de l'étude à tout moment sans conséquences ni pour vous ni pour votre enfant.

Vous ne serez pas rémunéré pour votre participation à l'étude et il est important que vous sachiez que les médicaments qui seront administrés à votre enfant peuvent avoir des effets secondaires qui seront pris en compte dans l'étude.

Les résultats de l'étude seront confidentiels et ne seront connus que de vous et des praticiens chargés de l'étude.

Si vous avez des questions ou des inquiétudes par rapport à votre participation à cette étude, vous pourrez contacter à tout moment les praticiens qui vous seront désignés pour de plus amples informations.

J'ai lu ou je me suis fait lire ce document et j'en ai compris le contenu. Je donne mon accord pour ma participation et celle de mon enfant en apposant mon empreinte digitale ou ma signature au bas de ce document .

Signature ou empreinte
digitale du parent
ou du tuteur

Date :...../...../.....

Signature de
l'investigateur

Date :...../...../.....

Echelle verbale simple

- Absence de douleur :.....0
- Douleur faible :.....1
- Douleur modérée :.....2
- Douleur forte :.....3
- Douleur insupportable :.....4

Grille OPS (Objective Pain Scale)

Echelle de douleur adaptée aux enfants de moins de 5 ans (**Objective Pain Discomfort scale**).

Soit le score est utilisé avec ses 5 items et un **score dépassant le chiffre 3** nécessite soit thérapeutique antalgique efficace.

Soit le score est utilisé avec ses 4 items (sans la variation de PA) et un **score dépassant le chiffre 2** nécessite une thérapeutique antalgique efficace.

Cette grille nécessite une observation directe de l'enfant.

OBSERVATION	CRITERE	score
PLEURS	• absents	0
	• présents mais enfant consolable	1
	• présents mais enfant non consolable	2
MOUVEMENTS	• absents	0
	• intermittents, modérés	1
	• permanents	2
AGITATION	• enfant calme ou endormi	0
	• agitation modérée ne tient pas en place	1
	• agitation désordonnée et intense, risque de se faire mal	2
EXPRESSION VERBALE OU CORPORELLE	• endormi ou calme	0
	• exprime une douleur modérée, non localisée, inconfort global ou position jambes fléchies sur le tronc, bras croisés sur le corps	1
	• douleur localisée verbalement ou désignée par la main ou position jambes fléchies sur le tronc, poings serrés et porte la main vers une zone douloureuse, ou cherche à la protéger.	2

Interprétation: 0 : absence de douleur 1-2 : douleur faible

3-4 : douleur modérée 5-6 : douleur forte 7-8 : douleur insupportable

Score de réveil d'Aldrète

SCORE DE 0 A 10

	Score	<u>SIGNES CLINIQUES</u>
Activité motrice	2	Mobilise ses 4 membres
	1	Mobilise 2 membres
	0	Aucun mouvement
Respiration	2	Grands mouvements respiratoires + toux
	1	Efforts respiratoires limités ou dyspnée
	0	Aucune activité respiratoire spontanée
Activité circulatoire	2	PA systolique \pm 20% valeur préopératoire
	1	PA systolique \pm 20-50% valeur préopératoire
	0	PA systolique \pm 50% valeur préopératoire
Conscience	2	Complètement réveillé
	1	Réveillé à l'appel de son nom
	0	Aucun réveil à l'appel
Coloration	2	Normal ou rose
	1	Coloration "anormale" sans cyanose franche
	0	Cyanose franche

Προτοχολε δε τραιτεμεντ δε λα δουλευρ ποστ-οπραιοιρε

Α λα λυμιρε δε νοσ ρσουλτατσ, νουσ απονσ ρταβλι λε προτοχολε ανταλιθιθε συ
ωναντ:

- Δουλευρσ φαιβλε ετ μοδρρε(σελον λθΟΠΣ ετ λθΕςΣ)

Παραχρταμολ:60μγ/κγ/24Η

ου

Αχιδε νιφλυμιθυε:40μγ/κγ/24Η

- Δουλευρσ φαιβλε ετ μοδρρε(σελον λθΟΠΣ ετ λθΕςΣ) + ηψπερτηερμιε

Παραχρταμολ:60μγ/κγ/24Η

- Δουλευρσ φαιβλε ετ μοδρρε(σελον λθΟΠΣ ετ λθΕςΣ) + οεδιμε
ποστ οπραιοιρε

Αχιδε νιφλυμιθυε:40μγ/κγ/24Η

- Δουλευρσ φορτε ετ εξτρι μεμεντ φορτε(σελον λθΟΠΣ ετ λθΕςΣ)

Παραχρταμολ:60μγ/κγ/24Η + Αχιδε νιφλυμιθυε:40μγ/κγ/24Η

Fiche signalétique

- **Nom** : Doumbia
- **Prénom** : Madjouma Aliou Badara
- **Titre de la thèse** : Prise en charge de la douleur post-opératoire après chirurgie viscérale dans le service de chirurgie pédiatrique de l'hôpital Gabriel Touré.
- **Directeur de thèse** : Dr Coulibaly Youssouf (anesthésiste-réanimateur)
- **Ville de soutenance** : Bamako
- **Pays de soutenance** : Mali
- **Année de soutenance** : 2004 - 2005
- **Lieu de dépôt** : Bibliothèque de la faculté de médecine, de pharmacie et d'odonto-stomatologie.
- **Pays d'origine** : Mali
- **Secteur d'intérêt** : Anesthésie-réanimation.

□ **Résumé** :

Notre étude a intéressé 202 patients âgés de 6 mois à 15 ans hospitalisés dans le service de chirurgie pédiatrique après chirurgie viscérale abdominale. Elle a porté sur l'analgésie post-opératoire. Nous avons procédé à une comparaison entre le paracétamol et l'acide niflumique.

Nous avons observé une prédominance masculine(87,1% ;sex ratio= 6,67) avec un âge moyen de 4,39 ans \pm 4,18 (âges extrêmes de 6mois et 13 ans) .

L'indication chirurgicale prédominante fût la hernie(84,2%). Elle a également été la plus douloureuse[insupportable selon l'EVS(29,7%) ;modérée selon l'OPS(26%)].La douleur faible a prédominé dans notre étude(60,9%) même si la prévalence de l'intensité de la douleur ont diminué de manière significative dans le temps pour les 3 protocoles.

L'association paracétamol + acide niflumique a assuré une analgésie significativement supérieure à celle du paracétamol (p=0,00245) et à celle de l'acide niflumique (p=0,00184) mais a aussi été la plus onéreuse.

Aucun effet secondaire n'a été constaté suite à l'administration d'antalgiques pendant les 48 heures qu'a duré l'analgésie.

La durée moyenne du séjour a été de 3,5 jours \pm 1,29 (durées extrêmes de 2 et 5 jours).

Le coût moyen du traitement antalgique a été de 1920,83 FCFA \pm 875,05 (coûts extrêmes de 1100 et 3205 FCFA).

La DPO reste un phénomène complexe, multifactorielle nécessitant une gestion pluridisciplinaire pour une meilleure qualité de vie des patients qui en sont victimes.

□ **Mots clés** : DPO, analgésie, échelles d'évaluation

Surname : DOUMBIA

forenames: Madjouma Aliou Badara

Thesis headmaster: Dr Coulibaly Youssouf

SUMMARY

Our study had to do with 202 patients of the age of 6 months to 15 (fifteen) years, hospitalised in the paediatric surgery department after visceral's surgery.

We have noticed a masculine prevalence (87%; sex ratio= 6,67) with a mean age of $4,39 \pm 4,18$ years (the extremes ages was 6 months and 13 years)

Prevalence surgical indication was hernia (84,2%). hernia has also been the most painful indication (dreadful according to "EVS" (29,7%); moderate according to "OPS" (26%). a low pain depth has prevalence in our study (60,9%) even if incidence and prevalence of pain depth have meaningfully decreased through time for the three protocols.

Acetaminophen + niflumic acid combination insured an analgesia significantly upper than those of acetaminophen ($P= 0,00245$) and of niflumic acid ($P=0,00184$) non-combined; but this combination was largely more pricey.

The stay mean duration was $3,5 \pm 1,29$ days (extremes duration of 2 and 5 days) and the mean cost of analgesic cure was $1920,83 \pm 875,05$ cfa francs (extremes cost was 1100 and 3205 cfa francs).

The POP remains a complex and multifactorial phenomenon, involving a multidisciplinary management for a better quality life of patients which are victims of it.

Key words: POP (post operative pain); analgesia; evaluation scales.

SERMENT D'HIPPOCRATE

En présence des maîtres de cette faculté, de mes chers condisciples, devant l'effigie d'Hippocrate, je promets et je jure, au nom de l'être suprême, d'être fidèle aux lois de l'honneur et de la probité dans l'exercice de la médecine.

Je donnerais mes soins gratuits à l'indigent et n'exigerais jamais un salaire au-dessus de mon travail, je ne participerai à aucun partage clandestin d'honoraires.

Admis à l'intérieur de maisons, mes yeux ne verront pas ce qui s'y passe, ma langue taira les secrets qui me sont confiés et mon état ne servira pas à corrompre les mœurs, ni à favoriser le crime.

Je ne permettrai pas que des considérations de religion, de nation, de race, de parti ou de classe sociale viennent s'interposer entre mon devoir et mon patient.

Je garderai le respect absolu de la vie humaine dès la conception.

Même sous la menace, je n'admettrai pas de faire usage de mes connaissances médicales contre les lois de l'humanité.

Respectueux et reconnaissant envers mes maîtres, je rendrai à leurs enfants l'instruction que j'ai reçue de leurs pères.

Que les hommes m'accordent leur estime si je suis fidèle à mes promesses.

Que je sois couvert d'opprobre et méprisé de mes confrères si j'y manque.

Je le jure.